

सत्यमेव जयते

महाराष्ट्र शासन

GOVERNMENT OF MAHARASHTRA

लिंगभाव अर्थसंकल्प विवरणपत्र
आणि
बाल अर्थसंकल्प विवरणपत्र
२०२३-२०२४

GENDER BUDGET STATEMENT
AND
CHILD BUDGET STATEMENT
2023-2024

वित्त विभाग
FINANCE DEPARTMENT
2023

लिंगभाव अर्थसंकल्प विवरणपत्र
आणि
बाल अर्थसंकल्प विवरणपत्र
२०२३-२०२४

**GENDER BUDGET STATEMENT
AND
CHILD BUDGET STATEMENT
2023-2024**

वित्त विभाग
FINANCE DEPARTMENT
2023

अनुक्रमणिका/ Index

अ.क्र. Sr. No.	विषय/ Subject	पृ.क्र. / Page No.
1	प्रस्तावना Introduction	1
2	संक्षिप्त माहिती Summary	15
3	लिंगभाव अर्थसंकल्प विवरणपत्र - केंद्र पुरस्कृत योजना/ राज्य Gender Budget Statement - Centrally Sponsored / State Schemes स १: भाग अ१-महिला व मुलींवर १००% खर्च होणाऱ्या योजना S1: Part A1- 100% schemes for women/girls स२: भाग अ२- महिला व मुलींवर १००% पेक्षा कमी खर्च होणाऱ्या योजना S2: Part A2- Less than 100% schemes for women/ girls स३: भाग अ१- तृतीयपंथीयांवरील १००% खर्च होणाऱ्या योजना S3: Part A1- 100% schemes for transgender persons स४: भाग अ२- तृतीयपंथीयांवरील १००% पेक्षा कमी खर्च होणाऱ्या योजना S4: Part A2- Less than 100% schemes for transgender persons स५: भाग ब- लिंग समानतेसाठी राबवण्यात येणारे विशेष उपक्रम S5: Part B- Special initiatives for gender equality	21
4	बाल अर्थसंकल्प विवरणपत्र - केंद्र पुरस्कृत/राज्य योजना Child Budget Statement - Centrally Sponsored / State Schemes स६: भाग अ१- बालकांवर १००% खर्च होणाऱ्या योजना S6: Part A1 - 100% schemes for children स७: भाग अ२ - बालकांवर १००% पेक्षा कमी खर्च होणाऱ्या योजना S7: Part A2 - Less than 100% schemes for children	73
5	लिंगभाव अर्थसंकल्प विवरणपत्र - जिल्हा Gender Budget Statement – District स८: भाग अ१- महिला व मुलींवर १००% खर्च होणाऱ्या योजना S8: Part A1 - 100% schemes for women/girls स९: भाग अ२ - महिला व मुलींवर १००% पेक्षा कमी खर्च होणाऱ्या योजना S9: Part A2- Less than 100% schemes for women/girls	132
6	बाल अर्थसंकल्प विवरणपत्र - जिल्हा Child Budget Statement – District स१०: भाग अ१ - बालकांवर १००% खर्च होणाऱ्या योजना S10: Part A1- 100% schemes for children स११: भाग अ२ - बालकांवर १००% पेक्षा कमी खर्च होणाऱ्या योजना S11: Part A2- Less than 100% schemes for children	137

प्रस्तावना

समाजाच्या सर्वसमावेशक व संतुलित विकासासाठी समाजातील महिला व बालके या घटकांना समान सामाजिक, आर्थिक आणि राजकीय प्राधान्य मिळून त्यांचा सर्वसमावेशक विकास होणे आवश्यक आहे. यावरील उपाय योजनांमध्ये सर्वात महत्त्वाचे म्हणजे सार्वजनिक कार्यक्रम आणि धोरणांमध्ये मूलभूत स्वातंत्र्य प्राप्त करणारी आणि शाश्वत विकास उद्दिष्टे २०३० अंतर्गत निर्धारित लक्षांची पूर्तता करणारी परिसंस्था निर्माण करणे हे आहे. लिंगभाव प्रतिसादात्मक अर्थसंकल्प (Gender Responsive Budgeting) आणि बाल प्रतिसादात्मक अर्थसंकल्प (Child Responsive Budgeting) ह्या राजकोषीय धोरणाच्या साधनांचा अवलंब केल्यास शासनाला महिला आणि बालकांसाठी समान विकासाला प्राधान्य देणाऱ्या पद्धतीने संसाधनांचे नियोजन करणे शक्य होते.

महाराष्ट्र शासनने आपल्या धोरणे आणि कार्यक्रमांमध्ये महिला, बालके आणि तृतीयपंथी व्यक्तींच्या गरजांना प्राधान्य देण्याच्या उद्देशाने लिंगभाव अर्थसंकल्प आणि बाल अर्थसंकल्प सुरू केले. लिंगभाव अर्थसंकल्प विवरणपत्र आणि बाल अर्थसंकल्प विवरणपत्र हे या वचनबद्धतेचे पैलू आहेत. महाराष्ट्र राज्य २०२०-२१ पासून सातत्याने लिंगभाव अर्थसंकल्प विवरणपत्र आणि बाल अर्थसंकल्प विवरणपत्र प्रकाशित करत आहे. लिंगभाव अर्थसंकल्प विवरणपत्र आणि बाल अर्थसंकल्प विवरणपत्र यामुळे मागील वर्षातील कामगिरी आणि आगामी आर्थिक वर्षासाठीच्या तरतुदींवर प्रकाश टाकणे शक्य झाले आहे. २०२२ च्या सुरुवातीपासून, लिंगभाव आणि बाल अर्थसंकल्पीय साठी ऑनलाइन व्यवस्थापन माहिती प्रणाली (MIS) राज्याच्या BEAMS पोर्टलमध्ये समाविष्ट केले आहे, जेणेकरून अहवाल देण्याच्या सुलभतेसाठी आणि लिंगभाव आणि वय-विसंगत अर्थसंकल्प आणि लाभार्थी माहितीचे उत्तम व्यवस्थापन करण्यासाठी नवीन प्रणालीने महिला आणि मुलांना थेट लाभ देणाऱ्या योजनांच्या समवर्ती देखरेखीसाठी मार्ग मोकळा केला आहे.

महाराष्ट्रातील लिंगभाव अर्थसंकल्प चा आढावा

महाराष्ट्रात अंदाजे सहा कोटी महिला आहेत (२०२१ अंदाजित आकडेवारी)^१, हे प्रमाण राज्याच्या एकूण लोकसंख्येच्या ४८% इतके आहे. यापैकी सुमारे एक तृतीयांश १८ वर्षाखालील मुली आहेत, ज्येष्ठ नागरिकांमध्ये महिलांचे प्रमाण सुमारे १२.६% आहे आणि राज्यातील २.३% महिलांना विविध प्रकारचे अपंगत्व आहे.^२ शिवाय, राज्यातील जवळपास ५५.५% महिला ग्रामीण भागात राहतात. राज्यातील सर्व महिला आणि मुलींना त्यांचे आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, नागरी आणि राजकीय हक्क पूर्ण करण्यासाठी आणि विशेषतः सर्वात असुरक्षित लोकसंख्या गटातील लोकांसाठी सक्षम करण्यासाठी लिंगभाव समानता राज्याच्या सर्व उपक्रमांच्या केंद्रस्थानी आहे.

सन २०१८-१९ (प्रत्यक्ष) मधील ३,६७२ कोटी रुपयांवरून २०२२-२३ (अ.अं.) मध्ये २०,७०५ कोटी रुपयांपर्यंत वाढणारा कल राज्याचा एकूण लिंगभाव अर्थसंकल्प दर्शवतो. या अनुषंगाने, राज्याच्या एकूण अर्थसंकल्पाच्या टक्केवारीच्या रूपात लिंगभाव अर्थसंकल्पाच्या वाट्यामध्ये २०१८-१९ मधील १.२१% वरून २०२२-२३ मध्ये ३.७८% पर्यंत वाढ झाली (तक्ता १). प्रशासकीय विभागांनी सादर केलेल्या सुसंगत अहवालामुळे आकडेवारीत वाढ दिसून येत आहे.

तक्ता १: महाराष्ट्राच्या सन २०१८-१९ ते २०२२-२३ या कालावधीतील लिंगभाव अर्थसंकल्पाचा सारांश

वर्ष	लिंगभाव अर्थसंकल्प (रु. कोटी मध्ये)	लिंगभाव अर्थसंकल्पाचा राज्यातील एकूण अर्थसंकल्पात वाटा
२०१८-१९ (A)	३,६७२	१.२१
२०१९-२० (A)	७,६७१	२.०३
२०२०-२१ (A)	९,२७४	२.३१
२०२१-२२ (RE)	१२,३४८	२.४९
२०२२-२३ (BE)	२०,७०५	३.७८

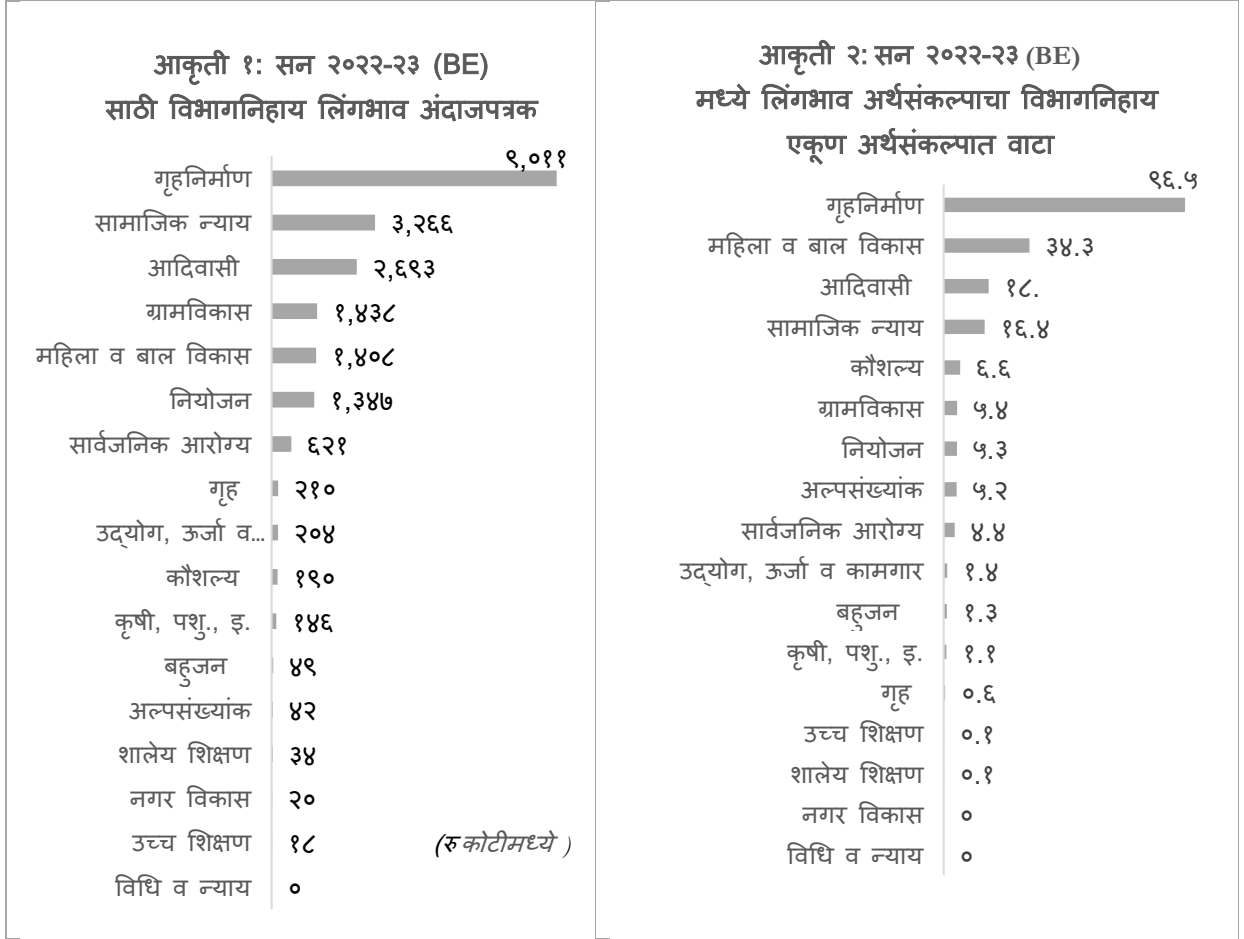
स्रोत: महाराष्ट्राच्या २०२०-२१, २०२१-२२, २०२२-२३ च्या लिंगभाव अर्थसंकल्प विवरणपत्रमधून संकलित

^१ National commission on population. (2020). *Population Projections for India and States 2011 – 2036: Report of the Technical Group on Population Projections*. New Delhi: Ministry of Health & Family Welfare.

^२ Census of India, 2011.

विभागनिहाय विश्लेषणावरून दिसून येते की, आर्थिक वर्ष २०२२-२३ (अ.सं.), १८ विभागांनी लिंगभाव अर्थसंकल्प विवरणपत्र अहवाल दिले. सर्वाधिक वाटप गृहनिर्माण विभाग (सु.अं.) (रु.९,०११ कोटी), खालोखाल सामाजिक न्याय (रु.३,२६६ कोटी) आणि आदिवासी विकास विभाग (रु.२,६९३ कोटी) (आकृती १) यांनी केले. एकूण विभागाच्या अर्थसंकल्पाच्या टक्केवारीनुसार लिंगभाव अर्थसंकल्पाच्या बाबतीत, सर्वाधिक वाटप गृहनिर्माण विभाग (९७%), त्यानंतर महिला आणि बाल विकास विभाग (३४%) आणि आदिवासी विकास विभाग (१८%) (आकृती २) यांनी केले होते.

तक्ता ४: महाराष्ट्रातील लिंग समानते चे निर्देशक

अनु क्रमांक	निर्देशक	स्त्रिया	पुरुष
१	सामान्य स्थितीत १५ वर्षे व त्यावरील वयोगटातील श्रमशक्ती सहभाग दर (२०१९-२०)	३८.७	७५.६
२	नागरी-ग्रामीण भागातील रोजगार/ वेतनावर काम करणाऱ्या स्त्री-पुरुषांच्या वेतनाचे प्रमाण (२०२०-२१)	०.७७	
३	जन्माच्या वेळी लिंग गुणोत्तर (२०१९-२१)	९१३	
४	१५-४९ वयोगटातील अॅनिमियाचे प्रमाण	५४.२	२१.९
५	स्थूल पटसंख्येचे प्रमाण (GER) माध्यमिक (०९ वी-१०वी) २०२१-२२	९२.५	९४.७
६	स्थूल पटसंख्येचे प्रमाण (GER) उच्च माध्यमिक (११वी-१२वी) २०२१-२२	७०.९	७२
७	१८-४९ वयोगटातील स्वतःच्या पतीकडून शारीरिक/ लैंगिक छळ झालेल्या विवाहित स्त्रियांचे प्रमाण	२५.४	

स्रोत: (१) वार्षिक अहवाल, PLFS, २०१९-२०; (२) SDG निती आयोग; (३, ४ & ७) NFHS-५; (५&६) UDISE+ Report २०२१-२२.

लिंगभाव अर्थसंकल्पात वाटप, खर्च आणि अहवालात वाढ दिसून येत असली तरी, विकास निर्देशक राज्यात लिंगभाव समानतेला प्रोत्साहन देण्यासाठी अतिरिक्त उपाययोजना करण्याची गरज दर्शवतात. उदाहरणार्थ, पुरुषांच्या ७६% च्या तुलनेत महिला कामगार सहभागाचा दर फक्त ३९% आहे आणि स्त्रियांना मिळणारे सरासरी वेतन पुरुषांच्या तुलनेत जवळपास २३% कमी आहे (तक्ता २).

जगण्याच्या आणि आरोग्याच्या बाबतीत, ९१३ च्या जन्माच्या वेळी लिंगभाव गुणोत्तर हा एक अतिशय गंभीर चिंतेचा विषय आहे. शिक्षणातही, माध्यमिक (९३%) आणि उच्च माध्यमिक (७१%) साठी एकूण नोंदणी प्रमाण (GER) पुरुषांच्या (अनुक्रमे ९५% आणि ७२%) मागे आहे.

तक्ता ३: महाराष्ट्राच्या सन २०१८-१९ ते २०२२-२३ या कालावधीतील बाल अर्थसंकल्पाचा सारांश

वर्ष	बाल अर्थसंकल्प (रु. कोटी मध्ये)	बाल अर्थसंकल्पाचा राज्यातील एकूण अर्थसंकल्पात वाटा
२०१८-१९ (A)	४९,३३५	१४.८५
२०१९-२० (A)	६१,२४१	१६.१७
२०२०-२१ (A)	५५,२३५	१३.७५
२०२१-२२ (RE)	६३,६४७	१२.८२
२०२२-२३ (BE)	७१,००५	१२.९५

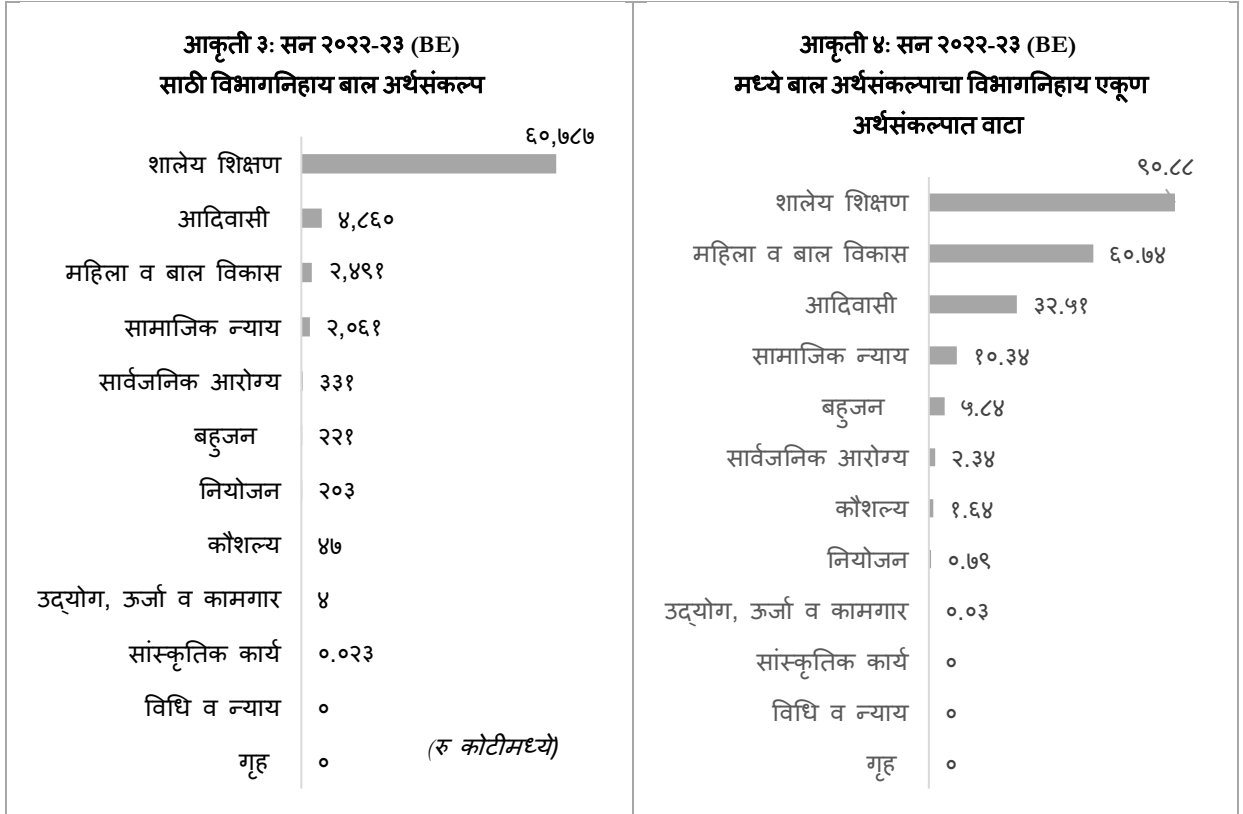
स्रोत: महाराष्ट्राच्या २०२०-२१, २०२१-२२, २०२२-२३ च्या लिंगभाव अर्थसंकल्प विवरणपत्रमधून संकलित

राज्यातील मुलांशी संबंधित काही समस्यांचा आढावा

बालकांचा राज्याच्या लोकसंख्येत सुमारे २६ टक्के वाटा आहे, म्हणजे सुमारे ३.३ कोटी बालके यापैकी एक तृतीयांश बालके ५ वर्षाखालील आणि ६-१४ वयोगटातील सुमारे ५०% आहेत. भौगोलिक दृष्टीने, ५८% बालके ग्रामीण भागात राहतात

बाल अर्थसंकल्प विवरणपत्र मध्ये सन २०१८-१९ ते २०२२-२३ पर्यंत नोंदवल्या प्रमाणे मुलांसाठीचे अर्थसंकल्प सन २०१८-१९ (प्रत्यक्ष) मधील ४९,३३५ कोटी रुपये वरून सन २०२२-२३ (अ.अं.) (तक्ता ३) मध्ये ७१,००५ कोटी रुपयांपर्यंत वाढलेला कल दर्शविते.

आर्थिक वर्ष २०२२-२३ मध्ये, १२ विभागांनी बाल अर्थसंकल्प विवरणपत्र अहवाल दिले. त्यानुसार विभागीय वाटप आकृती ३ येथे दर्शविण्यात आले असून त्यांची त्या विभागाच्या एकूण अर्थसंकल्पिय टक्केवारी आकृती ४ येथे दर्शविण्यात आली आहे.

तक्ता ४: महाराष्ट्रातील बाल विकासाचे निर्देशक

सामाजिक वर्गवारी	५ वर्षाखालील कुपोषित (वयाच्या प्रमाणत कमी उंची) बालकांची टक्केवारी ⁱ	०६- २३ महिन्यातील बालकांमध्ये किमान आहारातील विविधतेची टक्केवारी ^{i,*}	गळतीचे प्रमाण (पूर्व प्राथ. ते माध्यमिक) (८ ते ९) ⁱⁱ	गळतीचे प्रमाण (माध्यमिक ते उच्च माध्य.) (१० ते ११) ⁱⁱ	इ. १० वी वीतील मुलांची गणितातील मूलभूत व मूलभूत पेक्षा कमी कामगिरी दर्शविणारी टक्केवारी ⁱⁱⁱ
सर्वसाधारण/ इतर	३०.७	१७.३	९७.९३	८४.०८	८१
अनु. जाती	४१.१	२०.४	९९.०५	७७.१५	८९
अनु. जमाती	४१.४	१६.७	९४.५६	६१.८९	८८
इतर मागास प्रवर्ग	३४.६	१८.३	९७.५६	७९.२	८५
एकूण	३५.२	१८.१	९७.५६	७९.१९	८४

स्रोत: (i) NFHS-५; (ii) UDISE plus २०२१-२२; (iii) National Achievement survey २०२१, Maharashtra; <https://nas.gov.in/download-state-report/Mjc>

* किमान आहारातील विविधता म्हणजे परिभाषित ८ अन्न गटांपैकी ५ किंवा त्याहून अधिक अन्नगट प्राप्त करणे.

लिंगभाव अर्थसंकल्प विवरणपत्र आणि बाल अर्थसंकल्प विवरणपत्र हे सध्याच्या कार्यक्रमा/धोरणांचा महिला, तृतीयपंथी आणि मुले यांना प्राप्त होणाऱ्या लाभाचे परिगणन करण्यास मदत करते. याची पुढील महत्त्वाची पायरी अंतर्गत योजनांचे नियोजन करणे आणि लिंगभाव किंवा बालकांच्या दृष्टीकोनातून योजनांचे परिणामकारक मूल्यमापन करणे ही राहणार आहे.

लिंगभाव अर्थसंकल्प आर्थिक वर्ष २०२३-२४

आर्थिक वर्ष २०२३-२४ मध्ये, लिंगभाव समानतेसाठी रु. १९९५२ कोटी निधी वाटप करण्यात येणार आहे. सन २०२३-२४ मध्ये एकूण राज्याच्या अर्थसंकल्पात लिंगभाव अर्थसंकल्पाचा हिस्सा ३.३१% आहे. भाग अ१ साठी वाटप (म्हणजे महिला, मुली आणि तृतीयपंथी व्यक्तींसाठी १००% वाटप) रुपये ३६९० कोटी (राज्य आणि जिल्हा स्तरासाठी एकत्रित) आणि भाग अ२ साठी (म्हणजे महिला, मुली आणि तृतीयपंथी १००% पेक्षा कमी वाटप) सन २०२३-२४ (अ.अं.) मध्ये रु. १६२६२ कोटी आहे.

आर्थिक वर्ष २०२३-२४ मध्ये, २० विभागांनी अहवाल दिले आहेत सहकार, विपणन आणि वस्त्रोद्योग हे लिंगभाव अर्थसंकल्प विवरणपत्रामध्ये जोडलेला नव्याने समाविष्ट केले आहे. तसेच, कृषी विभागाच्या महिलांशी संबंधित योजनांवरील खर्चाचा अहवाल यावर्षीपासून अंतर्भूत करण्यात आला आहे. भाग अ१

ग्रामविकास विभागाने नोंदवले आहे. भाग अ२ मध्ये, १५ विभागांनी अहवाल दिला आहे आणि तेथे १७१ नोंदी आहेत. आदिवासी विभागाने कमाल अंदाजपत्रक नोंदवले आहे. भाग ब मध्ये ०२ विभागांच्या ०२ नोंदी आहेत.

बाल अर्थसंकल्प आर्थिक वर्ष २०२३-२४

राज्याने आर्थिक वर्ष २०२३-२४ मध्ये मुलांसाठी रु. ८२१०७ कोटी वाटप केले. आर्थिक वर्ष २०२३-२४ मध्ये एकूण राज्याच्या अर्थसंकल्पात बाल अर्थसंकल्पाचा हिस्सा १३.६४% आहे. भाग अ१ साठी वाटप (म्हणजे मुलांसाठी १००% वाटप) रु. ७९४९३ कोटी आहे आणि भाग अ२ साठी (म्हणजे मुलांसाठी १००% पेक्षा कमी वाटप) सन २०२३-२४ (अ.अं.) मध्ये रु. २६१३ कोटी आहे. आर्थिक वर्ष २०२३-२४ मध्ये, १२ विभागांनी अहवाल दिले आहेत. भाग अ१ (१००%) मध्ये, ०८ विभागांनी अहवाल दिले आहेत आणि तेथे २१२ नोंदी आहेत. सर्वात मोठा अर्थसंकल्प शालेय शिक्षण व क्रीडा विभागाने नोंदवला आहे. भाग अ२ मध्ये, ०७ विभागांनी अहवाल दिले आहेत आणि तेथे २० नोंदी आहेत. महिला व बाल विकास विभागाने कमाल अंदाजपत्रक नोंदवले आहे.

महाराष्ट्राच्या लिंगभाव अर्थसंकल्प विवरणपत्र आणि बाल अर्थसंकल्प विवरणपत्रची प्रमुख वैशिष्ट्ये:

• **लिंगभाव आणि बाल अर्थसंकल्प विवरणपत्र तीन भागांमध्ये वर्गीकृत आहे:**

- **भाग अ१ (१००% खर्च):** यामधील योजना विशेषतः महिला/तृतीयपंथी व्यक्ती/बालकांसाठी आहे. यांचा उद्देश लिंगभाव गरजा/बालकांना संबोधित करण्याचा आहे. जर संपूर्ण योजनेचा खर्च महिला/बालक/तृतीयपंथी व्यक्तीसाठी असेल तर त्या योजनेचा खर्च भाग अ१ मधील विवरणपत्रात नोंदवला जातो. यामध्ये प्रशासन, पायाभूत सुविधा इत्यादी वरील खर्चाचा समावेश होतो.
  - **भाग अ२ (१००% पेक्षा कमी खर्च):** या योजनांमध्ये सर्व प्रकारचे लाभार्थी आहेत (उदाहरणार्थ, शिष्यवृत्ती योजनांमध्ये मुले आणि मुली दोन्ही आहेत). या योजनांतर्गत होणारा खर्च हा अंशतः महिला/तृतीयपंथी व्यक्ती/बालकांसाठी आहे. लिंगभाव अर्थसंकल्प विवरणपत्रे लिंग-विभेदित लाभार्थी माहितीवर आधारित आहे आणि बाल अर्थसंकल्प विवरणपत्र वय-पृथक्करण माहितीवर आधारित आहे. उदाहरणार्थ, आर्थिक वर्ष २०२३-२४ महिला/मुलींसाठी विवरणपत्र क्रमांक S२, तृतीयपंथी व्यक्तींसाठी S४ आणि मुलांसाठी S७ मध्ये दर्शविण्यात आले आहे.
  - **भाग ब :** हा लिंगभाव समानता आणि बाल हक्कांच्या संरक्षणावरील विशेष उपक्रमांचा अहवाल देण्यासाठी आहे. त्यानुसार डेटाची आवश्यकता विभागांना उपक्रमांचा अहवाल देण्यासाठी अडचणीचे नसून ते लिंग समानता आणि बाल हक्कांशी संबंधित उपक्रमांवर गुणात्मक अहवाल प्रदान करतात.
- प्रत्येक आर्थिक वर्षात योजनांचा समावेश आणि त्याचा लाभ दर्शविण्यासाठी अर्थसंकल्पाच्या आकड्यांसोबत भौतिक उद्दिष्टांची प्रगती सादर केली आहे.
  - तृतीयपंथी व्यक्तींसाठी स्वतंत्र लिंग अर्थसंकल्प विवरण दर्शविले आहे.
  - सदर प्रकाशनामध्ये योजना आणि अनिवार्य खर्च दोन्ही समाविष्ट आहेत.
  - केंद्र पुरस्कृत योजना, राज्य योजना आणि जिल्हा योजनांचा समावेश आहे.
  - जिल्हा कार्यक्रमांवरील योजनांसाठी स्वतंत्र लिंग आणि बाल अर्थसंकल्प विवरण दर्शविलेले आहे.
  - प्रत्येक योजनेमध्ये स्पष्टीकरणात्मक टिप्पणी किंवा ती विधानाचा भाग का आहे याचे थोडक्यात तर्क दिलेले आहेत.

Introduction

Women and children experience systemic social, economic, and political inequities that warrant priority attention, committed resources and various supportive measures from government. Foremost among such measures would be investment in public programmes and policies to create an ecosystem for realising substantive freedom and for meeting targets set under the Sustainable Development Goals 2030. In this context, Gender Responsive Budgeting (GRB) and Child Responsive Budgeting (CRB) are fiscal policy tools that enable governments to plan and commit resources in a manner that prioritise equitable development for women and children.

The Government of Maharashtra initiated gender and child budgeting with the aim to prioritise the needs of women, children and transgender persons in its policies and programmes. Gender Budget Statement (GBS) and Child Budget Statement (CBS) are one aspect of this commitment. The State of Maharashtra has been publishing the GBS and the CBS consistently since the year 2020-21. The GBS and CBS highlight performance in the preceding year and provisions for the forthcoming financial year. Since 2022, an online Management Information System (MIS) for gender and child budgeting has been integrated in the state's BEAMS portal for ease of reporting and for better management of sex- and age-disaggregated budgets and beneficiary data. The new system has paved way for concurrent monitoring of schemes directly benefiting women and children as well as others schemes where they are implied beneficiaries.

Overview of gender budgets in Maharashtra

Maharashtra has approximately six crore women (2021 projected figure)¹, constituting 48% of the total population of the state. Around one-third of these are girls under the age of 18, the proportion of senior women is around 12.6%,¹ and 2.3% of women in the state have some type of disability.² Nearly 55.5% of women in the state live in rural areas. To enable all women and girls in the state to realise their

Table 1: Summary of Maharashtra's gender budgets from 2018-19 to 2022-23

Year	Gender Budget (in Rs crore)	Gender budget as % of state's total budget
2018-19 (A)	3,672	1.21
2019-20 (A)	7,671	2.03
2020-21 (A)	9,274	2.31
2021-22 (RE)	12,348	2.49
2022-23 (BE)	20,705	3.78

Source: Gender Budget Statement of Maharashtra 2020-21, 2021-22, 2022-23

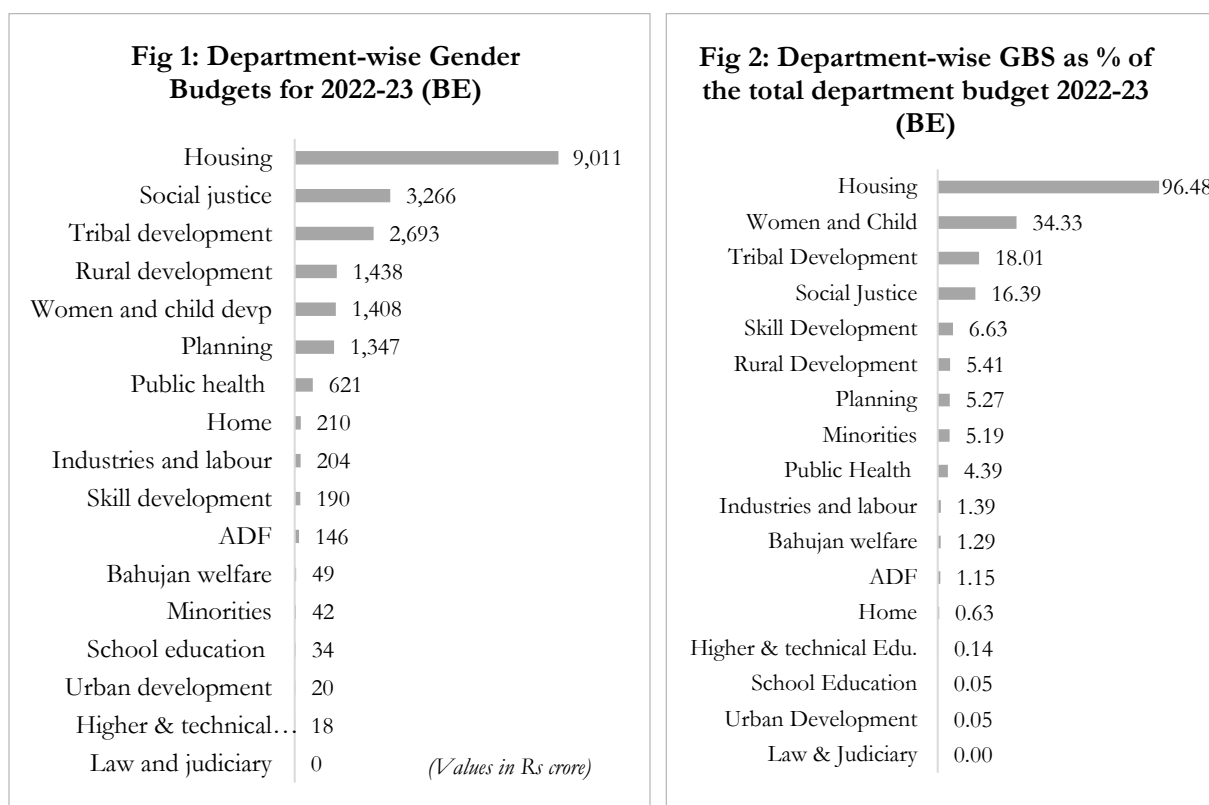
¹ National commission on population. (2020). *Population Projections for India and States 2011 – 2036: Report of the Technical Group on Population Projections*. New Delhi: Ministry of Health & Family Welfare.

² Census of India, 2011

economic, social, cultural, civil and political rights, and especially those belonging to the most vulnerable population groups, gender equality lies at the core of all state initiatives.

The overall gender budget of the state shows an increasing trend from Rs 3,672 crore in 2018-19 (A) to Rs 20,705 in 2022-23 (BE). Correspondingly, the share of gender budget as a percentage of the state's total budget observed an increase from 1.21% in 2018-19 to 3.78% in 2022-23 (Table 1). A large part of this increase may be attributed to better reporting by line departments.

Department-wise analysis indicates that in FY 2022-23 (BE), 18 departments reported in the GBS. Maximum allocations were by Housing department (Rs 9,011 crore), followed by Social Justice (Rs 3,266 crore) and Tribal Development department (Rs 2,693 crore) (Fig 1). In terms of the gender budget as percentage of the total department budget, again highest allocation of 97% was by Housing department, followed Women and Child Development (WCD) Department (34%) and TDD (18%) (Fig 2).

Source: Collated from Gender Budget Statement of Maharashtra 2020-21, 2021-22, 2022-23

Although, the gender budgets show an upward trend in allocation, expenditure and reporting, development indicators point towards the need to have additional measures to promote gender equality in the state. For instance, female labourforce participation rate is just 39%, compared to 76% for men and the average wages received by women is almost 23% less than that of men (Table 2). In terms of survival and health, the sex ratio at birth of 913 is a very serious concern, along with

continued neglect of women's health over the years. Even in education, Gross Enrolment Ratio (GER) for secondary (93%) and higher secondary (71%) is slightly behind men (95% and 72% respectively). Another aspect which requires greater allocation of resources and response from government is ending sexual and gender based violence, particularly intimate partner violence. Almost one in four married women have reported physical or sexual violence by their husbands (Table 2).

Table 2: Indicators of Gender Equality for Maharashtra

S. No.	Indicators	Women	Men
1	Labourforce participation rate according to usual status (ps+ss) for age 15 years and above (in %) (2019-20)	38.7	75.6
2	Female to male ratio of average wage/ salaries among regular wage salaried employees (rural+urban) (2020-21)	0.77	
3	Sex ratio at birth (2019-21)	913	
4	Anaemia among 15-49 years old	54.2	21.9
5	Gross Enrolment Ratio (GER) for secondary level (9-10) 2021-22	92.5	94.7
6	GER for higher secondary level (11-12) 2021-22	70.9	72
7	Percentage of ever-married women age 18-49 by whether they have ever experienced physical or sexual violence committed by their husband	25.4	

Source: (1) Annual Report, PLFS, 2019-20; (2) SDG Niti Aayog; (3, 4 & 7) NFHS-5; (5&6) UDISE+ Report 2021-22

Overview of a few issues related to children in the state

Children constitute about 26% of the population of Maharashtra state, i.e. about 3.3 crore children.¹ A third of these children are under-5 years of age and about 50% in the 6-14 age group. In terms of geographic location, 58% children live in rural areas.²

Budgets for children as reported in CBS from 2018-19 to 2022-23 shows an increasing trend from Rs 49,335 crore in 2018-19 (A) to Rs 71,005 crore in 2022-23 (BE) (Table 3).

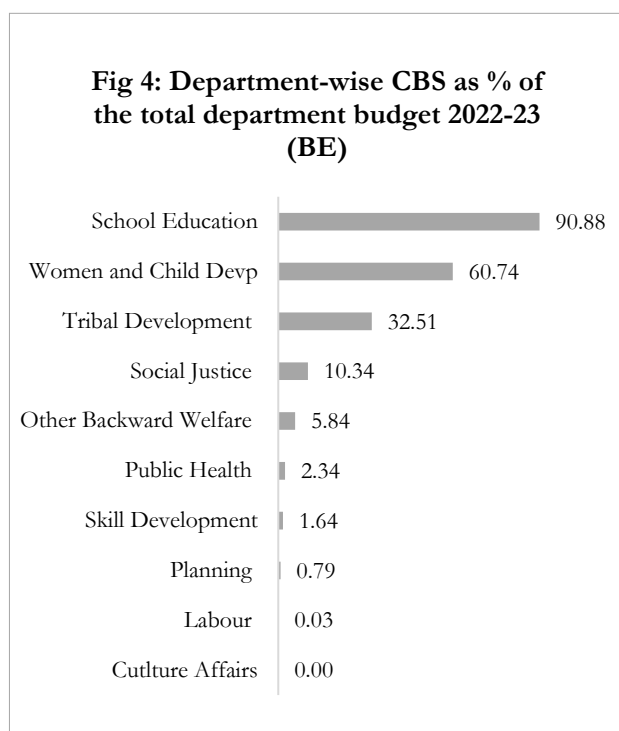
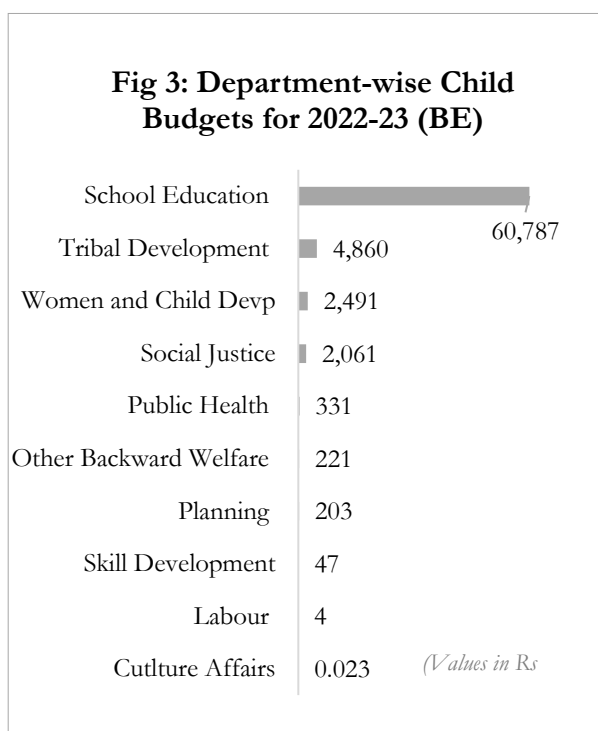
Table 3: Summary of Maharashtra's child budgets from 2018-19 to 2022-23

Year	Child Budget (in Rs crore)	Child budget as % of state's total budget
2018-19 (A)	49,335	14.85
2019-20 (A)	61,241	16.17
2020-21 (A)	55,235	13.75
2021-22 (RE)	63,647	12.82
2022-23 (BE)	71,005	12.95

Source: Child Budget Statement of Maharashtra 2020-21, 2021-22, 2022-23

In FY 2022-23, 12 departments reported in CBS. Fig 3 shows department-wise allocations for children and Fig. 4 shows percentage of child budget in total department budget.

GBS and CBS on existing interventions helps gauge the extent to which women, transgender persons and children are benefitting from current programmes/policies. The next important step is to influence planning of schemes and to undertake impact assessments/ evaluations of schemes from gender and child perspectives.

Source: Collated from Child Budget Statement of Maharashtra 2020-21, 2021-22, 2022-23

Table 4: Child Development Indicators of Maharashtra

Social category	% of children under-5 years classified as stunted (low height-for-age) (2019-21) ⁱ	Among all children 6-23 months, percentage fed Minimum dietary diversity ^{i, *}	Transition rates from Elementary to Secondary (8 to 9) ⁱⁱ	Transition rates from Secondary to Higher Secondary (10 to 11) ⁱⁱ	% of students at 'basic' and 'below basic' performance level for Class 10 for Mathematics ⁱⁱⁱ
General/Other	30.7	17.3	97.93	84.08	81
SC	41.1	20.4	99.05	77.15	89
ST	41.4	16.7	94.56	61.89	88
OBC	34.6	18.3	97.56	79.2	85
Total	35.2	18.1	97.56	79.19	84

Source: (i) NFHS-5; (ii) UDISE plus 2021-22; (iii) National Achievement survey 2021_Maharashtra; <https://nas.gov.in/download-state-report/Mjc=>

Note: * Minimum dietary diversity is receiving foods from 5 or more of the defined 8 food groups.

Gender Budget FY 2023-24

In FY 2023-24, the allocations to further gender equality are Rs. 19,952 crore. The share of gender budget in total state budget is 3.31% in FY 2023-24. The allocations for Part A1 (that is, 100% allocations for women, girls and transgender persons) are Rs 3,690 crore (combined for state and district level) and for Part A2 (that is, less than 100% allocations for women, girls and transgender persons) are Rs. 16,262 crore in 2023-24 (BE).

In the FY 2023-24, 20 departments have reported in the four statements on gender. Cooperation, Marketing and Textiles is the new department added in GBS. Also, Agriculture Department has started to report its information on schemes related to women from current year.

In Part A1 (100%), 12 departments have reported and there are 79 entries. Largest budget has been reported by Rural Development Department. In Part A2, 15 departments have reported and there are 171 entries. Maximum budget has been reported by Tribal Development Department. Part B has two entries by two departments.

Child Budget FY 2023-24

The state allocated Rs 82,107 crore for children in FY 2023-24. The share of child budget in total state budget is 13.64% in FY 2023-24. The allocations for Part A1 (that is, 100% allocations for children) are 79,493 crore, and for Part A2 (that is, less than 100% allocations for children) are 2,613 crore in 2023-24 (BE).

In FY 2023-24, 12 departments have reported in the statement. In Part A1 (100%), 8 departments have reported and there are 212 entries. Largest budget have been reported by School Education and Sports Department. In Part A2, 7 departments have reported and there are 20 entries. Maximum budget has been reported by the Women and Child Development Department.

Key features of the Gender Budget Statement and Child Budget Statement of Maharashtra:

- **Gender and Child Budget Statements are classified into three parts:**
  - *Part A1 (100% expenditure):* Schemes specifically for women/ transgender persons/ children and aims at addressing gender needs/ child rights. If the scheme is for women/ girls/ transgender persons then the entire scheme expenditure (100%) is reported in Part A1 of GBS and if the scheme is specifically for children, then the entire scheme expenditure is reported in Part A1 of CBS. Expenses on administration, infrastructure, etc. are included for schemes that are 100%.
  - *Part A2 (Less than 100% expenditure):* Schemes that are meant for beneficiaries of all genders and age groups (for example, scholarships schemes have both boys and girls). The expenditure under these schemes is only partially for women/ transgender persons/ children, and so reporting for these schemes in GBS is based on sex-disaggregated beneficiary data and in CBS is based on age-disaggregated data. For instance, expected outlay on gender/ children for FY 2023-24 can be seen in Statement numbers S2 for women/girls, S4 for transgender persons and S7 for children in column (11), alongside total outlay on the programme / intervention in column (10).
  - *Part B* is meant for reporting special initiatives on gender equality and protection of child rights. This has been done to ensure that data requirements are not a hindrance for departments to report initiatives. It provides the space for qualitative reporting on initiatives relating to gender equality and child rights.
- Progress on **physical targets / outputs** is presented alongside budget numbers to indicate the access and uptake of schemes during each financial year.
- Schemes and programmes for **transgender persons** highlighted within the gender budget statement.
- Includes both **scheme** and **committed** expenditure.
- Includes centrally sponsored schemes, state schemes and district schemes.
- Separate gender and child budget statements for schemes under **district plan**.
- Every scheme is accompanied by **an explanatory note or a brief rationale** on why it is part of the statement.

तक्ता १ : लिंगभाव अर्थसंकल्पाची संक्षिप्त माहिती
Table 1: Summary of Gender Budget

	रु. कोटीत/ Rs. crore		
	2021-22 प्रत्यक्ष (Actual)	2022-23 सु.अं. (R.E.)	2023-24 अ.अं. (B.E.)
एकूण खर्च Total Expenditure	4,34,825	5,81,268	6,02,008
लिंगभाव अर्थसंकल्प Gender Budget	12,328	15,704	19,952
एकूण खर्चापैकी लिंगभाव अर्थसंकल्पाच्या खर्चाची टक्केवारी Gender Budget as a percentage of Total Expenditure	2.84%	2.70%	3.31%

तक्ता 2: लिंगभाव अर्थसंकल्पाची विभागणी
Table 2: Break up of Gender Budget

		रु. कोटीत/ Rs. in crore		
		2021-22 प्रत्यक्ष (Actual)	2022-23 सु.अं. (R.E.)	2023-24 अ.अं. (B.E.)
केंद्र पुरस्कृत योजना व राज्य Centrally Sponsored Scheme/State	भाग-अ-१ Part-A1	2,482	3,788	3,688
	भाग-अ-२ Part-A2	9,779	11,866	16,224
जिल्हा District	भाग-अ-१ Part-A1	32	9	3
	भाग-अ-२ Part-A2	35	40	38
एकूण लिंगभाव अर्थसंकल्प Total Gender Budget	भाग-अ-१ Part-A1	2,514	3,797	3,690
	भाग-अ-२ Part-A2	9,814	11,906	16,262
एकूण/ Total		12,328	15,704	19,952

तक्ता क्र. ३(ए): विभागाविहाय लिंगभाव अर्थसंकल्पः
भाग अ१ - महिला/मुली/तृतीयपंथी यांच्यावरील १००% खर्च (केंद्र पुरस्कृत योजना/राज्य)
Table 3(A) :Departmentwise Gender Budget
Part A1 - 100% expenditure for Women/Girls/Transgender
(Centrally Sponsored Scheme/State)

		(रु. हजारत) (Rs.Thousand)		
अ.क्र S.No.	विभाग/Department	2021-22 प्रत्यक्ष (Actual)	2022-23 सु.अं. (R.E.)	2023-24 अ.अं. (B.E.)
1	कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय/ Agriculture, Animal husbandary,Dairy Development	31,69,42	66,31,96	183,01,06
2	उच्च व तंत्र शिक्षण/ Higher & Technical Education	69,00	13,59,41	26,83,91
3	गृह/ Home	35,52,48	209,57,21	58,56,01
4	कामगार/ Labour	15,82,50	20,51,60	50,00,00
5	अल्पसंख्यांक विकास/ Minorities Development	19,83,18	26,66,00	28,76,00
6	इतर मागास बहुजन कल्याण/ Other Backward Bahujan Welfare	22,74,11	95,00,00	48,00,00
7	सार्वजनिक आरोग्य/ Public Health	96,02,96	110,37,99	101,24,99
8	ग्रामविकास/ Rural Development	485,22,57	1296,31,36	1848,04,83
9	शालेय शिक्षण व क्रीडा/ School Education and Sports	1,30,17	2,04,72	2,51,02
10	सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य/ Social Justice and Special assistance	40,05,44	50,36,23	60,36,23
11	नगर विकास/ Urban Development	8,50,00	14,00,00	1
12	महिला व बाल विकास/ Women and Child Development	1724,57,36	1883,60,10	1280,31,79
एकूण/Total		2481,99,19	3788,36,58	3687,65,85

तक्ता ३(ब) : विभागनिहाय लिंगभाव अर्थसंकल्प
भाग ए२ - महिला/मुली/तृतीयपंथी यांच्यावरील १००% पेक्षा कमी खर्च
(केंद्र पुरस्कृत योजना/ राज्य)

Table 3(B): Departmentwise Gender Budget
Part A2- Less than 100% expenditure for Women/ Girls/ Transgender
(Centrally Sponsored Scheme/ State)

		(रु. हजारत) (Rs.Thousand)		
अ.क्र S.No.	विभाग/Department	2021-22 प्रत्यक्ष (Actual)	2022-23 सु.अं. (R.E.)	2023-24 अ.अं. (B.E.)
1	कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय/ Agriculture, Animal husbandary,Dairy Development	524,52,78	526,93,37	132,02,18
2	सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग / Co-operation, Marketing and Textiles	2,05,05	4,26,48	11,18,73
3	गृह / Home	19,44	..	..
4	गृहनिर्माण/ Housing	242,56,20	1460,28,05	2800,00,00
5	उद्योग/ Industries	63,48,00	82,49,00	165,23,00
6	विधि व न्याय / Law and Judiciary	7,01,31	7,97,94	108,67,00
7	इतर मागास बहुजन कल्याण/ Other Backward Bahujan Welfare	399,52,12	476,87,13	476,95,45
8	नियोजन/ Planning	927,88,75	1298,93,29	1783,34,64
9	सार्वजनिक आरोग्य/ Public Health	78,63,56	106,89,48	294,88,94
10	ग्रामविकास/ Rural Development	10,75,43	..	176,00,00
11	शालेय शिक्षण व क्रीडा/ School Education and Sports	7,03,97	56,41,06	169,74,67
12	कौशल्य विकास, रोजगार व उद्योजकता विभाग/ Skill Development Employment and Entrepreneurship Department	17,41,78	58,13,96	86,28,42
13	सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य/ Social Justice and Special Assistance	3954,40,27	3897,15,08	4174,72,88
14	आदिवासी विकास/ Tribal Development	3134,63,34	3453,52,56	5294,55,30
15	महिला व बाल विकास/ Women and Child Development	409,09,23	436,30,45	550,42,04
एकूण/Total		9779,21,23	11866,17,85	16224,03,24

तक्ता ४ : बाल अर्थसंकल्पाची संक्षिप्त माहिती
Table 4 : Summary of Child Budget

	रू. कोटीत/(Rs.in Crore)		
	2021-22 प्रत्यक्ष (Actual)	2022-23 सु.अं. (R.E.)	2023-24 अ.अं. (B.E.)
एकूण खर्च Total Expenditure	4,34,825	5,81,268	6,02,008
बाल अर्थसंकल्प Child Budget	67,054	79,628	82,107
एकूण खर्चापैकी बाल अर्थसंकल्पाच्या खर्चाची टक्केवारी Child Budget as a percentage of Total Expenditure	15.42%	13.70%	13.64%

तक्ता ५ : एकूण बाल अर्थसंकल्पाची विभागणी
Table 5: Break up of Child Budget

		रू. कोटीत/(Rs.in Crore)		
		2021-22 प्रत्यक्ष (Actual)	2022-23 सु.अं. (R.E.)	2023-24 अ.अं. (B.E.)
केंद्र पुरस्कृत योजना व राज्य Centrally Sponsored Scheme/State	भाग-अ-१ Part-A1	64,233	76,150	79,224
	भाग-अ-२ Part-A2	1,913	2,162	2,409
जिल्हा District	भाग-अ-१ Part-A1	733	1,136	269
	भाग-अ-२ Part-A2	175	180	204
एकूण बाल अर्थसंकल्प Total Child Budget	भाग-अ-१ Part-A1	64,966	77,286	79,493
	भाग-अ-२ Part-A2	2,088	2,342	2,613
एकूण Total		67,054	79,628	82,107

तक्ता ६(अ) : विभागाविहाय बाल अर्थसंकल्प
भाग अ १ - बालकांवरील १००% खर्च (केंद्र पुरस्कृत योजना/ राज्य)

Table 6A- Department wise Child Budget
Part A1- 100% expenditure on Children (Centrally Sponsored Scheme /State)

(रु. हजारत) (Rs.Thousand)				
अ.क्र S.No.	विभाग/Department	2021-22 प्रत्यक्ष (Actual)	2022-23 सु.अं. (R.E.)	2023-24 अ.अं. (B.E.)
1	बहुजन कल्याण विभाग/ Bahujan Welfare Department	3783,60,06	4256,04,75	2849,33,50
2	कामगार/ Labour	32,90	2,73,00	3,90,00
3	सार्वजनिक आरोग्य/ Public Health	185,88,27	105,53,55	189,18,47
4	शालेय शिक्षण व क्रीडा/ School Education & Sports	55081,62,62	64861,84,98	69099,20,73
5	कौशल्य विकास, रोजगार व उद्योजकता विभाग/ Skill Development Employment and Entrepreneurship Department	41,33,61	118,19,24	137,66,77
6	सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य/ Social Justice and Special Assistance	330,05,27	533,27,32	343,47,93
7	आदिवासी विकास/ Tribal Development	3122,77,83	4378,03,27	5362,11,04
8	महिला व बाल विकास/ Women and Child Development	1687,34,76	1894,43,23	1239,48,50
एकूण/Total		64232,95,32	76150,09,34	79224,36,94

तक्ता ६(ब) : विभागानेहाय बाल अथसंकल्प
भाग अ २ - 100 % पेक्षा कमी (केंद्र पुरस्कृत/ राज्य योजना)
Table 6B: Departmentwise Child Budget
Part A2 - Less than 100 % for Children (Centrally Sponsored /State Schemes)

(रु. हजारत) (Rs.Thousand)				
अ.क्र S.No.	विभाग/Department	2021-22 प्रत्यक्ष (Actual)	2022-23 सु.अं. (R.E.)	2023-24 अ.अं. (B.E.)
1	विधि व न्याय विभाग / Law and Judiciary Department	7,01,31	7,97,94	108,67,00
2	नियोजन/ Planning	3,29,21	212,27,78	229,77,78
3	सार्वजनिक आरोग्य / Public Health	103,27,21	83,85,63	232,07,33
4	शालेय शिक्षण व क्रीडा/ School Education & Sports	2,85,39	25,37,87	121,24,08
5	सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य/ Social Justice and Special Assistance	45,29,51	65,92,71	59,94,81
6	पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग/ Tourism and Culture Affairs Department	2,32	2,32	2,32
7	महिला व बाल विकास/ Women & Child Development	1751,29,30	1766,22,41	1657,46,36
एकूण /Total		1913,04,25	2161,66,67	2409,19,68

लिंगभाव अर्थसंकल्प विवरणपत्र

GENDER BUDGET STATEMENT

लिंगभाव अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १-१००% महिला आणि मुलींसाठी / Gender Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Women and Girls

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24		
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या Expected No. of Women/ Girl Beneficiaries	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(10)	
कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग/ Agriculture, Animal husbandary,Dairy Development Department									
D-06									
1	प्रधानमंत्री मत्स्यसंपदा लाभार्थीभिमुख योजना (सर्वसाधारण महिला) (केंद्र हिस्सा 36 टक्के) (Scheme) (24057525) Pradhan Mantri Matsya Sampada Beneficiary Oriented Schemes (General Female) (Central Share 36%)	भूजलाशयीन मत्स्यव्यवसाय व जलशेती विकसित करण्यासाठी महिला शेतकऱ्यांना पाठिंबा Support to women farmers to Develop Underground Fisheries And Aquaculture	17,42,94	15,10,26	54	29,52,66	221	80,10,18	197
2	प्रधानमंत्री मत्स्यसंपदा लाभार्थीभिमुख योजना (सर्वसाधारण महिला) (राज्य हिस्सा 24 टक्के) (Scheme) (24057534) Pradhan Mantri Matsya Sampada Beneficiary Oriented Schemes (General Female) (State Share 24%)	भूजलाशयीन मत्स्यव्यवसाय व जलशेती विकसित करण्यासाठी महिला शेतकऱ्यांना पाठिंबा Support to women farmers to Develop Underground Fisheries And Aquaculture	11,61,96	10,26,21	54	19,68,47	222	53,40,12	197
3	प्रधानमंत्री मत्स्यसंपदा लाभार्थीभिमुख योजना (सर्वसाधारण महिला) (केंद्र हिस्सा 36 टक्के) (Scheme) (24057614) Pradhan Mantri Matsya Sampada Beneficiary Oriented Schemes (General Female) (Central Share 36%)	निमखारे मत्स्यव्यवसाय विकसित करण्यासाठी महिला शेतकऱ्यांना पाठिंबा Support to women farmers to Develop Salt Water Fishery	1,25,28	0	0	18,77	2	39,31	2
4	प्रधानमंत्री मत्स्यसंपदा लाभार्थीभिमुख योजना (सर्वसाधारण महिला) (राज्य हिस्सा 24 टक्के) (Scheme) (24057623) Pradhan Mantri Matsya Sampada Beneficiary Oriented Schemes (General Female) (State Share 24%)	निमखारे मत्स्यव्यवसाय विकसित करण्यासाठी महिला शेतकऱ्यांना पाठिंबा Support To Women Farmers To Develop Salt Water Fishery	83,52	0	0	12,53	2	26,20	2

लिंगभाव अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १-१००% महिला आणि मुलींसाठी / Gender Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Women and Girls

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24	
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या Expected No. of Women/ Girl Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(10)
5 प्रधानमंत्री मत्स्यसंपदा लाभार्थीभिमुख योजना (सर्वसाधारण महिला) (केंद्र हिस्सा 36 टक्के) (Scheme)(24057703) Pradhan Mantri Matsya Sampada Beneficiary Oriented Schemes (General Female) (Central Share 36%)	सागरी मत्स्यव्यवसाय विकसित करण्यासाठी महिला शेतकऱ्यांना पाठिंबा Support To Women Farmers To Develop Marine Fisheries	13,53,60	3,79,82	13	10,07,69	50	29,31,15	71
6 प्रधानमंत्री मत्स्यसंपदा लाभार्थीभिमुख योजना (सर्वसाधारण महिला) (राज्य हिस्सा 24 टक्के)(Scheme) (24057712) Pradhan Mantri Matsya Sampada Beneficiary Oriented Schemes (General Female) (State Share 24 %)	सागरी मत्स्यव्यवसाय विकसित करण्यासाठी महिला शेतकऱ्यांना पाठिंबा Support To Women Farmers To Develop Marine Fisheries	9,02,40	2,53,13	12	6,71,84	49	19,54,10	70
उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग/ Higher and Technical Education Department								
W-02								
7 तालुक्याच्या ठिकाणी मुलींची वसतिगृहे सुरु करणे (Scheme) (22023566) Opening of Girls Hostels at Taluka Places	वसतिगृहातील मुलींना पारिपोषण भत्ता Nutrition allowance for hostel girls	60,00	33,79	375	59,60	900	60,00	1,100
8 श्रीमती नाथीबाई दामोदर ठाकरसी विद्यापीठ मुंबई यांचा विकास (Scheme) (22021586) Grants to S N D T University for Development	एस एन डी टी विद्यापीठाचा विकास S N D T University For Development	0	0	0	3,75,45	1 Institute	20,00,00	3,000

लिंगभाव अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १-१००% महिला आणि मुलींसाठी / Gender Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Women and Girls

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24		
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या Expected No. of Women/ Girl Beneficiaries	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(10)	
W-08									
9	कौशल्य विकास कार्यक्रमांतर्गत तंत्रनिकेतनांत शिकणाऱ्या मुलींसाठी वसतिगृहाचे बांधकाम (Scheme) (42026193) Construction of Hostel for Girls studying in Polytechnics under Skill Development Programme.	शासकीय तंत्रनिकेतनांमधील मुलींच्या वसतिगृह बांधकामांचा Construction of Girls hostel	7,60,00	0	0	5,00,00	366	2,50,00	366
H-08									
10	मोठी बांधकामे-वसतिगृह बांधकामे(42025992) Major Works-Hostel buildings(Scheme)	मुलींच्या वसतिगृह Hostel for girls	1,30,43	35,21	366	2,08,70	366	43,48	366
11	मोठी बांधकामे-शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालयामध्ये मुलींच्या वसतिगृहांचे बांधकाम(42026059) Major Works-Construction of Hostels for girls at Government Engineering Colleges (Scheme)	मुलींच्या वसतिगृह Hostel for girls	86,96	0	0	2,15,66	200	3,30,43	200
गृह विभाग / Home Department									
B-10									
12	निर्भया निधी योजने अंतर्गत पोलीस स्थानकांत महिला मदत कक्ष स्थापन करणे (100 टक्के केंद्र पुरस्कृत)(40550303) To establish Women Help Desk in Police Station under Nirbhaya Fund Scheme (100 percent Centrally Sponsored)(Scheme)	पोलीस स्टेशनमध्ये महिला मदत कक्ष स्थापन करणे To establish Women help desk in Police Station	7,00,00	0	..	1	1,145 Women help desks established till now	1	..

लिंगभाव अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १-१००% महिला आणि मुलींसाठी / Gender Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Women and Girls

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24	
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या Expected No. of Women/ Girl Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(10)
13 निर्भया निधी अंतर्गत मुंबई शहर महिला सुरक्षा योजना (६०% केंद्र हिस्सा) (Scheme) (40550288) Mumbai Safe City Project For Women Under Nirbhaya Fund Scheme (60% Central Share)	महिलांवरील अत्याचाराच्या घटना रोखण्यासाठी आणि महिलांच्या सुरक्षिततेसाठी उपाययोजना करणे Protection against violence	0	0	..	123,13,00	..	0	..
14 निर्भया निधी अंतर्गत मुंबई शहर महिला सुरक्षा योजना (40 टक्के राज्य हिस्सा) (Scheme) (40550297) Mumbai Safe City Project Under Nirbhaya Fund Scheme (40 % State Share)	महिलांवरील अत्याचाराच्या घटना रोखण्यासाठी आणि महिलांच्या सुरक्षिततेसाठी उपाययोजना करणे Protection against violence	42,49,00	35,52,48	..	86,44,20	..	58,56,00	..
उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग/ Industries, Energy And Labour Department								
K-04								
15 घरेलु कामगार कल्याण मंडळाला सहायक अनुदान (Scheme) (22305345) Grant-in-aid to Gharelu Kamgar Welfare Board.	घरकामगारकामगारांच्या हक्कांचे संरक्षण Protecting rights of domestic workers	19,33,88	15,82,50	60,931	20,51,60	39,453	50,00,00	80,000
अल्पसंख्यांक विकास विभाग/ Minorities Development Department								
ZE-01								
16 शहरातील अल्पसंख्यांक समाजातील मुलींच्या वसतिगृहाकरिता सहायक अनुदान (Scheme) (2235A142) Grant in Aid for Hostels for Girls from the Minority Communities in Cities.	मुलींसाठी वसतिगृह Hostel For Girls	18,00,00	17,73,18	0	21,76,00	311	21,76,00	1,477
17 स्वयंसहाय गटाकरिता सहायक अनुदान (Scheme) (2235A169) Grant in Aid for Self Help Groups	महिलांचे आर्थिक सक्षमीकरण Economic Empowerment of women	4,20,00	2,10,00	3,200 SHGs	4,90,00	3,500 SHGs	7,00,00	3,800 SHGs

लिंगभाव अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १-१००% महिला आणि मुलींसाठी / Gender Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Women and Girls

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24		
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या Expected No. of Women/ Girl Beneficiaries	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(10)	
इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग/ Other Backward Bahujan Welfare Department									
ZG-03									
18	इयत्ता आठवी ते दहावी मध्ये शिकणाऱ्या विमुक्त जाती भटक्या जमाती व विशेष मागास प्रवर्गातील मुलींकरिता सावित्रीबाई फुले शिष्यवृत्ती (Scheme) (2225E982) Savitribai Phule Scholarship For VJNT And SBC Girl Students Studying In VIII To X Standard	मुलींकरिता शिष्यवृत्ती Scholarship for VJNT, SBC Girl Students	8,00,00	11,11,18	1,11,118	30,00,00	1,20,000	16,00,00	1,25,000
19	इयत्ता 5 वी ते 7 वी मध्ये शिकणाऱ्या इतर मागास प्रवर्गातील मुलींकरिता सावित्रीबाई फुले शिष्यवृत्ती (Scheme) (2225F245) Savitribai Phule Scholarship for 5th to 7th standard Girls of Other Backward Class Category	शिष्यवृत्त्या / विद्यावेतन Scholarship / Stipend	2,55,00	6,04,82	1,00,803	30,00,00	1,16,666	16,00,00	1,25,000
20	इयत्ता 8 वी ते 10 वी मध्ये शिकणाऱ्या इतर मागास प्रवर्गातील मुलींकरिता सावित्रीबाई फुले शिष्यवृत्ती (Scheme) (2225F272) Savitribai Phule Scholarship for 8th to 10th standard Girls of Other Backward Class Category	शिष्यवृत्त्या / विद्यावेतन Scholarship / Stipend	2,55,00	5,58,11	55,811	35,00,00	60,000	16,00,00	65,000
सार्वजनिक आरोग्य विभाग/ Public Health Department									
R-01									
21	प्रधानमंत्री मातृ वंदना योजना (राज्य हिस्सा - 40 टक्के) (Scheme) (22111388) Pradhanmantri Matru Vandana Yojana (State Share 40%)	प्रसूतीनंतर अर्थसहाय Maternity benefit	86,76,43	73,65,66	5,17,425	78,38,00	3,08,329	74,25,00	3,68,950

लिंगभाव अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १-१००% महिला आणि मुलींसाठी / Gender Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Women and Girls

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24		
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या Expected No. of Women/ Girl Beneficiaries	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(10)	
N-05									
22	प्रधानमंत्री मातृवंदना योजना(केंपुयो)(राज्य हिस्सा ४०%)(22111477) Pradhan Mantri Matru Vandana Yojana (CSS)(State Share 40%)(Scheme)	प्रसुस्तीनंतर अर्थसहाय्य Maternity benefit	20,92,97	12,30,63	37,837	16,99,99	23,371	16,99,99	57,900
T-05									
23	प्रधान मंत्री मातृ वंदना योजना (राज्य हिस्सा 40 टक्के) (ओटिएसपी)(22111441) Pradhan Mantri Matru Vandana Yojana (State Share 40) (OTASP)(Scheme)	प्रसुस्तीनंतर अर्थसहाय्य Maternity benefit	15,00,00	10,06,67	47,383	15,00,00	29,663	10,00,00	73,150
ग्रामविकास विभाग / Rural Development Department									
L-03									
24	अस्मिता योजनेअंतर्गत ग्रामीण भागातील शाळांमधील मुलींना सवलतीच्या दराने सॅनिटरी नॅपकिन उपलब्ध करून देण्याकरिता अर्थसहाय्य (राज्य योजना)(2235C125) Subsidy for Providing Sanitary Napkins at Concessional Rates to School going Girls in Rural Areas under Asmita Programme (State Scheme)(Scheme)	मासिक पाळीच्या दरम्यान स्वच्छता राखण्यासाठी Menstrual hygiene management	1,00,00	0	9,40,343	262,39,01	0	100,00,00	0

लिंगभाव अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १-१००% महिला आणि मुलींसाठी / Gender Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Women and Girls

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24	
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या Expected No. of Women/ Girl Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(10)
25	महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियानांतर्गत अनुसूचित जाती/जमाती व्यतिरिक्त इतर लाभार्थ्यांना वित्तीय सहाय्य(राज्य हिस्सा 40 टक्के)(25012775) Financial Assistance to other than Scheduled Castes/Tribes Beneficiaries Under Maharashtra State Rural Livelihoods Mission (State Share 40%)(Scheme)	महिलांना उपजीविकेच्या संधी उपलब्ध करून देणे Providing Livelihood Opportunities For Women	117,89,00	96,93,29		172,78,53	329,41,00	
				3,62,359		3,41,250		50,000
26	महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियानांतर्गत अनुसूचित जाती/जमाती व्यतिरिक्त इतर लाभार्थ्यांना वित्तीय सहाय्य (केंद्र हिस्सा 60 टक्के)(25012908) Financial Assistance to Other than Scheduled Castes/Tribes Beneficiaries Under Maharashtra State Rural Livelihoods Mission (Central Share 60%)(Scheme)	महिलांना उपजीविकेच्या संधी उपलब्ध करून देणे Providing Livelihood Opportunities For Women	292,26,04	150,70,94		259,17,80	494,11,51	
27	आजीविका (एमएसआरएलएम) अंतर्गत महिला किसान सशक्तीकरण परियोजनेस वित्तीय सहाय्य (राज्य हिस्सा 40 टक्के)(25012837) Financial Assistance to Mahila Kisan Sashaktikaran Pariyojana Under Aajeevika (MSRLM)(State Share 40%)(Scheme)	महिलांना उपजीविकेच्या संधी उपलब्ध करून देणे Providing Livelihood Opportunities For Women	3,35,00	0		3,35,00	7,99,99	
28	आजीविका (एमएसआरएलएम) अंतर्गत महिला किसान सशक्तीकरण परियोजनेस वित्तीय सहाय्य (केंद्र हिस्सा 60 टक्के)(25012891) Financial Assistance to Mahila Kisan Sashaktikaran Pariyojana Under Aajeevika (MSRLM) (Central Share 60%)(Scheme)	महिलांना उपजीविकेच्या संधी उपलब्ध करून देणे Providing Livelihood Opportunities For Women	5,02,00	0	0	25,000	11,99,99	0

लिंगभाव अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १-१००% महिला आणि मुलींसाठी / Gender Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Women and Girls

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24	
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या Expected No. of Women/ Girl Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(10)
29 सुमतीबाई सुकाळीकर उद्योगिनी महिला सक्षमीकरण योजना- महिला स्वयं सहायता गटांना व्याजी अर्थसहाय्य(2501A039) Sumatibai Sukalikar Udyogini Mahila Sakshamikaran Yojana - Interest Subsidy to Women Self Help Groups(Scheme)	महिला उद्योजक गटांना मदत अनुदान Financial support to Women SHGs	1	0	53,639	10,50,00	74,098	15,00,00	30,000
30 स्टार्ट अप ग्रामीण उद्योजकता कार्यक्रम (राज्य हिस्सा 40 टक्के)(2501A075) Start up Village Entrepreneurship Programme (SVEP)(State Share 40%)(Scheme)	महिलांसाठी उपजीविका निर्माण करणे Generating Livelihood For Women	3,51,00	1,68,24	4,917	7,64,00	10,920	7,99,99	11,720
31 स्टार्ट अप ग्रामीण उद्योजकता कार्यक्रम (केंद्र हिस्सा 60 टक्के)(2501A137) Start-up village Entrepreneurship Programme (SVEP) (Central Share 60%)(Scheme)	महिलांसाठी उपजीविका निर्माण करणे Generating Livelihood For Women	2,52,37	2,52,37		11,47,00		11,99,99	
32 प्रदर्शने भरवणे व कायमस्वरूपी विक्रीकेंद्रे बांधणे(25011993) Filling Exhibitions and Build Permanent Sales Outlets(Scheme)	महिला बचत गट सदस्यांनी तयार केलेल्या उत्पादनांना बाजारपेठ उपलब्ध करून देणे Providing markets for products prepared by women SHG members	2,70,00	50,00	..	3,78,00	..	5,40,00	..
33 राष्ट्रीय ग्रामीण आर्थिक परिवर्तन प्रकल्प (राज्य हिस्सा 40 टक्के)(2501A173) National Rural Economic Transformation Project (NRETP) (State Share 40%)(Scheme)	मूल्य साखळी विकसित करून, वित्तपुरवठा करून ग्रामीण भागातील उद्योगांना बळकटी करणे Strengthen industries in rural areas by developing value chain, providing finance, etc.	0	0	2,968	1	14,832	58,90,84	20,000

लिंगभाव अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १-१००% महिला आणि मुलींसाठी / Gender Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Women and Girls

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24	
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या Expected No. of Women/ Girl Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(10)
34 राष्ट्रीय ग्रामीण आर्थिक परिवर्तन प्रकल्प (केंद्र हिस्सा 60 टक्के)(2501A164) National Rural Economic Transformation Project (NRETP) (Central Share 60%)(Scheme)	मूल्य साखळी विकसित करून, वित्तपुरवठा करून ग्रामीण भागातील उद्योगांना बळकटी करणे Strengthen industries in rural areas by developing value chain, providing finance, etc.	0	0	4,452	1	22,248	88,36,26	30,000
N-03								
35 महिला किसान सशक्तीकरण परियोजनेअंतर्गत लाभार्थ्यांना अर्थसहाय्य (राज्य हिस्सा 40%)(2501A128) Financial Assistance to beneficiaries under Mahila Kisan Sashaktikarn Pariyojana (State Share 40%)(Scheme)	महिलांना उपजीविकेच्या संधी उपलब्ध करून देणे Providing Livelihood Opportunities For Women	1,00,00	10,36	0	1,94,00	5,800	4,64,00	0
36 महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवोन्नती अभियाना अंतर्गत अर्थसहाय्य(राज्य हिस्सा ४०%)(2501A093) Financial Assistance under Maharashtra State Rural Livelihood Mission(State Share 40%)(Scheme)	महिलांना उपजीविकेच्या संधी उपलब्ध करून देणे Providing Livelihood Opportunities For Women	50,00,00	50,00,00	84,067	125,67,00	79,170	191,05,79	11,600
37 एमएसआरएलएम अंतर्गत वित्तीय सहाय्य (केंद्र हिस्सा 60%)(2501A084) Financial Assistance under MSRLM (Central Share 60%)(Scheme)	महिलांना उपजीविकेच्या संधी उपलब्ध करून देणे Providing Livelihood Opportunities For Women	75,00,00	75,00,00	1,26,101	188,50,00	1,18,755	286,58,67	17,400
T-05								
38 महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जिवोन्नती अभियान(राज्य हिस्सा 40 टक्के)(25012793) Financial Assistance to Maharashtra State Rural Livelihood Mission (State Share 40 percent).(Scheme)	महिलांसाठी उपजीविका निर्माण करणे Generating Livelihood For Women	50,00,00	43,40,84	60,876	60,00,00	57,330	22,00,00	8,400

लिंगभाव अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १-१००% महिला आणि मुलींसाठी / Gender Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Women and Girls

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24	
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या Expected No. of Women/ Girl Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(10)
39 महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण उपजीविका अभियानासाठी वित्तीय सहाय्य (केंद्राचा हिस्सा 60 टक्के)(25012962) Financial Assistance for Maharashtra State Rural Livelihood Mission(central share 60 percent)(Scheme)	महिलांसाठी उपजीविका निर्माण करणे Generating Livelihood For Women	121,76,00	61,55,52	91,314	180,48,00	85,995	207,52,79	12,600
40 महिला किसान सशक्तीकरण परियोजनेसाठी अनुसूचित जमातींना अर्थसहाय्य (60 टक्के केंद्र हिस्सा)(2501A048) Financial Assistances to Schedule Tribes for mahila Kisan Sashaktikaran pariyojana (60 % Central Share)(Scheme)	महिलांसाठी उपजीविका निर्माण करणे Generating Livelihood For Women	2,11,00	0	..	2,11,00	6,300	5,03,99	..
41 महिला किसान सशक्तीकरण परियोजनेसाठी अनुसूचित जमातींना अर्थसहाय्य (40 टक्के राज्य हिस्सा)(2501A057) Financial Assistances to Schedule Tribes for mahila Kisan Sashaktikaran pariyojana (40% State Share)(Scheme)	महिलांसाठी उपजीविका निर्माण करणे Generating Livelihood For Women	2,81,01	2,81,01	..	1,50,00	4,200	2	..
शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग/ School Education and Sports Department								
E-02								
42 इयत्ता बारावीपर्यंत मुलींना मोफत शिक्षण (Scheme) (Gen) (22022523) Free Education to Girls upto Standard XIIth	शिक्षणासाठी सवलत Concession for education	1,70,00	1,30,17	51,595	1,90,00	51,595	2,30,00	51,595

लिंगभाव अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १-१००% महिला आणि मुलींसाठी / Gender Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Women and Girls

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24	
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या Expected No. of Women/ Girl Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(10)
43 आदर्श स्त्री शिक्षिका पुरस्कार (Scheme) (Gen) (22022882) Awards to Outstanding Lady Teachers	शिक्षकांना पुरस्कार Incentives to teachers	1	0	8	1	8	1	8
44 समाजातील दुर्बल घटकांमधील मुलींना उपस्थिती भत्ता- जिल्हा परिषदांना अनुदाने (Scheme) (Gen) (22023691) Grant for Zilla Parishad for Attendance Allowance of Girls from Weaker Sections	विद्यार्थ्यांना शिक्षणासाठी प्रोत्साहन Strenghtening the education system	0	0		1		1	
E-03								
45 महिलांकरीता स्वसंरक्षण कार्यक्रम स्वयंसिध्दा (Gen) (22041872) (Scheme) Self Protection Training for Women	स्वसंरक्षण शिबीर Selfdefence training camp	48,00	0	0	14,70	5,000	21,00	5,000
सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग / Social Justice and Special Assistance Department								
N-03								
46 अनुसूचित जातीतील मुले व मुली यांच्याकरिता असलेल्या शासकीय वसतिगृहांचे परिरक्षण(22250281) Maintenance of Government Hostels for Schedule Caste Boys and Girls.(Scheme)	मुलींसाठी वसतिगृह Hostel For Girls	38,00,99	37,55,44	3,330	45,36,23	3,330	45,36,23	3,330
नगर विकास विभाग/ Urban Development Department								
F-02								
47 तेजस्वीनी महिला बस सेवा चालविण्यासाठी महानगरपालिकांना अनुदाने (Scheme) (2217A074) Grants to Municipal Corporations for operating Tejaswini Ladies Bus Service.	महिलांसाठी परिवहन व्यवस्था Transport facilities for women	12,75,00	8,50,00	..	14,00,00	..	1	..

लिंगभाव अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १-१००% महिला आणि मुलींसाठी / Gender Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Women and Girls

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24	
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या Expected No. of Women/ Girl Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(10)
महिला व बाल विकास विभाग / Women and Child Development Department								
X-01								
48	आधारगृह चालविण्यासाठी स्वयंसेवी संस्थांना सहाय्य (Scheme) (Gen) (22351281) Assistance to Voluntary Agencies for running Shelter Homes.	20,52	11,38	68,04	1,52,76	7,312	2,18,24	7,312
49	महिलांकरिता समुपदेशन केंद्रे. (Scheme) (Gen) (22353177) Counselling Centres for Women.	4,50,00	4,50,27	130 Counseling Centres	3,85,00	130 Counseling Centres	6,00,00	130 Counseling Centres
50	जनजागृती, प्रसिद्धी, प्रशिक्षण आणि मूल्यमापन (Scheme) (Gen) (2235A901) Awareness, Publicity, Training And Evaluation	10,80,00	1,06,00		16,10,00	..	5,00,00	..
51	महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम, १९६१ याच्या कलम १८७ अन्वये हुंडा पद्धत नष्ट करण्यासाठी जिल्हा परिषदांना सहाय्यक अनुदान.(22351381) Grant-in-aid to Zilla Parishad under section 187 of Maharashtra Zilla Parishad and Panchayat Smities act 1961 for Abolition of dowry system. (Scheme)	12,15	45	36	11,34	36	16,20	36

लिंगभाव अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १-१००% महिला आणि मुलींसाठी / Gender Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Women and Girls

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24	
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या Expected No. of Women/ Girl Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(10)
52 महाराष्ट्र राज्य महिला आयोगाला अनुदाने (Committed) (Gen) (22352161) Grants to Maharashtra State Women Commission.	राज्य महिला आयोग आयोगाला अनुदान Grants to Maharashtra State Women Commission.	4,20,62	1,12,16	..	7,42,58	..	10,60,83	..
53 नव तेजस्विनी महाराष्ट्र ग्रामीण महिला उद्यम विकास प्रकल्प राबविण्याकरिता माविमसाठी सहायक अनुदान (आयफॅंड हिस्सा) (Scheme)(Gen) (2235C341) Grant In Aid To MAVIM To Implement Nav-Tejaswini Maharashtra Rural Womens Enterprise Development Project (IFAD Share)	महिलांसाठी उपजीविका निर्माण करणे, महिलांसाठी प्रशिक्षण, कार्यशाळा आयोजित करणे Generating livelihood for women, Conduct Training, Workshop for Women	21,16,55	16,00,00	996	80,00,00	1,260	100,00,00	1,300
54 महिला शक्ती केंद्र योजना (केंद्र हिस्सा 60टक्के)(Scheme)(Gen) (2235C321) Mahila Shakti Kendra Scheme(Central Share 60%)	महिलांसाठी जिल्हास्तरीय केंद्र District level Centre for Women to work as a medium between Blocks and State government	3,00,00	0	..	1	..	0	..
55 महिला शक्ती केंद्र योजना(राज्य हिस्सा 40टक्के) (Scheme)(Gen) (2235C332) Mahila Shakti Kendra Scheme(State Share 40%)	महिलांसाठी जिल्हास्तरीय केंद्र District level Centre for Women to work as a medium between Blocks and State government	2,00,00	0	..	1	..	0	..
56 माझी कन्या भाग्यश्री योजना (सर्वसाधारण गट) (Scheme) (Gen) (2235B933) Mazi Kanya Bhagyashree Yojana(General Group).	मुलींच्या विकासासाठी कुटुंबाला सहाय Financial incentives to families for well being of girls	1,80,00	0	1,775	1	1,500	1	1,500

लिंगभाव अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १-१००% महिला आणि मुलींसाठी / Gender Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Women and Girls

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24	
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या Expected No. of Women/ Girl Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(10)
57 पिडीत महिला व बालक मनोवैर्य योजना (Scheme) (Gen)(2235B183) Peedit Mahila and Balak Manodhairya Yojana	हिंसेपासून महिला व बालकांना संरक्षण Protection of women and children against violence	3,00,00	0	0	15,00,00	357	18,00,00	357
58 पुण्यश्लोक अहिल्याबाई होळकर पुरस्कार (Scheme) (Gen) (22352448) Punyashlok Ahilyabai Holkar Award	लिंग समानतेला चालना देण्यासाठी सामाजिक कार्यकर्त्यांना पुरस्कार Award to social workers for promoting gender equality	25,20	0	68	1,01,10	111	50,00	111
59 महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम १९६१ च्या कलम १८७ अन्वये महिला मंडळांना अनुदाने देण्यासाठी जिल्हापरिषदांना सहायक अनुदान. (Scheme) (Gen) (22352134) Grant-in-aid to Zilla Parishad under section 187 of the Maharashtra Zilla Parishad and Panchayat Smities act 1961 for Grants to Mahila Mandal	महिलांच्या पुनर्वसनासाठी प्रशिक्षण, कार्यशाळा आयोजित करणे Conducting Training, Workshop for Rehabilitation of Women	25,03	0	0	14,49	385	20,71	385
60 स्वागत केंद्रे, राज्य गृहे व संरक्षण गृहे (Committed) (Gen) (22351254) Reception Centres, State Homes and Protection Homes.	हिंसाचारापासून महिलांचे संरक्षण Protection Of Women And Children Against Violence	11,23,00	9,47,90	6,804	11,84,76	7,312	15,34,47	7,312

लिंगभाव अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १-१००% महिला आणि मुलींसाठी / Gender Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Women and Girls

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24	
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या Expected No. of Women/ Girl Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(10)
61 स्वाधारगृह योजना (केंद्र हिस्सा 60टक्के) (Scheme) (Gen) (2235C081) SwadharGreh Yojana (Central Share 60%)	हिंसेपासून महिलांना संरक्षण Protection of women against violence	2,48,47	2,02,53		3,26,19		8	
				1,110		10,800		10,800
62 स्वाधारगृह योजना (राज्य हिस्सा 40टक्के) (Scheme) (Gen) (2235C092) SwadharGreh Yojana (State Share 40%)	हिंसेपासून महिलांना संरक्षण Protection of women against violence	1,65,65	1,35,02		2,17,46		8	
63 उज्वला योजना (केंद्र हिस्सा 60 टक्के) (Scheme) (Gen) (2235B971) Ujjawala Yojana (Central Share 60%)	हिंसेपासून महिला व बालकांना संरक्षण Protection of women and children against violence	66,71	24,32		1,76,17		17,56,53	
				131		90		14,400
64 उज्वला योजना (राज्य हिस्सा 30टक्के) (Scheme) (Gen) (2235B989) Ujjawala Yojana (State Share 30%)	हिंसेपासून महिला व बालकांना संरक्षण Protection of women and children against violence	52,32	12,16		88,08		11,71,00	
65 महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम, १९६१ याच्या कलम १८७ अन्वये देवदासींच्या पुनर्वसनांच्या योजनांसाठी जिल्हापरिषदाना सहायक अनुदान.(22351853) Grant-in-aid to Zilla Parishad under section 187 of the Maharashtra Zilla Parishad and Panchayat Smities act 1961 for Scheme for Rehabilitation of Devdasis. (Scheme)	हिंसाचारापासून महिलांचे संरक्षण Protection of women against violence	11,47	0	0	6,38	80	9,12	80

लिंगभाव अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १-१००% महिला आणि मुलींसाठी / Gender Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Women and Girls

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24	
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या Expected No. of Women/ Girl Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(10)
66 किशोरवयीन मुलींच्या सक्षमीकरणासाठी राजीव गांधी योजना (सबला) (केंद्र हिस्सा ५० टक्के) (Scheme) (Gen) (22361802) Rajiv Gandhi Scheme for Empowerment of Adolescent Girls (Sabala)(Central Share 50%)	किशोरवयीन मुलींच्या सक्षमीकरण Empowerment of adolescent girls	5,81,50	1,45,34		2,00,19		0	
67 किशोरवयीन मुलींच्या सक्षमीकरणासाठी राजीव गांधी योजना (सबला)(राज्य हिस्सा ५० टक्के) (Scheme) (Gen) (22361811) Rajiv Gandhi Scheme for Empowerment of Adolescent Girls (Sabala)(State share 50%)	किशोरवयीन मुलींच्या सक्षमीकरण Empowerment of adolescent girls	5,81,50	1,41,79		2,00,19		0	
68 किशोरवयीन मुलींच्या सक्षमीकरणासाठी राजीव गांधी योजनेला अनुदान (सबला) (केंद्र हिस्सा ६० टक्के) (Scheme) (Gen) (22361829) Grant to Rajiv Gandhi Scheme for Empowerment of Adolescent Girls (Sabala)(Central Share 60%)	किशोरवयीन मुलींच्या सक्षमीकरण Empowerment of adolescent girls	1,95,00	0	40,822	45,00	35,101	28,38	1,24,779
69 किशोरवयीन मुलींच्या सक्षमीकरणासाठी राजीव गांधी योजनेला अनुदान (सबला) (राज्य हिस्सा ४० टक्के) (Scheme) (Gen) (22361838) Grant to Rajiv Gandhi Scheme for Empowerment of Adolescent Girls (Sabala)(State Share 40%)	किशोरवयीन मुलींच्या सक्षमीकरण Empowerment of adolescent girls	1,30,00	0		30,00		18,92	

लिंगभाव अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १-१००% महिला आणि मुलींसाठी / Gender Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Women and Girls

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24	
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या Expected No. of Women/ Girl Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(10)
70 एकाम्बिक बाल विकास सेवा योजना (सर्वसाधारण खर्च)(केंद्र हिस्सा ६० टक्के) (Scheme) (Gen)(22361909) Integrated Child Development Service Scheme(General Expenses)(Central Share 60%) - 02, wages	अंगणवाडी सेविकांसाठी मानधन Honorarium for Anganwadi workers	516,94,14	481,83,92		542,01,96		339,43,26	
71 एकाम्बिक बाल विकास सेवा योजना (सर्वसाधारण खर्च)(राज्य हिस्सा ४० टक्के) (Scheme) (Gen)(22361918) Integrated Child Development Service Scheme(General Expenses)(State Share 40 Percent) - 02, wages	अंगणवाडी सेविकांसाठी मानधन Honorarium for Anganwadi workers	344,61,77	321,01,51	2,06,125 AWC workers	361,34,44	2,06,125 AWC workers	226,28,84	2,06,125 AWC workers
72 अंगणवाडी सेवा (अतिरिक्त राज्य हिस्सा 100 टक्के) (Scheme) (Gen)(22361945) Integrated Child Development Service Scheme (Honorarium And Diet Expenses)(Additional State Share 100 Percent) - 02, wages	अंगणवाडी सेविकांसाठी मानधन Honorarium for Anganwadi workers	761,64,31	745,08,61		776,35,78		438,41,92	
73 एकाम्बिक बाल विकास सेवा योजना (भाऊबीज भेट)(अतिरिक्त राज्य हिस्सा १००टक्के) (Scheme) (Gen)(22361954) Integrated Child Development Service Scheme(Bhaubeej Bhet)(Additional State Share 100 Percent)	भाऊबीज भेट Bhaubij bhet to Anganwadi Workers	38,00,00	37,74,00	1,89,866 AWC workers	38,61,00	2,06,125 AWC workers	40,00,00	2,06,125 AWC workers

लिंगभाव अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १-१००% महिला आणि मुलींसाठी / Gender Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Women and Girls

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24	
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या Expected No. of Women/ Girl Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(10)
74	एकात्मिक बाल विकास सेवा योजनेतर्गत अंगणवाडी कार्यकर्ती प्रशिक्षण केंद्र व मध्यमस्तर प्रशिक्षण केंद्र यांना अनुदान (केंद्र हिस्सा 60 टक्के) (Scheme) (Gen)(22362001) Grants To Anganwadi Worker Training Centres And Medium Level Training Centres Under ICDS (Central Share 60%)	अंगणवाडी सेविकांना प्रशिक्षण Training for Anganwadi workers	4,20,00	0	4,79,70		4,79,70	
						2,06,125 AWC workers		2,06,125 AWC workers
75	एकात्मिक बाल विकास सेवा योजनेतर्गत अंगणवाडी कार्यकर्ती प्रशिक्षण केंद्र व मध्यमस्तर प्रशिक्षण केंद्र यांना अनुदान (राज्य हिस्सा 40टक्के) (Scheme) (Gen)(22362012) Grants To Anganwadi Worker Training Centres And Medium Level Training Centres Under ICDS (Central Share 60%)	अंगणवाडी सेविकांना प्रशिक्षण Training for Anganwadi workers	2,80,00	0	3,19,80		3,19,80	
76	एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना (एलआयसी हप्त्या)(अतिरिक्त राज्य हिस्सा १०० टक्के) (Scheme) (Gen)(22361963) Integrated Child Development Service Scheme(LIC Primium)(Additional State Share 100 Percent)-Plan	अंगणवाडी सेविकांसाठी मानधन Honorarium for Anganwadi workers	100,00,00	100,00,00	7,00,00	5,000 AWC workers	40,00,00	4,000 AWC workers
77	राष्ट्रीय पाळणाघर योजना (केंद्र हिस्सा 60टक्के) (Scheme) (Gen) (22362101) National Creche Scheme (Central share 60%)	कामावर करणाऱ्या पालकांच्या मुलांची काळजी घेण्याकरीता Providing child care for working parents	81,32	0	23,80		21,80	
78	राष्ट्रीय पाळणाघर योजना (राज्य हिस्सा 30टक्के) (Scheme) (Gen) (22362119) National Creche Scheme (State share 30%)	कामावर करणाऱ्या पालकांच्या मुलांची काळजी घेण्याकरीता Providing child care for working parents	40,66	0	11,90	100 centres	11,90	52 centres

लिंगभाव अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ २: १००% पेक्षा कमी १००% पेक्षा कमी महिला/ मुलीसाठी/ Gender Budget Statement: Part A2 - Less than 100% Schemes for Women and Girls

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारोंत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22				2022-23			2023-24			
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	महिला/ मुलीवरील खर्चा Expenditure on Women/ Girls	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	महिला/ मुलीवरील खर्चा Expenditure on Women/Girls	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	महिला/ मुलीवरील अपेक्षित खर्चा Expected expenditure on Women/ Girls	अपेक्षित महिला/ मुली लाभार्थी संख्या Expected No. of Women/ Girl Beneficiaries	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	
कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग/ Agriculture, Animal husbandary,Dairy Development Department												
D-03												
1	राज्य पुरस्कृत कृषी यांत्रिकीकरण योजना (2401A913) State Sponsored Agricultural Mechanisation Scheme (Scheme)	महिला शेतकऱ्यांपर्यंत तंत्रज्ञानाचे हस्तांतरण Transfer Of Technology To Women Farmers	112,50,00	112,50,00	40,69,89	5,777	280,00,00	93,87,00	11,440	300,00,00	..	..
2	कृषि उन्नती योजना -कृषी यांत्रिकीकरण उपअभियान (कें.पु.यो.)केंद्र हिस्सा ६० टक्के(24012513) Krishi Unnati Yojana-Agriculture Mechanisation Sub Mission(Central share 60%)(CSS)(General).(Scheme)	महिला शेतकऱ्यांपर्यंत तंत्रज्ञानाचे हस्तांतरण Transfer Of Technology To women Farmers	60,00,00	63,48,16	15,04,80		66,00,00	14,47,20		65,99,99	..	
						3,657			3,615			..
3	कृषि उन्नती योजना -कृषि यांत्रिकीकरण उपअभियान (कें.पु.यो.)राज्य हिस्सा ४० टक्के टक्के(24018736) Krishi Unnati Yojana -Agricultural Mechanisation Sub Mission (CSS)(State Share40%).(Scheme)	महिला शेतकऱ्यांपर्यंत तंत्रज्ञानाचे हस्तांतरण Transfer Of Technology To women Farmers	40,00,00	42,32,10	10,03,20		44,00,00	9,64,80		39,99,99	..	
4	कृषि उन्नती योजना - एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियान (कें.पु.यो.) राज्य हिस्सा ४० टक्के(24014507) Krishi Unnati Yojana -Mission on Integrated Development of Horticulture (c.s.s)(State Share 40%).(Scheme)	महिला शेतकऱ्यांपर्यंत तंत्रज्ञानाचे हस्तांतरण Transfer Of Technology To Women Farmers	80,00,00	19,48,62	2,60,00		80,00,00	9,06,38		80,00,00	..	
						681			3,456			..
5	कृषि उन्नती योजना - एकात्मिक फलोत्पादन विकास अभियान (कें.पु.यो.)केंद्र हिस्सा ६० टक्के(केंद्र पुरस्कृत योजना)(24019563) Krishi Unnati Yojana -Mission on Integrated Development of Horticulture (central share 60%)(c.s.s).(Scheme)	महिला शेतकऱ्यांपर्यंत तंत्रज्ञानाचे हस्तांतरण Transfer Of Technology To Women Farmers	120,00,00	29,22,53	3,90,00		120,00,00	13,59,58		120,00,00	..	
6	प्रधानमंत्री कृषि सिंचन योजना - प्रति थेंब अधिक पीक (सुक्ष्म सिंचन) (कें.पु.यो.)केंद्र हिस्सा ६० टक्के(सर्वसाधारण)(24012504) Pradhan Mantri Krishi Sinchan Yojana-Per Drop More Crop(Micro Irrigation)(CSS)(central share60%)(General).(Scheme)	शेतातील पाणी साठवण सुविधा इ. On-farm water storage / harvesting facilities etc	320,00,00	156,00,00	58,80,00		350,00,00	42,51,00		349,99,99	..	
						33,260			19,733			..
7	प्रधानमंत्री कृषि सिंचन योजना प्रति थेंब अधिक पीक (सुक्ष्म सिंचन) (कें.पु.यो.) राज्य हिस्सा 40 टक्के (सर्वसाधारण) (2401A996) PMKSY per drop more crop (Micro Irrigation) (CSS) (State Share 40 percent) (General)(Scheme)	शेतातील पाणी साठवण सुविधा इ. On-farm water storage / harvesting facilities etc	212,00,00	189,88,00	39,20,00		212,00,00	28,34,00		199,99,99	..	

लिंगभाव अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ २: १००% पेक्षा कमी १००% पेक्षा कमी महिला/ मुलीसाठी/ Gender Budget Statement: Part A2 - Less than 100% Schemes for Women and Girls

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारोंत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22				2022-23			2023-24		
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	महिला/ मुलीवरील खर्चा Expenditure on Women/ Girls	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	महिला/ मुलीवरील खर्चा Expenditure on Women/Girls	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	महिला/ मुलीवरील अपेक्षित खर्चा Expected expenditure on Women/ Girls	अपेक्षित महिला/ मुली लाभार्थी संख्या Expected No. of Women/ Girl Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
8	मुख्यमंत्री शाश्वत कृषि सिंचन योजना (सर्वसाधारण)(2401B072) Chief Minister sustainable agriculture irrigation scheme (general)(Scheme)	शेतातील पाणी साठवण सुविधा इ. On-farm water storage / harvesting facilities etc	300,00,00	200,00,00	25,13,00	19,307	444,00,00	39,56,78	23,003	500,00,00	..
9	कृषि उन्नती योजना - राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान - कापूस(कें.पु.यो.)केंद्र हिस्सा 60 टक्के(सर्वसाधारण)(24012542) Krishi Unnati Yojana-National Food security Mission - Cotton.(CSS) (centralshare 60%)(General).(Scheme)	महिला शेतकऱ्यांपर्यंत तंत्रज्ञानाचे हस्तांतरण Transfer Of Technology To Women Farmers	2,08,00	1,13,26	55		2,08,00	1,20		2,85,99	..
10	कृषि उन्नती योजना - राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान - कापूस(कें.पु.यो.)राज्य हिस्सा ४० टक्के(सर्वसाधारण)(2401A252) Krishi Unnati Yojana-National Food Security Mission-Cotton(CSS)(State Share 40%)(General).(Scheme)	महिला शेतकऱ्यांपर्यंत तंत्रज्ञानाचे हस्तांतरण Transfer Of Technology To Women Farmers	1,38,00	75,50	36	1	1,38,00	80	2	1,90,99	..
11	कृषि उन्नती योजना - राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान - उस (कें.पु.यो.)केंद्र हिस्सा ६० टक्के(सर्वसाधारण)(24014051) Krishi Unnati Yojana - National Food Security Mission - Sugarcane.(central share 60%)(C.S.S.)(General).(Scheme)	महिला शेतकऱ्यांपर्यंत तंत्रज्ञानाचे हस्तांतरण Transfer Of Technology To Women Farmers	1,21,92	65,92	5,55	9	2,60,00	1,28	2	1,61,00	..
12	कृषि उन्नती योजना - राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान -उस(कें.पु.यो.)राज्य योजना ४० टक्के(सर्वसाधारण)(2401A243) Krishi Unnati Yojana-National Food Security Mission-Sugarcane.(CSS)(State Share 40%)(General).(Scheme)	महिला शेतकऱ्यांपर्यंत तंत्रज्ञानाचे हस्तांतरण Transfer Of Technology To Women Farmers	81,54	43,94	3,70		1,72,00	86		1,08,00	..
13	कृषि उन्नती योजना - राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान - अन्नधान्य पिके(कें. पु. यो.)केंद्र हिस्सा ६० टक्के(सर्वसाधारण)(24014614) Krishi Unnati Yojana-National Food Security Mission-Food Grain Crops(CSS)(Central share 60%)(General)(Scheme)	महिला शेतकऱ्यांपर्यंत तंत्रज्ञानाचे हस्तांतरण Transfer Of Technology To Women Farmers	140,00,00	68,73,13	3,88,44	1,997	186,33,30	2,05,69	947	124,00,00	..
14	कृषि उन्नती योजना - राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान - अन्नधान्य पिके (कें.पु.यो.)राज्य हिस्सा ४० टक्के(2401A234) Krishi Unnati Yojana-National Food Security Mission-Food Grain Crops (CSS)(State Share 40%)(General).(Scheme)	महिला शेतकऱ्यांपर्यंत तंत्रज्ञानाचे हस्तांतरण Transfer Of Technology To Women Farmers	93,23,00	45,82,08	2,25,62		93,88,87	1,37,13		80,00,00	..

लिंगभाव अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ २: १००% पेक्षा कमी १००% पेक्षा कमी महिला/ मुलीसाठी/ Gender Budget Statement: Part A2 - Less than 100% Schemes for Women and Girls

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारोंत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22				2022-23			2023-24		
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	महिला/ मुलीवरील खर्चा Expenditure on Women/ Girls	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	महिला/ मुलीवरील खर्चा Expenditure on Women/Girls	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	महिला/ मुलीवरील अपेक्षित खर्चा Expected expenditure on Women/ Girls	अपेक्षित महिला/ मुली लाभार्थी संख्या Expected No. of Women/ Girl Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
15	कृषि उन्नती योजना - राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेअंतर्गत अर्थसहाय्य (कें.पु.यो.)/केंद्र हिस्सा ६० टक्के(24018235) Krishi Unnati Yojana -Financial Assistance under Rashtriya Krishi Vikas Yojana (c.s.s.)(central share 60%)(Scheme)	महिला अर्जदारांना प्राधान्य Women applicant given Priority	225,00,00	90,60,00	31,11,27	250,00,00	19,11,54	128,99,99	..	..	..
16	कृषि उन्नती योजना - राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेअंतर्गत अर्थसहाय्य (कें.पु.यो.)(राज्य हिस्सा ४० टक्के)(2401A225) Krishi Unnati Yojana-Financial Assistance under Rashtriya Krishi Vikas Yojana(CSS)(State Share 40%)(General).(Scheme)	महिला अर्जदारांना प्राधान्य Women applicant given Priority	150,00,00	126,81,00	20,74,18	150,31,00	12,74,36	85,99,99	..	..	..
17	नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प (हवामान अनुकूल कृषि प्रकल्प)(बाह्य हिस्सा 70 टक्के)(2401A646) Nanaji Deshmukh Krishi Sanjivani Prakalpa (Project on climate resilient agriculture)(External share 70 %)(Scheme)	महिला शेतकऱ्यांना कापणीपूर्वी आणि काढणीनंतर आर्थिक सहाय्य Pre- and post harvest financial support to women farmers	980,00,00	980,00,00	169,41,93	974,00,00	141,89,62	309,40,00	..	..	..
18	नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प (हवामान अनुकूल कृषि प्रकल्प)(राज्य हिस्सा 30 टक्के)(2401A655) Nanaji Deshmukh Krishi Sanjivani Prakalpa (Project on climate resilient agriculture) (State share 30 %)(Scheme)	महिला शेतकऱ्यांना कापणीपूर्वी आणि काढणीनंतर आर्थिक सहाय्य Pre- and post harvest financial support to women farmers	370,00,00	363,20,56	70,62,82	413,18,10	60,81,26	132,60,00	..	..	..
19	बाळासाहेब ठाकरे कृषिव्यवसाय व ग्रामीण परिवर्तन प्रकल्प (स्मार्ट प्रकल्प) (राज्य हिस्सा 27.59 टक्के)(2401A951) Hon.Balasaheb Thackeray Agri - business and Rural Tranformation Project (SMART) (State Share 27.59 percent)(Scheme)	महिला शेतकऱ्यांना काढणीनंतर आर्थिक सहाय्य Post Harvest Financial Support To Women Farmers	18,43,50	2,35,80	74,81	20,45,00	1,28,01	31,63,00	..	..	..
20	मा. बाळासाहेब ठाकरे कृषि व्यवसाय व ग्रामीण परिवर्तन प्रकल्प (बाह्य हिस्सा ७२.४१ टक्के)(2401A969) Hon. Balasaheb Thackeray Agri-business and Rural Transformation Project(External Share 72.41 percent)(Scheme)	महिला शेतकऱ्यांना काढणीनंतर आर्थिक सहाय्य Post Harvest Financial Support To Women Farmers	6,53,64	5,50,20	1,74,57	47,72,00	2,98,70	73,79,00	..	..	..
D-04											
21	वैरण बियाणांचे प्रापण, संकलन व वितरण (60 टक्के केंद्र हिस्सा)(2403D491) Fodder Production, Procurement & Distribution of Fodder Seed (60% Central Share)(Scheme)	योजनेनुसार 30 टक्के महिलांचा सहभाग 30 percent womens share as per policy	3,15,00	4,97	1,64	63	1	..	0	..	..

लिंगभाव अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ २: १००% पेक्षा कमी १००% पेक्षा कमी महिला/ मुलीसाठी/ Gender Budget Statement: Part A2 - Less than 100% Schemes for Women and Girls

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारोंत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22				2022-23			2023-24			
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	महिला/ मुलींवरील खर्चा Expenditure on Women/ Girls	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	महिला/ मुलींवरील खर्चा Expenditure on Women/Girls	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	महिला/ मुलींवरील अपेक्षित खर्चा Expected expenditure on Women/ Girls	अपेक्षित महिला/ मुली लाभार्थी संख्या Expected No. of Women/ Girl Beneficiaries	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	
22	वैरण बियाणांचे प्रापण, संकलन व वितरण (40 टक्के राज्य हिस्सा)(2403D506) Fodder Production, Procurement & Distribution of Fodder seed (40 % State Share)(Scheme)	योजनेनुसार 30 टक्के महिलांचा सहभाग 30 percent womens share as per policy	2,10,00	3,31	1,09	42	1	..	..	0	..	..
23	गवताचे गठ्ठे तयार करण्याचे मशीन वितरणासाठी अर्थसहाय्य (50 टक्के केंद्र हिस्सा)(2403D856) Subsidy for Distribution of Bailing Machine (50% Central Share)(Scheme)	योजनेनुसार 30 टक्के महिलांचा सहभाग 30 percent womens share as per policy	1,90,00	1,90,00	62,70	6	1	50,00	..	0	..	..
24	वैयक्तिक लाभार्थींना दुधाळ संकरित गायी/म्हशींचे वाटप करणे(100 टक्के राज्य योजना)(2403B915) Supply of Mitch Cross Breed Cows/Bufaloes to Individual beneficiaries (100% State Plan)(Scheme)	योजनेनुसार 30 टक्के महिलांचा सहभाग 30 percent womens share as per policy	22,08,88	21,84,93	7,28,90	529	94,24,00	9,72,00	2,285	32,50,00	16,50,00	3,879
25	शेतक.यांना शेतीपूरक व्यवसायासाठी 2 देशी/संकरित गायी/म्हशींचे 50 टक्के अनुदानावर वाटप करणे (2403D346) Distribution of 2 Deshi/Crossbreed Cows/ Bufaloes on 50% subsidy to farmers for agriculture allied activities(Scheme)	योजनेनुसार 30 टक्के महिलांचा सहभाग 30 percent womens share as per policy	4,50,00	4,49,78	1,48,40	4,026	3,80,00	1,98,00	528	6,00,00	14,85,35	3,961
26	शेतक.यांना शेतीपूरक व्यवसायासाठी 20 शेळ्या + 2 बोकड गटाचे 50 टक्के अनुदानावर वाटप करणे(2403D355) Distribution of 20 Goats + 2 Bucks on 50% subsidy to farmers for agriculture allied activities(Scheme)	योजनेनुसार 30 टक्के महिलांचा सहभाग 30 percent womens share as per policy	4,50,00	4,49,17	1,48,20	5,940	3,80,00	1,98,00	259	6,00,00	5,94,64	777
27	अंशत: ठाणबंद पद्धतीने लाभार्थींना 10 + 1 शेळी गटाचे वाटप करणे (2403B862) Stall Fedded Supply of 10+1 Goat Unit to Beneficiaries (Scheme)	योजनेनुसार 30 टक्के महिलांचा सहभाग 30 percent womens share as per policy	21,75,00	21,74,18	7,17,60	378	21,00,00	9,90,00	2,178	30,00,00	33,00,00	6,346
28	1000 मांसल कुक्कुटपक्षी पालनाव्दारे कुक्कुट व्यवसाय सुरु करणे(2403B882) Poultry Farming by rearing 1000 Broiler Poultry Birds(Scheme)	योजनेनुसार 30 टक्के महिलांचा सहभाग 30 percent womens share as per policy	10,50,00	10,39,50	3,46,40	3,788	7,00,00	3,30,00	135	1	8,25,00	2,222
29	राज्यात सार्वजनिक खाजगी भागीदारी तत्वावर सघन कुक्कुट विकास गटांची स्थापना करणे(2403D248) Establishment of Intensive Poultry Development Blocks on Public Private Partnership Mode (Scheme)	योजनेनुसार 30 टक्के महिलांचा सहभाग 30 percent womens share as per policy	3,26,43	3,19,70	1,07,70	33	1,40,01	65,26	17	59,12	1,04,28	20

लिंगभाव अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ २: १००% पेक्षा कमी १००% पेक्षा कमी महिला/ मुलीसाठी/ Gender Budget Statement: Part A2 - Less than 100% Schemes for Women and Girls

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारोंत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22				2022-23			2023-24			
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	महिला/ मुलींवरील खर्चा Expenditure on Women/ Girls	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	महिला/ मुलींवरील खर्चा Expenditure on Women/Girls	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	महिला/ मुलींवरील अपेक्षित खर्चा Expected expenditure on Women/ Girls	अपेक्षित महिला/ मुली लाभार्थी संख्या Expected No. of Women/ Girl Beneficiaries	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	
N-03												
30	1000 मांसल कुक्कुटपक्षी पालनाद्वारे कुक्कुट व्यवसाय सुरु करणे(2403D731) Poultry Farming by rearing 1000 Broiler Birds(Scheme)	योजनेनुसार 30 टक्के महिलांचा सहभाग 30 percent womens share as per policy	6,00,00	4,79,25	1,58,15	137	16,38,23	1,65,00	156	1,00,00	7,67,93	455
31	राष्ट्रीय पशुधन अभियानांतर्गत वैरण बियाणांचे प्रापण, संकलन व वितरण (केंद्र हिस्सा 60 %)(2403D776) Fodder production, procurement and distribution of fodder seeds under National Livestock Mission (Central Share 60 %)(Scheme)	योजनेनुसार 30 टक्के महिलांचा सहभाग 30 percent womens share as per policy	90,00	8,06	2,66	102	1	0.33	0	0	0.33	0
32	राष्ट्रीय पशुधन अभियानांतर्गत गवताचे गठ्ठे तयार करण्याचे मशीन वितरणासाठी अर्थसहाय्य(केंद्र हिस्सा ५०%)(2403D883) Subsidy for Distribution of bailing Machine under National Livestock Mission(Central Share 50%)(Scheme)	योजनेनुसार 30 टक्के महिलांचा सहभाग 30 percent womens share as per policy	1,10,00	30,00	9,90	2	1	10,00	1	0	0.33	0
33	वैयक्तिक लाभार्थींना दुधाळ संकरीत गाई आणि म्हशींचे वाटप करणे(2403D722) Supply of milch Cross Breed Cows & Buffaloes to individual Beneficiaries(Scheme)	योजनेनुसार 30 टक्के महिलांचा सहभाग 30 percent womens share as per policy	6,00,00	5,98,63	1,97,54	103	42,00,00	1,65,00	243	27,20,95	6,29,64	999
34	अंशतः ठाणबंद पध्दतीने लाभार्थींना 10+1 शेळी गटाचे वाटप(2403D749) Stall Fedded supply of 10+1 Goat Unit to Beneficiaries(Scheme)	योजनेनुसार 30 टक्के महिलांचा सहभाग 30 percent womens share as per policy	7,50,00	5,99,07	1,97,69	295	35,00,00	2,01,66	306	20,00,00	38,44,07	4,992
35	राष्ट्रीय पशुधन अभियानांतर्गत वैरण बियाणांचे प्रापण, संकलन व वितरण (राज्य हिस्सा 40 %)(2403D785) Fodder production, procurement and distribution of fodder seeds under National Livestock Mission (State Share 40 %)(Scheme)	योजनेनुसार 30 टक्के महिलांचा सहभाग 30 percent womens share as per policy	60,00	5,37	1,77	68	1	0.33	0	0	0.33	0
T-05												
36	वैरण बियाणांचे प्रापण, संकलन व वितरण (केंद्र हिस्सा 60 टक्के)(2403D838) Production, Procurement and Distribution of Fodder Seed (Central Share 60 percent)(Scheme)	योजनेनुसार 30 टक्के महिलांचा सहभाग 30 percent womens share as per policy	45,00	2,27	75	27	2,28	75	289	2	75	87

लिंगभाव अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ २: १००% पेक्षा कमी १००% पेक्षा कमी महिला/ मुलीसाठी/ Gender Budget Statement: Part A2 - Less than 100% Schemes for Women and Girls

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारोंत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	थोरा Remarks	2021-22				2022-23			2023-24			
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	महिला/ मुलीवरील खर्चा Expenditure on Women/ Girls	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	महिला/ मुलीवरील खर्चा Expenditure on Women/Girls	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	महिला/ मुलीवरील अपेक्षित खर्चा Expected expenditure on Women/ Girls	अपेक्षित महिला/ मुली लाभार्थी संख्या Expected No. of Women/ Girl Beneficiaries	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	
37	वैरण बियाणांचे प्रापण, संकलन व वितरण (राज्य हिस्सा 40 टक्के)(2403D847) Production, Procurement and Distribution of Fodder Seed (State Share 40 percent)(Scheme)	योजनेनुसार 30 टक्के महिलांचा सहभाग 30 percent womens share as per policy	30,00	1,51	50	19	1,52	50	193	2	50	19
38	गवताचे गठ्ठे तयार करण्याचे मशिन वितरण (केंद्र हिस्सा 50 टक्के)(2403D936) Distribution of Bailing Machine (Central share 50 %)(Scheme)	योजनेनुसार 30 टक्के महिलांचा सहभाग 30 percent womens share as per policy	50,00	50,00	16,50	634	50,00	10,00	2	2	0	0
सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग/ Co-operation, Marketing and Textiles Department												
V-02												
39	रेशीम उत्पादक, खादी ग्रामोद्योग व ग्रामोद्योग विकास (28511204) Development of Sericulture Industry Khadi and Village Industries.(Scheme)	रेशीम उद्योगाच्या विकासासाठी प्री-कोकून आणि पोस्ट कोकून क्षेत्रात कार्यान्वित. Implemented in pre-cocoon and post cocoon sector for the development of silk industry.	1,54,00	97,36	38,00		59,54	7,50		1,75,00	10,00	
40	रेशीम उद्योगाचा विकास (केंद्र पुरस्कृत)(केंद्र हिस्सा)(28511269) Development of Sericulture.(Central share)(C.S.S.) (Scheme)	रेशीम उद्योगाच्या विकासासाठी प्री-कोकून आणि पोस्ट कोकून क्षेत्रात कार्यान्वित. Implemented in pre-cocoon and post cocoon sector for the development of silk industry.	3,08,00	2,00,90	77,50	27	2,50,00	16,00	17	3,50,00	20,00	22
V-03												
41	आशियाई विकास बँक सहाय्यित महाराष्ट्र अॅग्रीबिझनेस नेटवर्क प्रकल्प(मॅग्नेट)(राज्य हिस्सा ३०%)(44350048) Asian Development Bank Aided Maharashtra Agri Business Network Project (Magnet)(State Share 30%)(Scheme)	महिला फलोत्पादक शेतक.यांच्या उत्पनात वाढवण्यासाठी एकात्मिक मुल्य साखळ्या विकसित Integrated Value Chain For 11 Horticulture Crops To Increase Income Of Women Horticultural Farmers.	26,40,40	12,59,00	0	0	32,34,00	36,65	371	53,27,00	87,07	839

लिंगभाव अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ २: १००% पेक्षा कमी १००% पेक्षा कमी महिला/ मुलीसाठी/ Gender Budget Statement: Part A2 - Less than 100% Schemes for Women and Girls

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारोंत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22				2022-23			2023-24			
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	महिला/ मुलीवरील खर्चा Expenditure on Women/ Girls	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	महिला/ मुलीवरील खर्चा Expenditure on Women/Girls	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	महिला/ मुलीवरील अपेक्षित खर्चा Expected expenditure on Women/ Girls	अपेक्षित महिला/ मुली लाभार्थी संख्या Expected No. of Women/ Girl Beneficiaries	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	
42	आशियाई विकास बँक सहायित महाराष्ट्र अग्रीबिझनेस नेटवर्क प्रकल्प(मॅग्नेट)(बाह्य हिस्सा ७०%)(44350057) Asian Development Bank Aided Maharashtra Agri Business Network Project (Magnet)(External Share 70%)(Scheme)	महिला फलोत्पादक शेतकऱ्यांच्या उत्पनात वाढवण्यासाठी एकात्मिक मुल्य साखळ्या विकसित Integrated Value Chain For 11 Horticulture Crops To Increase Income Of Women Horticultural Farmers.	61,83,40	28,35,00	89,55	10	113,08,00	3,66,33	1,432	219,17,00	10,01,66	19,802
गृह विभाग / Home Department												
H-08												
43	मोठी बांधकामे (40590912) Major Works (Scheme)	कारामुहांमधील महिला कैद्यांसाठी खोल्यांचे दुरुस्ती आणि शौचालयांचे बांधकाम Includes Repairs Of Women Barracks, Building Of Toilets, Bathrooms And Changing Rooms	109,78,99	28,64,75	19,44	..	38,28,64	0	..	55,03,48	0	..
गृहनिर्माण विभाग/ Housing Department												
Q-03												
44	सर्वांसाठी गृहनिर्माण-अंमलबजावणी यंत्रणांना अनुदाने (प्र.म.आ.यो.) (केंद्र हिस्सा 60 टक्के) (22162996) Housing For All-Grants To Implementing Agencies (PMAY) (Central Share 60%) (Scheme)	महिलांसाठी मालमत्ता अधिकार Property Rights For Women	1242,56,20	256,95,21	242,56,20		2500,00,00	876,56,05		1600,00,00	2000,00,00	
						11,71,513		7,36,930			7,36,930	
45	सर्वांसाठी गृहनिर्माण-अंमलबजावणी यंत्रणांना अनुदाने (प्र.म.आ.यो.) (केंद्र हिस्सा 60 टक्के) (22162996) Housing For All-Grants To Implementing Agencies (PMAY) (Central Share 60%) (Scheme)	महिलांसाठी मालमत्ता अधिकार Property Rights For Women	699,49,97	0	0		905,49,95	583,72,00		1086,24,98	800,00,00	
उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग/ Industries, Energy And Labour Department												
K-07												
46	मुख्यमंत्री रोजगार निर्मिती कार्यक्रम (Committed) (Gen) (28516645) Chief Minister Employment Generation Programme	महिला उद्योजकांना प्रोत्साहन Promoting women entrepreneurs	109,55,75	90,00,65	58,27,00	1,139	378,31,23	76,29,00	1,635	501,00,00	165,23,00	7,500

लिंगभाव अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ २: १००% पेक्षा कमी १००% पेक्षा कमी महिला/ मुलीसाठी/ Gender Budget Statement: Part A2 - Less than 100% Schemes for Women and Girls

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारोंत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22				2022-23			2023-24			
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	महिला/ मुलीवरील खर्चा Expenditure on Women/ Girls	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	महिला/ मुलीवरील खर्चा Expenditure on Women/Girls	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	महिला/ मुलीवरील अपेक्षित खर्चा Expected expenditure on Women/ Girls	अपेक्षित महिला/ मुली लाभार्थी संख्या Expected No. of Women/ Girl Beneficiaries	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	
N-03												
47	मुख्यमंत्री रोजगार निर्मिती कार्यक्रम (सीएमईजीपी)(28516692) Chief Minister Employment Generation Programme (CMEGP)(Scheme)	महिला उद्योजकांना प्रोत्साहन Promoting women entrepreneurs	0	0	4,62,00	200	1,35,00	5,46,00	255	1,50,00	0	..
T-05												
48	मुख्यमंत्री रोजगार निर्मिती कार्यक्रम (राज्यस्तर योजना)(28516654) Chief Minister Employment Generation Programme (State Level Scheme)(Scheme)	महिला उद्योजकांना प्रोत्साहन Promoting Women Entrepreneurs	4,50,00	1,37,00	59,00	30	7,00,00	74,00	49	5,00,00	0	..
विधि व न्याय विभाग / Law and Judiciary Department												
J-01												
49	महिलांच्या सुरक्षिततेसाठी राष्ट्रिय उपक्रम अंतर्गत महिला व बालक अंतर्भूत प्रकरणे त्वरित निकाली काढण्यासाठी विशेष न्यायालयांची स्थापना (केंद्र हिस्सा ६० टक्के) (Scheme) (20140664) Est. of Spl. Courts for fast disposal of cases related to Women and Children under National Mission for safety of Women (Central Share 60%)	विशेष न्यायालयाची स्थापना Setting Up Of FTSCs (Combined Budget Provision For Women And Children)	62,10,01	4,19,11	4,19,61		62,12,31	4,78,77		37,50,00	65,20,00	..
50	महिलांच्या सुरक्षिततेसाठी राष्ट्रिय उपक्रम अंतर्गत महिला व बालक अंतर्भूत प्रकरणे त्वरित निकाली काढण्यासाठी विशेष न्यायालयांची स्थापना (राज्य हिस्सा ४० टक्के) (Scheme) (20140673) Est. of Spl. Courts for fast disposal of cases related to Women and Children under National Mission for safety of Women (State Share 40%)		21,25,99	2,81,70	2,81,70		16,52,15	3,19,18		25,00,00	43,47,00	
इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग/ Other Backward Bahujan Welfare Department												
ZG-03												
51	इयत्ता 11 वी व 12 वी च्या वि.जा.भ.ज. व वि. मा. प्र. विद्यार्थ्यांना राजर्षि छत्रपती शाहू महाराज गुणवत्तापूर्ण शिष्यवृत्ती(2225E:955) Rajarshi Shahu Maharaj Meritorious Scholarship To VJNT And SBC Students Of XI And XII Standard(Scheme)	शिष्यवृत्त्या Scholarship	10,00,00	9,13,46	2,32,89	12,231	4,75,00	2,56,17	13,454	5,00,00	2,81,80	14,800

लिंगभाव अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ २: १००% पेक्षा कमी १००% पेक्षा कमी महिला/ मुलीसाठी/ Gender Budget Statement: Part A2 - Less than 100% Schemes for Women and Girls

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारोंत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22				2022-23			2023-24			
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	महिला/ मुलीवरील खर्चा Expenditure on Women/ Girls	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	महिला/ मुलीवरील खर्चा Expenditure on Women/Girls	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	महिला/ मुलीवरील अपेक्षित खर्चा Expected expenditure on Women/ Girls	अपेक्षित महिला/ मुली लाभार्थी संख्या Expected No. of Women/ Girl Beneficiaries	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	
52	व्यावसायिक पाठयक्रमांशी संलग्न असलेल्या वसतिगृहामधील विमुक्त जाती भटक्या जमातीच्या विद्यार्थ्यांना निर्वाह भत्ता(2225E937) Maintenance Allowance To Student Of VJNT In Hostels Attached To Professional Courses(Scheme)	विद्यार्थ्यांना भत्ता Allowance to Student	2,50,00	2,47,11	59,40	1,526	4,75,00	65,33	1,679	5,00,00	71,87	1,846
53	राज्य शासनाच्या मॅट्रिकोत्तर शिष्यवृत्त्या (विजाभज)(2225E884) State Govt Post Matric Scholarship (VJNT)(Scheme)	शिष्यवृत्त्या Scholarship	980,00,00	817,14,26	120,73,27	94,887	755,25,00	132,80,60	1,04,376	470,00,00	146,08,66	1,14,813
54	इतर मागास वर्गाच्या विद्यार्थ्यांसाठी शिक्षण शुल्काचे व परीक्षा शुल्काचे प्रदान(2225E973) Payment Of Tuition Fees And Examination Fees For Other Backward Class Students(Scheme)	ट्यूशन आणि परीक्षा फी Tuition and Examination Fees	350,00,00	349,86,58	28,03,97	32,249	420,00,00	30,84,37	35,474	200,00,00	33,92,81	39,021
55	शिक्षण शुल्काचे व परीक्षा शुल्काचे प्रदान (विजाभज)(2225E919) Payment Of Tuition Fees And Exam Fees (VJNT)(Scheme)	ट्यूशन आणि परीक्षा फी Tuition and Examination Fees	275,00,00	241,17,42	10,21,82	13,020	403,75,00	11,24,01	14,322	200,00,00	12,36,41	15,754
56	विशेष मागास प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांना मॅट्रिकोत्तर शिष्यवृत्त्या(2225E946) Post Matric Scholarship To Students Belonging To S B C(Scheme)	शिष्यवृत्त्या Scholarship	240,00,00	227,02,38	30,18,95	24,842	190,00,00	33,20,85	27,327	100,00,00	36,52,93	30,059
57	इतर मागास वर्गातील विद्यार्थ्यांना मॅट्रिकोत्तर शिष्यवृत्ती (केंद्र पुरस्कृत योजना 100 टक्के)(2225E991) Post Matric Scholarship To Other Backward Classes Students (Centrally Sponsored Scheme 100 %)(Scheme)	मुलीसाठी शिष्यवृत्ती Scholarship for girls	250,00,00	234,71,49	169,70,82	2,67,303	249,91,92	186,67,90	2,94,033	250,00,00	205,34,69	3,23,437
58	इतर मागास वर्गातील विद्यार्थ्यांना मॅट्रिकोत्तर शिष्यवृत्ती(2225F002) Post Matric Scholarship To Other Backward Classes Students(Scheme)	मुलीसाठी शिष्यवृत्ती Scholarship for girls	866,59,26	814,91,84			780,00,00			450,00,00		

लिंगभाव अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ २: १००% पेक्षा कमी १००% पेक्षा कमी महिला/ मुलीसाठी/ Gender Budget Statement: Part A2 - Less than 100% Schemes for Women and Girls

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारोंत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22				2022-23			2023-24		
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	महिला/ मुलींवरील खर्चा Expenditure on Women/ Girls	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	महिला/ मुलींवरील खर्चा Expenditure on Women/Girls	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	महिला/ मुलींवरील अपेक्षित खर्चा Expected expenditure on Women/ Girls	अपेक्षित महिला/ मुली लाभार्थी संख्या Expected No. of Women/ Girl Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
59	महात्मा ज्योतिबा फुले संशोधन व प्रशिक्षण संस्था (महाज्योती) (कार्यक्रम) Mahatma Jyotiba Phule Research and Training Institute (MAHAJYOTI) (2225F497)										
	महिलांवरील खर्च ही खाली नमूद केलेल्या घटकांवरील एकूण बजेटची बेरीज आहे Expenditure on women is sum total of the budget on the components mentioned below	300,00,00	298,00,00	3,16,239	..	205,00,00	72,78,43	..	55,00,00	31,79,87	..
i	पूर्व परीक्षा प्रशिक्षण JEE/NEET/MHT-CET Coaching	0	0	34,279	1,449	0	11,90,57	4,321	0	6,77,87	2,096
ii	पोलीस भरती पूर्व परीक्षा प्रशिक्षण Police recruitment training	0	0	3,50	233	0	81,20	145	0	0	300
iii	महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग पूर्व परीक्षा प्रशिक्षण MPSC Coaching	0	0	1,54,90	383	0	7,60,26	448	0	0	450
iv	केंद्रीय लोकसेवा आयोग पूर्व परीक्षा प्रशिक्षण,दिल्ली UPSC Coaching in Delhi	0	0	15,67,36	144	0	8,62,68	237	0	16,38,00	450
v	केंद्रीय लोकसेवा आयोग पूर्व परीक्षा प्रशिक्षण,पुणे UPSC Coaching in Pune	0	0	0	0	0	4,23,55	215	0	5,91,00	300
vi	पूर्व परीक्षा प्रशिक्षण IBPS, LIC Coaching	0	0	0	0	0	2,73,00	300	0	2,73,00	300
vii	पूर्व परीक्षा प्रशिक्षण UGC- NET/SET Coaching	0	0	0	0	0	3,61,20	516	0	0	600
viii	वैमानिक पूर्व प्रशिक्षण Pre-pilot training	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ix	कौशल्य विकास योजना Skill Development programme	0	0	1,26,76	1,259	0	2,91,18	1,953	0	0	0
x	अधिछात्रवृत्ती Ph.D. fellowship	0	0	8,96,52	241	0	30,34,80	562	0	0	165
xi	अधिछात्रवृत्ती M.Phil fellowship	0	0	70,56	28	0	0	0	0	0	28

लिंगभाव अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ २: १००% पेक्षा कमी १००% पेक्षा कमी महिला/ मुलीसाठी/ Gender Budget Statement: Part A2 - Less than 100% Schemes for Women and Girls

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारोंत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22				2022-23			2023-24			
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	महिला/ मुलीवरील खर्चा Expenditure on Women/ Girls	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	महिला/ मुलीवरील खर्चा Expenditure on Women/Girls	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	महिला/ मुलीवरील अपेक्षित खर्चा Expected expenditure on Women/ Girls	अपेक्षित महिला/ मुली लाभार्थी संख्या Expected No. of Women/ Girl Beneficiaries	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	
नियोजन विभाग/ Planning Department												
O-01												
60	मानव विकास निर्देशांकात वृद्धी करणे (Scheme) (20531231, 2053A153) Increase the Index of Human Development	महिलांवरील खर्च ही खाली नमूद केलेल्या घटकांवरील एकूण बजेटची बेरीज आहे Expenditure on women is sum total of the budget on the components mentioned below	896,52,80	745,29,98	48,17,33	..	679,33,41	277,56,46	..	500,00,00	295,06,46	..
i	अनुसूचित जाती / अनुसूचित जमाती /दारिद्र्य रेषेखालील बाळंत महिलांना बुडीत मजुरी देणे To provide lapse wages for the pregnant women belonging to SC / ST below Poverty Line.	गरोदरपणात समर्थन Support during pregnancy	31,93,08	31,93,08	31,93,08	94,611	44,00,00	44,00,00	1,10,000	44,00,00	44,00,00	1,10,000
ii	ग्रामीण भागातील सर्वच मुलींना इ.12 वी पर्यंत शिक्षण घेणे शक्य व्हावे या करिता गांव ते शाळा दरम्यान वाहतुकीची सुविधा उपलब्ध करून देणे To facilitate transportation services between villages to schools for the girls studying up to 12 th std. in rural areas	मुलींच्या शिक्षणाला प्रोत्साहन देणे Promoting girls' education	0	0	0		164,88,03	164,88,03	1,00,000	164,88,03	164,88,03	1,00,000
iii	तज्ञ महिला डॉक्टरकडून गर्भवती महिलांची आरोग्य तपासणी करणे तसेच 0 ते 6 महिने वयोगटातील बालकांची व मातांची तपासणी करणे आणि औषधोपचार करणे. Health check-up of pregnant women by specialist female doctors as well as examination and treatment of infants between 0 and 6 months of age and mothers.	तज्ञ महिला डॉक्टरकडून गर्भवती महिलांची आरोग्य तपासणी करणे Health check-up of pregnant women by specialist female doctors as well as examination	12,95,04	12,95,04	12,95,04	4,67,713	21,28,68	21,28,68	8,80,000	21,28,68	21,28,68	8,80,000
iv	इयत्ता 8 वी ते 12 वी पर्यंत शिक्षण घेत असलेल्या व शाळेपासून 5 कि.मी अंतरापर्यंत राहणा.या गरजू मुलींना सायकल वाटप करणे Distribute bicycles to needy Girl Students studying in classes VIII to XII and living within a 5 km distance from school	मुलींच्या शिक्षणाला प्रोत्साहन देणे Promoting girls' education	27,55	27,55	27,55	551	40,00,00	40,00,00	80,000	57,50,00	57,50,00	1,15,000
v	कस्तुरबा गांधी बालिका योजनेची व्याप्ती इयत्ता 10 वी पर्यंत वाढविणे Extending the scope of Kasturba Gandhi Balika Yojana to Standard 10th.	मुलींच्या शिक्षणाला प्रोत्साहन देणे Promoting girls' education	3,01,66	3,01,66	30166	1,900	7,39,75	7,39,75	1,950	7,39,75	7,39,75	1,950

लिंगभाव अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ २: १००% पेक्षा कमी १००% पेक्षा कमी महिला/ मुलीसाठी/ Gender Budget Statement: Part A2 - Less than 100% Schemes for Women and Girls

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारोंत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22				2022-23			2023-24			
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	महिला/ मुलीवरील खर्चा Expenditure on Women/ Girls	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	महिला/ मुलीवरील खर्चा Expenditure on Women/Girls	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	महिला/ मुलीवरील अपेक्षित खर्चा Expected expenditure on Women/ Girls	अपेक्षित महिला/ मुली लाभार्थी संख्या Expected No. of Women/ Girl Beneficiaries	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	
O-03												
61	केंद्र पुरस्कृत मनरेगा योजनेअंतर्गत 100 दिवसांपर्यंत प्रत्येक कुटूंबाला मजुरी देण्यासाठी अनुदाने (100 टक्के) आणि कुशल कामे व सामग्री यासाठी अनुदाने (75 टक्के) (केंद्र हिस्सा) (Scheme) (25052972) Grant for Wages under Centrally Sponsored MGNREGS upto 100 Days per family (100%)and Grant for Skilled work and material (75%)(Central Share) (Scheme)	ग्रामीण भागात 100 दिवसांच्या रोजगाराच्या तरतुद Provision Of 100 Days Employment In Rural Areas	1442,09,61	282,12,47	747,24,93	3,60,21,329 person days	1600,00,01	847,68,22	3,10,49,550 person days	1800,00,01	1200,00,00	5,00,00,000 person days
62	केंद्र पुरस्कृत नरेगा योजनेतील कामासाठी 100 दिवसांच्या वरील दिवसांकरिता मजुरीसाठी निधी (Scheme) (25052963) Funds for wages above 100 days for work under Centrally Sponsored NREGA Scheme(Scheme)	ग्रामीण भागात 100 दिवसांच्या रोजगाराच्या तरतुद Provision Of 100 Days Employment In Rural Areas	255,00,00	255,00,00	114,00,00	63,00,000 person days	300,00,00	128,25,00	54,00,343 person days	200,00,00	90,00,00	35,15,625 person days
O-10												
63	अण्णासाहेब पाटील आर्थिक मागास विकास महामंडळाला भांडवली अंशदान (Scheme) (4250A072) Capital Contribution to the Annasaheb Patil Economically Backward Class Development Corporation	महिलांवरील खर्च ही खाली नमूद केलेल्या घटकांवरील एकूण बजेटची बेरीज आहे Expenditure on women is sum total of the budget on the components mentioned below	100,00,00	100,00,00	11,52	..	80,00,00	20,14,63	..	300,00,00	55,00,00	..
i	वैयक्तिक कर्ज व्याज परतावा योजना (IR-I) Individual loan interest subsidy (IR-I)	महिलांना उद्योजकता आणि स्वयंरोजगार संधी उपलब्ध करून देणे Providing entrepreneurship and self-employment opportunities to women	..	128,50,53	8,53	1,469	149,40,66	19,47,97	1,766	617,41,00	50,00,00	5,000
ii	गटकर्ज व्याज परतावा योजना (IR-II) SHG interest subsidy (IR-II)	महिलां गटांना उद्योजकता आणि स्वयंरोजगार संधी उपलब्ध करून देणे Providing entrepreneurship and self-employment opportunities to womens Group	..	1,41,49	2,99	21 Groups	3,81,30	66,66	25 Groups	18,15,00	5,00,00	500 Groups

लिंगभाव अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ २: १००% पेक्षा कमी १००% पेक्षा कमी महिला/ मुलींसाठी/ Gender Budget Statement: Part A2 - Less than 100% Schemes for Women and Girls

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारोंत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22				2022-23			2023-24		
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	महिला/ मुलींवरील खर्चा Expenditure on Women/ Girls	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	महिला/ मुलींवरील खर्चा Expenditure on Women/Girls	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	महिला/ मुलींवरील अपेक्षित खर्चा Expected expenditure on Women/ Girls	अपेक्षित महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या Expected No. of Women/ Girl Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
64 छत्रपती शाहू महाराज संशोधन प्रशिक्षण व मानव विकास संस्था (सारथी) (कार्यक्रम) (2225F521) Chhatrapati Shahu Maharaj Research Training and Human Development Institute (SARATHI) (Scheme)	महिलांवरील खर्च ही खाली नमूद केलेल्या घटकांवरील एकूण बजेटची बेरीज आहे Expenditure on women is sum total of the budget on the components mentioned below	300,84,50	295,25,37	18,34,97	..	169,33,00	25,28,98	..	300,00,00	143,28,18	..
i छत्रपती राजाराम महाराज - सारथी शिष्यवृत्ती (NMMS) Scholarship	विद्यार्थ्यांसाठी शिष्यवृत्ती Scholarship for students	9,99,74	9,99,74	5,64,00	5,875	5,98,16	3,55,00	3,698	38,40,00	19,20,00	20,000
ii छत्रपती शाहू महाराज राष्ट्रीय संशोधन अधिछात्रवृत्ती (CSMNRF) Research Fellowship	विद्यार्थ्यांसाठी शिष्यवृत्ती Scholarship for students	17,95,85	17,95,85	6,86,01	492	48,85,47	18,68,08	845	199,34,55	85,86,00	1,920
iii कौशल्य विकास योजना Skill Development programme	व्यावसायिक शिक्षण Vocational education	0	0	..	..	0	..	771	0	..	..
iv महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग परीक्षा प्रशिक्षण MPSC (State Service)	परीक्षार्थींसाठी कोचिंग, ट्यूशन फी आणि स्टायपेंड Coaching, tuition fees, and stipend for examinees	3,45,70	3,45,70	1,17,22	401	9,43,40	1,96,45	1,335	19,50,00	6,67,50	3,325
v पोलीस भरती पूर्व परीक्षा प्रशिक्षण Police and army recruitment training	परीक्षार्थींसाठी कोचिंग, ट्यूशन फी आणि स्टायपेंड Coaching, tuition fees, and stipend for examinees	..	..	..	..	..	..	..	18,00,00	5,20,00	1,200
vi पूर्व परीक्षा प्रशिक्षण SSC Non Gazetted, IBPS etc	परीक्षार्थींसाठी कोचिंग, ट्यूशन फी आणि स्टायपेंड Coaching, tuition fees, and stipend for examinees	..	..	..	..	..	..	..	11,61,50	3,97,00	500
vii पूर्व परीक्षा प्रशिक्षण UGC- NET/SET	परीक्षार्थींसाठी कोचिंग, ट्यूशन फी आणि स्टायपेंड Coaching, tuition fees, and stipend for examinees	..	..	..	..	..	..	..	9,67,50	2,58,00	400
viii सारथी देशांतर्गत उच्च शिक्षण शिष्यवृत्ती योजना Higher education fellowship	विद्यार्थ्यांसाठी शिष्यवृत्ती Scholarship for students	..	..	..	..	..	..	..	9,00,00	3,00,00	95
ix सारथी देशांतर्गत उच्च शिक्षण शिष्यवृत्ती योजना Higher education fellowship for studying abroad	विद्यार्थ्यांसाठी शिष्यवृत्ती Scholarship for students	..	..	..	..	..	..	..	15,00,00	5,00,00	20
x मातोश्री मुलींचे वसतिगृह, नाशिक Hostel for girls	वसतिगृहे Hostels	..	..	..	..	..	..	..	2,50,00	2,50,00	75

लिंगभाव अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ २: १००% पेक्षा कमी १००% पेक्षा कमी महिला/ मुलीसाठी/ Gender Budget Statement: Part A2 - Less than 100% Schemes for Women and Girls

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारोंत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22				2022-23			2023-24		
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	महिला/ मुलीवरील खर्चा Expenditure on Women/ Girls	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	महिला/ मुलीवरील खर्चा Expenditure on Women/Girls	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	महिला/ मुलीवरील अपेक्षित खर्चा Expected expenditure on Women/ Girls	अपेक्षित महिला/ मुली लाभार्थी संख्या Expected No. of Women/ Girl Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
xi पर्यटन सेवा क्षेत्र Other training programmes	परीक्षार्थीसाठी कोचिंग, ट्यूशन फी आणि स्टायपेंड Coaching, tuition fees, and stipend for examinees	..	..	..	..	1,80	36	3	5,85,60	1,75,68	75
xii वाडी विकास योजना कार्यक्रम Wadi Development Scheme Programme	शेतकऱ्यांना व्यावसायिक प्रशिक्षण Vocational education for farmers	..	..	..	..	..	..	..	50,00	15,00	1,380
xiii शेतकरी मार्गदर्शन / प्रयोगशाळा प्रशिक्षण कार्यक्रम Training programme for farmers	शेतकऱ्यांना व्यावसायिक प्रशिक्षण Vocational education for farmers	..	..	..	..	..	..	..	10,45,00	3,13,50	780
xiv केंद्रीय लोकसेवा आयोग परीक्षा प्रशिक्षण UPSC	परीक्षार्थीसाठी कोचिंग, ट्यूशन फी आणि स्टायपेंड Coaching, tuition fees, and stipend for examinees	15,94,41	15,94,41	46774	159	4,41,02	1,09,09	169	15,45,00	4,25,50	535
सार्वजनिक आरोग्य विभाग/ Public Health Department											
R-01, T-05, N-03											
65 राष्ट्रीय आरोग्य अभियान (Scheme) Programmes under National Health Mission (CRCs: 2210F157, 22105246, 2210F738, 2210E455,2210G592, 2210G609)	महिलांवरील खर्च ही खाली नमूद केलेल्या घटकांवरील एकूण बजेटची बेरीज आहे Expenditure on women is sum total of the budget on the components mentioned below	4920,47,53	3980,78,57	78,63,56	..	4976,49,07	106,89,48	..	2923,00,79	294,88,94	..
i जननी सुरक्षा योजना (Scheme) Janani Suraksha Yojana	गरीब महिलांना संस्थात्मक प्रसूतीसाठी प्रोत्साहन देणे Promoting institutional delivery among poor pregnant women	22,30,41	19,87,76	19,87,76	2,08,639	42,54,45	31,27,20	1,00,012	42,54,45	42,45,54	4,14,366
ii जननी शिशु सुरक्षा योजना (Scheme) JSSK- Janani Shishu Surakhsha Karyakram	गरोदर महिला, आजारी महिला आणि नवजात शिशूसाठी आरोग्य सेवा Health services to pregnant womeand sick and newborn	62,24,58	43,56,58	43,56,58	19,56,966	189,37,40	65,56,74	19,82,287	206,84,17	206,84,17	19,88,447
iii प्रधानमंत्री मातृत्व सुरक्षित योजना (Scheme) Pradhan Mantri Surakhshit Matritva Abhiyan (PMSMA)	सर्वसमावेशक आणि गुणवत्तापूर्व प्रसवपूर्व सेवा पुरवणे Provision of comprehensive and quality antenatal care	34,37	10,54	10,54	7,32,020	57,23	1,83	1,63,004	57,23	57,23	1,63,004

लिंगभाव अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ २: १००% पेक्षा कमी १००% पेक्षा कमी महिला/ मुलीसाठी/ Gender Budget Statement: Part A2 - Less than 100% Schemes for Women and Girls

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22				2022-23			2023-24		
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	महिला/ मुलीवरील खर्चा Expenditure on Women/ Girls	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	महिला/ मुलीवरील खर्चा Expenditure on Women/Girls	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	महिला/ मुलीवरील अपेक्षित खर्चा Expected expenditure on Women/ Girls	अपेक्षित महिला/ मुली लाभार्थी संख्या Expected No. of Women/ Girl Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
iv आशा Asha	आरोग्य सेवा पुरवठादार Health service provider	3,53,43	3,48,19	3,48,19	69,236	4,75,93	4,75,93	69,213	4,83,29	4,83,29	71,959
v माहेर घर (Scheme) Maher Ghar	गरोदर महिलेला आणि मातेला वेळेत प्रा.आ. केंद्रात आणणे Ensure timely arrival of mother in PHC for safe delivery	58	24	24	2,203	1,14	1,14	3,744	1,14	1,14	3,744
vi कुटुंब कल्याण शस्त्रक्रिया (Scheme) Compensation for female sterilization	दारिदरपरेषेवरील स्त्री नसबंदी शस्त्रक्रिया For BPL women	15,11,55	11,60,25	11,60,25	2,74,198	16,06,28	4,05,08	1,87,072	16,06,28	16,06,28	1,98,000
vii मासिक पाळी स्वच्छता संवर्धन योजना (Scheme) Promotion of menstrual hygiene	मासिक पाळीच्या काळातील स्वच्छता Menstrual hygiene	0	0	0	3,52,294	20,92,03	1,21,56	24,78,017	24,11,29	24,11,29	24,78,017
ग्रामविकास विभाग / Rural Development Department											
L-03											
66 महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियानांतर्गत ग्रामीण स्वयंरोजगार प्रशिक्षण संस्थांना वित्तीय सहाय्य (केंद्र हिस्सा 100 टक्के) (Scheme) (2501A146) Financial Assistance to Rural Self Employment Training Institutes Under Maharashtra State Rural Livelihood Mission (Central Share 100 %)	स्वयंरोजगार Self Employment for women	16,00,00	10,74,94	10,74,93	14,620	22,00,00	0	10,896	25,99,99	26,00,00	11,200
67 आजीविका (एमएसआरएलएम) अंतर्गत कौशल्य विकासावरील विशेष प्रकल्पाच्या अनुसूचित जाती/अनुसूचित जमातीत लाभार्थ्यांना वित्तीय सहाय्य (राज्य हिस्सा 40 टक्के) (Scheme) (25012828) Financial Assistance for Non Scheduled Castes/Scheduled Tribes Beneficiaries on Special Project for Skill Development Under Aajeevika(MSRLM)(State Share)	महिलांना उपजीविकेच्या संधी उपलब्ध करून देणे Providing livelihood opportunities to women	15,00,00	0	0		60,00,00	0		59,99,99	60,00,00	
					1,392			3,767			0
68 आजीविका (एमएसआरएलएम) अंतर्गत कौशल्य विकासावरील विशेष प्रकल्पासाठी वित्तीय सहाय्य (केंद्र हिस्सा 60 टक्के) (Scheme) (25012882) Financial Assistance on Special Projects for Skilled Development under Aajeevika (MSRLM) (Central Share) (60%)	महिलांना उपजीविकेच्या संधी उपलब्ध करून देणे Providing livelihood opportunities to women	22,50,00	0	0		90,00,00	0		89,99,99	90,00,00	

लिंगभाव अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ २: १००% पेक्षा कमी १००% पेक्षा कमी महिला/ मुलीसाठी/ Gender Budget Statement: Part A2 - Less than 100% Schemes for Women and Girls

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारोंत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22				2022-23			2023-24			
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	महिला/ मुलीवरील खर्चा Expenditure on Women/ Girls	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	महिला/ मुलीवरील खर्चा Expenditure on Women/Girls	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	महिला/ मुलीवरील अपेक्षित खर्चा Expected expenditure on Women/ Girls	अपेक्षित महिला/ मुली लाभार्थी संख्या Expected No. of Women/ Girl Beneficiaries	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	
N-03												
69	महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियाना अंतर्गत आजीविका कौशल्यवृद्धी या विशेष प्रकल्पाअंतर्गत लाभार्थ्यांना अर्थसहाय्य (केंद्र हिस्सा 60%)(2501A101) Financial Assistance to beneficiaries for Aajeevika Skill Development Special Project under (MSRLM) (Central Share 60%)(Scheme)	महिलांना उपजीविकेच्या संधी उपलब्ध करून देणे Providing livelihood opportunities to women	60,00,00	0	0	484	52,20,00	0	1,311	52,19,99	0	0
70	महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियाना अंतर्गत आजीविका कौशल्यवृद्धी या विशेष प्रकल्पाअंतर्गत लाभार्थ्यांना अर्थसहाय्य (राज्य हिस्सा 40%)(2501A119) Financial Assistance to beneficiaries for Aajeevika Skill Development Special Project under (MSRLM) (State Share 40%)(Scheme)	महिलांना उपजीविकेच्या संधी उपलब्ध करून देणे Providing livelihood opportunities for women	40,00,00	0	0	323	34,80,00	0	874	34,79,99	0	0
T-05												
71	आजीविका अंतर्गत कौशल्य विकासासाठी विशेष प्रकल्पावरील वित्तीय सहाय्य (महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण उपजीविका अभियान) (राज्य हिस्सा 40 टक्के)(25012935) Financial Assistance for Special Projects for Skilled Development under Aajeevika(Maharashtra State Rural Livelihood Mission)(state share 40 percent)(Scheme)	महिलांना उपजीविकेच्या संधी उपलब्ध करून देणे Providing livelihood opportunities to women	25,00,00	50	50	234	15,00,00	0	633	2	0	..
72	महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण उपजीविका अभियानाअंतर्गत विशेष कौशल्य विकास प्रकल्पासाठी वित्तीय सहाय्य(केंद्र हिस्सा 60 टक्के)(25012953)Financial Assistance for Special Skill Development Project under Maharashtra State Rural Livelihood Mission(Central share 60 percent)(Scheme)	महिलांना उपजीविकेच्या संधी उपलब्ध करून देणे Providing livelihood opportunities to women	96,00,00	0	0	351	37,80,00	0	949	37,80,00	0	..
शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग/ School Education and Sports Department												
E-03												
73	शालेय क्रीडा स्पर्धा (Scheme) (Gen) (22045635) Organisation of schools sports competitions	मुलींमध्ये खेळाला प्रोत्साहन देणे Promoting sports among women	7,80,00	0	0	0	11,70,00	90,000	10,00,000	25,00,00	16,20,00	10,00,000
74	क्रीडा नेपुण्य शिष्यवृत्ती (Scheme) (Gen) (22041667) Sports Talent Scholarships	मुलींमध्ये खेळाला प्रोत्साहन देणे Scholarship to promote sports among girls	10,00	6,79	6,79	407	3,80,00	2,40,00	1,500	4,00,00	2,40,00	1,500

लिंगभाव अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ २: १००% पेक्षा कमी १००% पेक्षा कमी महिला/ मुलीसाठी/ Gender Budget Statement: Part A2 - Less than 100% Schemes for Women and Girls

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारोंत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22				2022-23			2023-24			
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	महिला/ मुलीवरील खर्चा Expenditure on Women/ Girls	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	महिला/ मुलीवरील खर्चा Expenditure on Women/Girls	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	महिला/ मुलीवरील अपेक्षित खर्चा Expected expenditure on Women/ Girls	अपेक्षित महिला/ मुली लाभार्थी संख्या Expected No. of Women/ Girl Beneficiaries	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	
75	अखिल भारतीय नागरी सेवा स्पर्धेत सहभाग(22041981) Participation in All India Civil Service Competition(Scheme)	मुलींमध्ये खेळाला प्रोत्साहन देणे Promoting sports among women	36,00	22,15	13,89	100	42,00	18,00	150	50,00	18,00	150
76	खाशाबा जाधव कुस्ती स्पर्धा, (Scheme) (Gen) (22042037) Khashaba Jadhav National Wrestling Championship	मुलींमध्ये खेळाला प्रोत्साहन देणे Promoting sports among women	37,50	0	0	0	52,50	45,00	100	75,00	45,00	100
77	छत्रपती शिवाजी महाराज चषक राज्य कबड्डी स्पर्धा. (Scheme) (Gen) (22042046) Shiv Chashak Kabaddi National Championship	मुलींमध्ये खेळाला प्रोत्साहन देणे Promoting sports among women	45,00	0	0	0	52,50	4500	192	75,00	60,00	192
78	भाई नेरुरकर खो-खो चषक स्पर्धा. (Scheme) (Gen) (22045412) Kho-Kho Chashak Computation	मुलींमध्ये खेळाला प्रोत्साहन देणे Promoting sports among women	45,00	0	0	0	52,50	45,00	264	75,00	60,00	264
79	व्हॉलीबॉल चषक स्पर्धा. (Scheme) (Gen) (22045401) Volleyball Chashak Competition	मुलींमध्ये खेळाला प्रोत्साहन देणे Promoting sports among women	45,00	0	0	0	52,50	4500	192	75,00	60,00	192
80	राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय स्तरावर अतुलनिय कामगिरी केलेल्या वयावृद्ध खेळाडूंना मानधन (Committed) (Gen) (22041658) Honorarium to Renowned Veterens Players for Outstanding Performance in the National/International Tournaments	मुलींमध्ये खेळाला प्रोत्साहन देणे Promoting sports among women	41,49	31,00	18,60	25	73,88	33,19	40	55,00	33,19	40
81	आंतरराष्ट्रीय क्रीडापटूंना प्रशिक्षण,खेळाचे सामान,मार्गदर्शन शूल्क इत्यादीसाठी सहाय्य.(22045653) Assistance to International sportsmen for training, sports Material, guidance fees etc.(Scheme)	मुलींमध्ये खेळाला प्रोत्साहन देणे Promoting sports among women	90,00	0	0	0	1,05,00	90,00	20	3,00,00	1,80,00	40
82	ऑलिम्पिक,राष्ट्रकुल आणि आशियाई खेळांमध्ये पदके मिळविणाऱ्या क्रीडापटूंना रोख पारितोषिके(22045321) Cash Awards to Olympics,Commonwealth and Asian Games Medalists(Scheme)	मुलींमध्ये खेळाला प्रोत्साहन देणे Promoting sports among women	7,80,00	2,20,50	1,32,30	10	28,47,60	6,00,00	15	20,00,00	12,00,00	25
83	राज्य क्रीडा विकास निधीला अंशदान(22042082) Contribution to State Sports Development Fund(Scheme)	मुलींमध्ये खेळाला प्रोत्साहन देणे Promoting sports among women	30,00	0	0	0	35,00	30,00	20	50,00	30,00	20

लिंगभाव अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ २: १००% पेक्षा कमी १००% पेक्षा कमी महिला/ मुलीसाठी/ Gender Budget Statement: Part A2 - Less than 100% Schemes for Women and Girls

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारोंत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22				2022-23			2023-24		
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	महिला/ मुलीवरील खर्चा Expenditure on Women/ Girls	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	महिला/ मुलीवरील खर्चा Expenditure on Women/Girls	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	महिला/ मुलीवरील अपेक्षित खर्चा Expected expenditure on Women/ Girls	अपेक्षित महिला/ मुली लाभार्थी संख्या Expected No. of Women/ Girl Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
84 कुस्ती खेळाचा विकास यासाठी आर्थिक सहाय्य (22041649) Financial Assistance for the Development of the Art of Wrestling(Scheme)	मुलींमध्ये खेळाला प्रोत्साहन देणे Promoting sports among women	92,80	0	0	0	64,96	55,68	40	92,80	55,68	40
85 युवा प्रशिक्षण केंद्राची स्थापना (Scheme) (Gen) (22045537) Scheme Under Youth Policy - Establishment Of Yuva Training Centre	मुलींमध्ये खेळाला प्रोत्साहन देणे Promoting sports among women	12,00	0	0	0	14,00	12,00	250	30,00	48,00	1,000
86 युवा धोरणांतर्गत युवा पुरस्कार (22045564) Yuva Puraskar under Youth Policy.(Scheme)	मुलींमध्ये खेळाला प्रोत्साहन देणे Promoting sports among women	63,60	0	0	0	87,50	75,00	44	1,25,00	75,00	44
87 नेतृत्व व्यक्तीमत्त्व विकास व अन्य कल्याणकारी कार्यक्रमांशी निगडित बौद्धिक विकास करण्यासाठी विविध कार्यक्रमांचे आयोजन..युवा धोरणांतर्गत योजना(22045591) Scheme under Youth Policy -To arrange various programmes for development of talents related leadership and personality development and other welfare programme.(Scheme)	मुलींमध्ये खेळाला प्रोत्साहन देणे Promoting sports among women	1,80,00	0	0	0	2,10,00	1,80,00	250	3,15,00	1,91,40	300
88 क्रीडा विद्यापीठाची स्थापना(22042064) Establishment of Sports University(Scheme)	मुलींमध्ये खेळाला प्रोत्साहन देणे Promoting sports among women	12,12,00	3,85,39	3,85,39	159	15,80,03	23,57,19	134	50,00,00	115,28,40	134
89 राष्ट्रीय स्तरावर क्रीडा कौशल्य व तंत्र संबंधात खास शिक्षणाचा दर्जा वाढविणे (ऑलिम्पिक अभियान)(22045368) Upgradation of Coaching Skills and Techniques at National Level (Mission Olympics)(Scheme)	मुलींमध्ये खेळाला प्रोत्साहन देणे Promoting sports among women	6,00,00	2,45,00	1,47,00	10	6,56,08	6,00,00	30	10,00,00	12,00,00	50
90 राज्य स्तरावर क्रीडा प्रशिक्षण शिबिरांचे आयोजन.(22045626) Organisation of Sports Training camp at state level.(Scheme)	मुलींमध्ये खेळाला प्रोत्साहन देणे Promoting sports among women	1,20,00	0	0	0	1,40,00	1,20,00	600	2,70,00	1,80,00	750
91 क्रीडा शिक्षकांसाठी प्रशिक्षण शिबिरे आयोजित करणे . (Scheme) (Gen) (22045555) Organisation of Training Camps for sports teachers.	खेळ शिक्षिका बनविण्यासाठी महिलांना प्रशिक्षण देणे Training women to become sports teachers	1,20,00	0	0	0	1,75,00	1,50,00	600	2,50,00	1,50,00	600

लिंगभाव अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ २: १००% पेक्षा कमी १००% पेक्षा कमी महिला/ मुलीसाठी/ Gender Budget Statement: Part A2 - Less than 100% Schemes for Women and Girls

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारोंत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22				2022-23			2023-24			
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	महिला/ मुलीवरील खर्चा Expenditure on Women/ Girls	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	महिला/ मुलीवरील खर्चा Expenditure on Women/Girls	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	महिला/ मुलीवरील अपेक्षित खर्चा Expected expenditure on Women/ Girls	अपेक्षित महिला/ मुली लाभार्थी संख्या Expected No. of Women/ Girl Beneficiaries	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	
कौशल्य विकास, रोजगार व उद्योजकता विभाग/ Skill Development Employment and Entrepreneurship Department												
ZA-02												
92	सेवायोजन कार्यालयात ग्रंथालय सदृश्य अभ्यासिका निर्माण करणे (Scheme (22301555) Creation of Libraries in Employment and Self Employment Guidance Centres	मार्गदर्शन केंद्रे Guidance centres	4,49	28	28	1,165	13,98	0	1203	5,00	0	4,000
93	प्रधान मंत्री कौशल्य विकास योजना (१०० टक्के केंद्र पुरस्कृत योजना) (Scheme) (2230A307) Pradhan Mantri Kaushalya Vikas Yojana (100% Centrally Sponsored Scheme)	महिलांसाठी कौशल्य विकास Skill development for women	85,77,62	21,44,00	9,44,00	6,906	133,20,00	34,30,00	17,153	74,80,00	37,50,00	32,250
94	प्रमोद महाजन कौशल्य व उद्योजकता विकास अभियान (Scheme)(22306118) Pramod Mahajan Skill and Entrepreneurship Development Mission	महिलांसाठी कौशल्य विकास Skill development for women	100,00,00	45,00,00	7,43,00	3715	157,43,14	1,22,00	1,50,000	234,90,20	24,00,00	52,000
95	सेवायोजन कार्यालये (Committed) (22301161) Employment Exchanges	महिलांवरील खर्च ही खाली नमूद केलेल्या घटकांवरील एकूण बजेटची बेरीज आहे Expenditure on women is sum total of the budget on the components mentioned below	20,77,95	19,69,02	28	..	25,78,89	1,07	..	30,09,92	60,00	..
	आदिवासी उमेदवारांचे प्रशिक्षण i Training for adivasi candidates (34, Scholarships/ stipends)	आदिवासी महिलांचे प्रशिक्षण Training for tribal women	46,55	6,09	28	87	4617	1,07	2,39	46,47	60,00	300
96	रोजगार उपलब्धता माहिती व युवक रोजगार सेवा (Committed) (22301107) Employment Market information and Youth Employment Service	महिलांवरील खर्च ही खाली नमूद केलेल्या घटकांवरील एकूण बजेटची बेरीज आहे Expenditure on women is sum total of the budget on the components mentioned below	10,08,49	9,15,28	14,62	..	12,56,65	2,25	..	16,46,76	4	..
	रोजगार मेळावा i Rozgaar melava (34, Scholarships/ stipends)	महिलांना रोजगाराच्या संधी Employment opportunities for women	0	37	0	5,422	0	29	9,907	3,61	1	10,000

लिंगभाव अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ २: १००% पेक्षा कमी १००% पेक्षा कमी महिला/ मुलींसाठी/ Gender Budget Statement: Part A2 - Less than 100% Schemes for Women and Girls

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22				2022-23			2023-24		
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	महिला/ मुलींवरील खर्चा Expenditure on Women/ Girls	महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	महिला/ मुलींवरील खर्चा Expenditure on Women/Girls	महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	महिला/ मुलींवरील अपेक्षित खर्चा Expected expenditure on Women/ Girls	अपेक्षित महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या Expected No. of Women/ Girl Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
ii रोजगार प्रोत्साहन कार्यक्रम Rozgaar protsahan karyakram	महिलांना रोजगाराच्या संधी Employment opportunities for women	0	18,63	14,62	5,633	0	1,94	886	0	3	1,000
97 उपजीविकेसाठी कौशल्य संपादन व ज्ञान जागरूकता अभियान संकल्प (केंद्र हिस्सा) (Scheme) (2230A381) The Skill Acquisition And Knowledge Awareness For Livelihood Project Sankalp (60% Central Share-General)	सामाजिकदृष्ट्या मागासवर्गासाठी कौशल्य प्रशिक्षणाच्या संधी उपलब्ध करून देणे Skill training to marginalised sections	18,95,00	0	21,60	120	16,48,89	5,29,20	2,940	36,99,72	5,82,12	3,234
98 उपजीविकेसाठी कौशल्य संपादन व ज्ञान जागरूकता अभियान संकल्प (केंद्र हिस्सा) (Scheme) (2230A399) The Skill Acquisition & Knowledge Awareness For Livelihood Project-SANKALP (40% State Share General)	सामाजिकदृष्ट्या मागासवर्गासाठी कौशल्य प्रशिक्षणाच्या संधी उपलब्ध करून देणे Skill training to marginalised sections	12,63,00	0	14,40	80	12,29,80	3,52,80	1,960	24,65,80	3,88,08	2,156
N-03											
99 उपजीविकेसाठी कौशल्य संपादन व ज्ञान जागरूकता अभियान-संकल्प (केंद्र हिस्सा 60%)(2230A414) The Skill Acquisition and Knowledge Awareness for Livelihood Project-SANKALP (Central Share 60%)(Scheme)	सामाजिकदृष्ट्या मागासवर्गासाठी कौशल्य प्रशिक्षणाच्या संधी उपलब्ध करून देणे Skill training to marginalised sections	1,50,00	0	0	..	2,65,93	86,22	479	6,75,00	94,86	527
100 उपजीविकेसाठी कौशल्य संपादन व ज्ञान जागरूकता अभियान-संकल्प(राज्य हिस्सा 40%)(2230A423) The Skill Acquisition and Knowledge Awareness for Livelihood Project-SANKALP (State Share 40%)(Scheme)	सामाजिकदृष्ट्या मागासवर्गासाठी कौशल्य प्रशिक्षणाच्या संधी उपलब्ध करून देणे Skill training to marginalised sections	1,00,00	0	0	..	1,00,00	57,42	319	4,50,00	63,18	351
101 प्रधान मंत्री कौशल्य विकास योजना (केंद्र हिस्सा १००%)(2230A817) Pradhan Mantri Kaushalya Vikas Yojana (Central Share 100%)(Scheme)	महिलांसाठी कौशल्य विकास Skill development for women	0	0	0	..	2,90,75	7,61,20	3,806	16,60,00	8,00,00	6,880
T-05											
102 प्रधानमंत्री कौशल्य विकास योजना (100 टक्के-केंद्र हिस्सा) (कार्यक्रम)(2230A808) Pradhan Mantri Kaoushlya Vikas Yojana (100% Central Share) (Scheme)(Scheme)	सामाजिकदृष्ट्या उपेक्षित घटकांना कौशल्य प्रशिक्षण Skill training for socially marginalised sections	0	0	0	..	1,50,63	3,94,40	1,972	8,60,00	4,00,00	3,440

लिंगभाव अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ २: १००% पेक्षा कमी १००% पेक्षा कमी महिला/ मुलीसाठी/ Gender Budget Statement: Part A2 - Less than 100% Schemes for Women and Girls

के.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारोंत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22				2022-23			2023-24		
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	महिला/ मुलींवरील खर्चा Expenditure on Women/ Girls	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	महिला/ मुलींवरील खर्चा Expenditure on Women/Girls	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	महिला/ मुलींवरील अपेक्षित खर्चा Expected expenditure on Women/ Girls	अपेक्षित महिला/ मुली लाभार्थी संख्या Expected No. of Women/ Girl Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
103 उपजिविकेसाठी कौशल्य संपादन व ज्ञान जागरूकता अभियान- संकल्प (केंद्र हिस्सा 60 टक्के) (2230A361) The Skill Acquisition and Knowledge Awareness for Livelihood Project-SANKALP (60% Central Share-TASP)(Scheme)	सामाजिकदृष्ट्या उपेक्षित घटकांना कौशल्य प्रशिक्षण Skill training for socially marginalised sections	2,17,00	0	0	..	1,89,57	46,44	258	4,24,29	56,12	284
104 उपजिविकेसाठी कौशल्य संपादन व ज्ञान जागरूकता अभियान - संकल्प (राज्य हिस्सा 40 टक्के)(2230A372) The Skill Acquisition and Knowledge Awareness for Livelihood Project-SANKALP (40% State Share-TASP)(Scheme)	सामाजिकदृष्ट्या उपेक्षित घटकांना कौशल्य प्रशिक्षण Skill training for socially marginalised sections	1,45,00	0	0	..	1,25,00	30,96	172	1,25,00	34,02	189
सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग/ Social Justice and Special Assistance Department											
N-03											
105 भारत सरकारच्या मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्त्या (के.पु.यो. 100 टक्के)(22250495) Government of India post matric scholarships.(CSS 100%)(Scheme)	विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती Scholarship for students	780,00,00	584,97,35	272,36,37	94,781	800,00,00	331,83,15	1,32,410	800,00,00	348,84,79	1,39,200
106 भारत सरकारच्या मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्त्या.(22250352) Government of India Post Matric Scholarships .(Scheme)	विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती Scholarship for students	841,92,50	637,70,00	310,88,11	1,08,185	760,00,00	163,20,17	63,122	800,00,00	170,41,42	68,000
107 व्यावसायिक महाविद्यालयाशी संलग्न असलेल्या वसतिगृहामधील मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना निर्वाह भत्ता देणे(22250412) Maintenance allowance to Backward Class Students in Hostels attached to Professional Colleges.(Scheme)	मागास वर्गीय विद्यार्थ्यांना विदयावेतन Scholarship for student	1,70,00	1,00,00	57,30	1,574	1,90,00	2,00,00	1,653	2,00,00	2,10,00	460
108 अनुसूचित जातीतील मुले व मुली यांच्याकरिता शासकीय वसतिगृहे सुरू करणे व त्यांचे परिरक्षण (नवीन वसतिगृहे)(22253342) Opening and Maintenance of Government Hostels for Schedule Caste Boys and Girls.(New Hostels)(Scheme)	मुलींसाठी वसतिगृह Hostel for girls	177,52,27	176,76,01	21,62	9,755	286,77,79	71,18	9,755	400,00,00	84,33	9,755
109 अत्याचारांचे बळी ठरणार्या अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमातीच्या कुटुंबातील सदस्यांना आर्थिक सहाय्य देण्याची योजना (के.पु.यो.५० टक्के)(22252451) Scheme for Monetary relief to the Member of Families in Schedule Caste and Scheduled Tribes becoming Victims of Atrocities.(C.S.P.50%)(Scheme)	अनु जाती घटकांच्या लाभार्थ्यांना अर्थसहाय्य Members of families in SC and ST becoming victims of atrocities	30,00,00	29,15,91	0	..	40,00,00	0	..	50,00,00	0	..

लिंगभाव अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ २: १००% पेक्षा कमी १००% पेक्षा कमी महिला/ मुलीसाठी/ Gender Budget Statement: Part A2 - Less than 100% Schemes for Women and Girls

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारोंत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22				2022-23			2023-24			
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	महिला/ मुलीवरील खर्चा Expenditure on Women/ Girls	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	महिला/ मुलीवरील खर्चा Expenditure on Women/Girls	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	महिला/ मुलीवरील अपेक्षित खर्चा Expected expenditure on Women/ Girls	अपेक्षित महिला/ मुली लाभार्थी संख्या Expected No. of Women/ Girl Beneficiaries	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	
110	अत्याचारांचे बळी ठरण्या अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमातीच्या कुटुंबातील सदस्यांना आर्थिक सहाय्य देण्याची योजना (अ.जा.उ.यो.)(राज्य हिस्सा ५० टक्के)(22252442) Scheme for Monetary relief to the Members of families in Scheduled Caste and Scheduled Tribes becoming Victims of Atrocities(S.C.S.P.)(State Share 50%)(Scheme)	अनु जाती घटकांच्या लाभार्थ्यांना अर्थसहाय्य Members of families in SC and ST becoming victims of atrocities	30,00,00	29,15,91	0	..	40,00,00	0	..	50,00,00	0	..
111	शिक्षण फी व परीक्षा फी प्रदाने(22250388) Payment of Tuition fees and Examination fees.(Scheme)	शिक्षणासाठी प्रोत्साहन Concession in education	259,50,00	409,49,96	180,13,89	27,252	261,25,00	115,33,79	21,803	300,00,00	121,67,00	23,000
112	उच्च शिक्षणासाठी अनुसूचित जातीच्या विद्यार्थ्यांना राजर्षि शाहू महाराज शिष्यवृत्ती(अ.जा.उ.यो.)(22253823) Rajashri Shahu Maharaj Scholarship to Scheduled Castes Students for Higher Education. (S.C.S.P.)(Scheme)	शिष्यवृत्ती Scholarship for students	3,00,00	2,99,96	98,75	44	3,80,00	1,50,00	80	4,00,00	1,50,00	80
113	लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळ मर्यादित, नवी मुंबई यांना अर्थसहाय्य. (कें.पु.यो.१०० टक्के)(22250272) Subsidy to Lokshahir Annabhau Sathé Development Corporation limited New Mumbai.(C.S.P.100%)(Scheme)	रोजगाराचे प्रशिक्षण Training for employment	109,11,00	0	11,60	116	1	0	0	0	13,57,25	6,397
114	संत रोहीदास चर्मोद्योग व चर्मकार विकास महामंडळ मर्यादित, मुंबई यास अर्थसहाय्य. (कें.पु.यो.१०० टक्के)(22250252) Sant Rohidas Leather and Charmarkar Development Corporation Limited Mumbai. (C.S.P.100%)(Scheme)	छोट्या उदयोगाला अर्थसहाय्य Assitance to small enterprises	51,46,00	0	3,50	35	1	15,79	165	0	15,79	165
115	मागासवर्गीय सुशिक्षित बेरोजगार तरुणांसाठी व्यावसायिकमुख कौशल्य विकास प्रशिक्षण (अ.जा.उ.यो.)(22253752) Business Oriented Skill Development Training to the Backward Class Educated Unemployed Youth.(S.C.S.P.)(Scheme)	महिलांना व्यवसाय प्रशिक्षण Business training for women	3,75,00	2,50,00	76,27	749	7,00,00	1,91,03	1,202	10,00,00	4,34,75	2,003
116	आर्थिकदृष्ट्या मागासलेल्या मुलामुलीसाठी वसतिगृहे सुरु करणे व त्यांचे परिरक्षण करणे.(22250913) Opening and Maintenance of Government Hostels for Economically Backward Class Girls/Boys.(Scheme)	शिष्यवृत्ती Scholarship for students	31,87,98	25,68,76	25,69	5,668	39,07,33	46,65	5,668	45,00,00	54,62	5,668
117	विदेशात विशेष अध्ययन करण्यासाठी अनुसूचित जातीच्या विद्यार्थ्यांना राजर्षि शाहू महाराज शिष्यवृत्ती(22253832) Rajashri Shahu Maharaj Scholarship to Scheduled Castes Students for Higher Education in Abroad(Scheme)	शिष्यवृत्ती Scholarships	53,00,00	52,99,89	18,85,43	77	55,00,00	15,00,00	60	100,00,00	19,80,00	66

लिंगभाव अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ २: १००% पेक्षा कमी १००% पेक्षा कमी महिला/ मुलीसाठी/ Gender Budget Statement: Part A2 - Less than 100% Schemes for Women and Girls

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारोंत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	थोरा Remarks	2021-22				2022-23			2023-24		
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	महिला/ मुलीवरील खर्चा Expenditure on Women/ Girls	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	महिला/ मुलीवरील खर्चा Expenditure on Women/Girls	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	महिला/ मुलीवरील अपेक्षित खर्चा Expected expenditure on Women/ Girls	अपेक्षित महिला/ मुली लाभार्थी संख्या Expected No. of Women/ Girl Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
118 इंदिरा गांधी राष्ट्रीय वृद्धापकाळ निवृत्तिवतन योजना (केंद्र पुरस्कृत योजना)(2235A302) Indira Gandhi National Old Age Pension Scheme. (Centrally Sponsored Scheme)(Scheme)	निराधार वृद्ध व्यक्तींना मासिक पेन्शन Monthly pension to destitute aged persons	550,00,00	297,37,73	720,74,40	6,00,620	450,00,00	717,37,68	5,97,814	450,00,00	732,00,00	6,10,000
119 इंदिरा गांधी राष्ट्रीय दिव्यांग निवृत्तिवतन योजना (केंद्र पुरस्कृत योजना)(2235B049) Indira Gandhi National Disability Pension Scheme. (Centrally Sponsored Scheme)(Scheme)	विकलांग निवृत्तिवतन Monthly pension to handicapped persons	6,00,00	3,54,34	7,13,40	5,945	6,00,00	7,34,52	6,121	6,00,00	8,40,00	7,000
120 श्रावण बाळ सेवा राज्य निवृत्तिवतन योजना(22353112) Shravan Bal Seva Rajya Nivruti Vetan Yojana.(Scheme)	निराधार वृद्ध व्यक्तींना मासिक पेन्शन Monthly pension to destitute aged persons	2600,00,00	2306,68,64	1212,70,44	10,10,587	2400,67,00	1188,88,44	9,90,737	1530,00,00	1200,00,00	10,00,000
121 संजय गांधी निराधार अनुदान योजना.(2235A294) Sanjay Gandhi Niradhar Anudan Yojana.(Scheme)	घटस्फोटित बेबंद, वेश्या, आक्रोशित महिला, ट्रांसजेंडरला आर्थिक समर्थन Income support to divorced, abandoned, prostitute, and outraged women	1371,01,80	1222,86,39	821,90,88	6,84,924	1320,00,00	821,57,88	6,84,648	900,00,00	834,00,00	6,95,000
122 संजय गांधी निराधार अनुदान योजना(अ.जा.उ.यो.)(2235C134) Sanjay Gandhi Niradhar Anudan Yojana (SCSP)(Scheme)	घटस्फोटित बेबंद, वेश्या, आक्रोशित महिला, ट्रांसजेंडरला आर्थिक समर्थन Income Support To Divorced, Abandoned, Prostitute, And Outraged Women	315,00,00	226,80,07	158,43,12	1,32,026	240,00,00	165,18,96	1,37,658	213,71,10	180,00,00	1,50,000
123 श्रावण बाळ सेवा राज्य निवृत्तिवतन योजना (अ.जा.उ.यो.)(2235C143) Shravan Bal Seva Rajya NivruttiVetan Yojana (SCSP)(Scheme)	निराधार वृद्ध व्यक्तींना मासिक पेन्शन Monthly Pension To Destitute Aged Persons	415,00,00	364,45,85	206,75,76	1,72,298	425,00,00	220,73,40	1,83,945	350,00,00	228,00,00	1,90,000
124 इंदिरा गांधी राष्ट्रीय विधवा निवृत्तिवतन योजना (केंद्र पुरस्कृत योजना)(2235B031) Indira Gandhi National Widow Pension Scheme. (Centrally Sponsored Scheme)(Scheme)	नागरिकांची पेन्शन Citizen pension	45,00,00	30,43,50	12,60,20	63,010	45,00,00	110,83,56	92,363	45,00,00	117,60,00	98,000
125 राष्ट्रीय पशुधन अभियानांतर्गत मुरघास बनविणा-या संचांची स्थापना करणे (केंद्र हिस्सा 60%)(2403D758) Establishment of silage making unit under National Livestock Mission (Central Share 60 %)(Scheme)	योजनेनुसार 30 टक्के महिलांचा सहभाग 30 percent womens share as per policy	32,00	0	1,77	68	0	0.33	0	0	0.33	0

लिंगभाव अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ २: १००% पेक्षा कमी १००% पेक्षा कमी महिला/ मुलीसाठी/ Gender Budget Statement: Part A2 - Less than 100% Schemes for Women and Girls

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारोंत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22				2022-23			2023-24			
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	महिला/ मुलीवरील खर्चा Expenditure on Women/ Girls	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	महिला/ मुलीवरील खर्चा Expenditure on Women/Girls	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	महिला/ मुलीवरील अपेक्षित खर्चा Expected expenditure on Women/ Girls	अपेक्षित महिला/ मुली लाभार्थी संख्या Expected No. of Women/ Girl Beneficiaries	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	
126	लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळास (मातंग उन्नती महामंडळ) भाग भांडवली अंशदान(अ.जा.उ.यो.)(42250022) Share Capital Contribution to Lokshahir Annabhau Sathe Mahamandal.(Matang Unnati Mahamandal)(S.C.S.P.)(Scheme)	रोजगाराचे प्रशिक्षण Training for employment	93,24,00	88,24,00	16,94	23	70,00,00	0	0	100,00,00	153,93,35	4,632
127	महाराष्ट्र राज्य जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम, १९६१ याच्या कलम १८२ अन्वये जिल्हा परिषदांना वसतिगृहाच्या परिरक्षणासाठी अनुदाने. (scheme) (22250539) Grant in Aid to Zilla Parishad under section 182 of the Maharashtra Zilla Parishad and Panchayat Samitis Act 1961 for Maintenance of Hostels	महिलांवरील खर्च ही खाली नमूद केलेल्या घटकांवरील एकूण बजेटची बेरीज आहे Expenditure on women is sum total of the budget on the components mentioned below	134,69,66	84,65,45	14,21,18	..	98,00,00	14,59,25	..	140,00,00	14,92,64	..
i	शालेय प्रवेशित विद्यार्थिनींना इ.5 वी ते 7+ वी मध्ये शिकत असणाऱ्या मुलींना सावित्रीबाई फुले शिष्यवृत्ती 600 रु 10 महिन्यासाठी दिली जाते. Savitribai Phule scholarship to students of classes 5 to 7 (Rs 600 for 10 months)	मुलींसाठी शिष्यवृत्ती Scholarship for students	87,21	65,78	65,78	8,222	1,03,85	1,03,85	12,981	1,37,24	1,37,24	17,155
ii	स्वयंसेवी संस्थांच्या मागासवर्गीय अनुदानित वसतिगृहांना सहाय्यक अनुदान Assistance to SHGs for hostels for SCs	रोजगाराचे प्रशिक्षण Training for employment	95,60,55	84,64,45	13,55,40	90,360	152,32,00	13,55,40	90,360	181,11,25	13,55,40	90,360
128	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे यांच्या द्वारे कार्यशाळा व प्रशिक्षण कार्यक्रम राबविणे.(अ.जा.उ.यो.) (Scheme) (SCSP) (22253681) Workshop and Training Programme by Dr. Babasaheb Ambedkar Research and Training Institute, Pune.	महिलांवरील खर्च ही खाली नमूद केलेल्या घटकांवरील एकूण बजेटची बेरीज आहे Expenditure on women is sum total of the budget on the components mentioned below	300,00,00	255,00,00	13,36,05	..	245,00,00	17,23,74	..	350,00,00	20,59,33	..
i	संघ लोकसेवा आयोग (यु.पी.एस.सी) UPSC	रोजगाराचे प्रशिक्षण Training for employment	..	31,45	6,85	8	..	24,93	9	..	24,93	9
ii	स्पर्धा परिक्षा आय.बी.पी.एस Competition IBPS	रोजगाराचे प्रशिक्षण Training for employment	..	5,48	1,20	10	..	16,02	18	..	16,02	18
iii	महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग (एम.पी.एस.सी) MPSC	रोजगाराचे प्रशिक्षण Training for employment	..	59,00	5,50	11	..	11,50	23	..	27,00	54
iv	अधिष्ठात्रवृत्ती Extracurricular	रोजगाराचे प्रशिक्षण Training for employment	..	33,03,39	13,21,35	767	..	15,42,29	860	..	17,75,38	979
v	जी.आर.ई GRE	रोजगाराचे प्रशिक्षण Training for employment	..	46,63	1,15	27	..	1,29,00	223	..	2,16,00	300

लिंगभाव अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ २: १००% पेक्षा कमी १००% पेक्षा कमी महिला/ मुलीसाठी/ Gender Budget Statement: Part A2 - Less than 100% Schemes for Women and Girls

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारोंत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22				2022-23			2023-24			
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	महिला/ मुलीवरील खर्चा Expenditure on Women/ Girls	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	महिला/ मुलीवरील खर्चा Expenditure on Women/Girls	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	महिला/ मुलीवरील अपेक्षित खर्चा Expected expenditure on Women/ Girls	अपेक्षित महिला/ मुली लाभार्थी संख्या Expected No. of Women/ Girl Beneficiaries	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	
आदिवासी विकास विभाग/ Tribal Development Department												
T-05												
129	सैनिकी शाळांमधील आदिवासी विद्यार्थ्यांच्या तुकडीला सहाय्य(2202FH973) Assistance to Division for Tribal Student in Military School.(Scheme)	शिक्षणाचे बळकटीकरण Strengthening of Education	42,58,99	36,88,07	1,22,02	1,476	47,32,94	5,35,07	1,289	38,33,73	1,00,00	1,659
130	शिक्षण फी व परीक्षा फी प्रदाने (2225F094) Payment of Tuition Fees and Examination Fees (Scheme)	शिक्षणासाठी सवलत Concession for education	90,00,00	84,89,20	42,87,16	6,431	55,00,00	22,99,18	7,074	100,00,00	50,37,87	7,782
131	व्यावसायिक महाविद्यालयांना संलग्न असलेल्या वसतिगृहातील अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांना निव्वह भत्ता देणे (2225F111) Payment of Maintenance Allowance to Scheduled Tribes Students Staying in Hostels attached to Professional Colleges.(Scheme)	विद्यार्थ्यांसाठी भत्ता Allowances for students	1,27,50	60,90	24,73	227	1,00,00	25,61	250	1,00,00	40,62	275
132	स्वयंसेवी संस्थांना आश्रमशाळा व मुलोगोचोत्तर आश्रमशाळा चालविण्यासाठी सहायक अनुदान (2225F129) Grants-in-aid to Voluntary Agencies for running Ashramshala and Post Basic Ashramshalas.(Scheme)	शिक्षणाचे बळकटीकरण Strengthening of Education	1337,50,00	1242,88,01	566,13,63	1,10,280	1446,00,00	614,03,43	1,10,280	1750,00,00	789,63,41	1,11,000
133	वैद्यकीय व तत्सम महाविद्यालयात शिक्षण घेणाऱ्या अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती (22253529) Scholarship to Scheduled Tribe Students studying in Medical and Similar Colleges.(Scheme)	विद्यार्थ्यांसाठी शिष्यवृत्त्या Scholarship to Tribal students	30,00,00	33,32,43	12,43,87	1,234	56,50,00	12,52,93	1,357	70,00,00	26,12,75	1,493
134	आदिवासी विद्यार्थ्यांना परदेशातील उच्च शिक्षणाकरिता शैक्षणिक शिष्यवृत्ती (22254098) Education Scholarship for Higher Study in Abroad for Tribal Students.(Scheme)	विद्यार्थ्यांसाठी शिष्यवृत्त्या Scholarship to Tribal students for higher education	3,82,50	2,02,80	50,70	1	9,50,00	0	0	10,00,00	5,00,00	5
135	अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांना नामांकित निवासी इंग्रजी माध्यमाच्या शाळांमध्ये शिक्षण देणे (2225C999) Education to Students of Scheduled Tribes in Renowned English Medium Residential School.(Scheme)	शिक्षणाच्या संधी उपलब्ध करून देण्यासाठी Improving access to education	277,50,00	141,20,89	63,62,40	22,234	325,00,00	67,34,60	20,051	300,00,00	127,90,78	22,056

लिंगभाव अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ २: १००% पेक्षा कमी १००% पेक्षा कमी महिला/ मुलीसाठी/ Gender Budget Statement: Part A2 - Less than 100% Schemes for Women and Girls

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारोंत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22				2022-23			2023-24		
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	महिला/ मुलीवरील खर्चा Expenditure on Women/ Girls	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	महिला/ मुलीवरील खर्चा Expenditure on Women/Girls	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	महिला/ मुलीवरील अपेक्षित खर्चा Expected expenditure on Women/ Girls	अपेक्षित महिला/ मुली लाभार्थी संख्या Expected No. of Women/ Girl Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
136	शबरी आदिवासी घरकुल योजना (2225D271) Shabari Tribal Housing Scheme(Scheme)										
	दारिद्रेषेखालील आदिवासी लाभार्थीसाठी गृहनिर्माण योजना Housing scheme for Tribal Beneficiaries below poverty line	262,50,00	262,50,00	244,31,43	Women 689; Joint 14,156	983,25,00	278,42,26	Women 236; Joint 3,954	1200,00,00	272,72,72	10,000 Women/ joint
137	मुलांसाठी व मुलींसाठी शासकीय वसतीगृह (राज्यस्तर योजना (2225D725) Government Hostels for Boys and Girls (State level Scheme)(Scheme)										
	विद्यार्थीसाठी रहिवास व्यवस्था Residential facility for students	379,32,03	300,99,25	117,27,41	18,297	457,13,23	99,52,87	19,276	546,61,00	217,83,43	22,276
138	आश्रमशाळा समूह (राज्यस्तर योजना) (2225D734) Ashramshala Complex (State Level Scheme)(Scheme)										
	शिक्षणाचे बळकटीकरण Strengthening of Education	1144,25,03	989,54,69	522,92,44	1,03,856	1422,00,04	579,06,85	1,03,856	1810,50,04	966,01,34	1,03,856
139	भारत सरकारची मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्ती (जिल्हा स्तर योजना) (2225D941) Government of India Post Matric Scholarship (District Level Scheme)(Scheme)										
	विद्यार्थीसाठी शिष्यवृत्त्या Scholarship to Tribal students	68,00,00	49,78,53	23,34,01	72,833	90,00,00	23,15,55	80,116	100,00,00	46,78,10	88,128
140	भारताचे संविधान याच्या अनुच्छेद 275 (1) अन्वये केंद्रीय सहाय्य. आश्रमशाळा समूह (22252587) Central Assistance Under Article 275 (1) of the Constitution of India- Ashramshala Complex.(Scheme)										
	शिक्षणाच्या संधी उपलब्ध करून देण्यासाठी Improving access to education	75,00	0	48,99	3,443	7,00,00	4,95,03	3,984	10,00,00	4,95,55	4,736
141	आदिवासी युवकांसाठी कौशल्य विकास कार्यक्रम (2225D262) Skill Development Programme for Tribal Youths(Scheme)										
	विद्यार्थ्यांच्या प्रशिक्षणासाठी फी Fees for Training	30,00,00	0	24,02,54	5,608	43,51,20	40,00,00	1,182	10,00,00	16,66,66	1,00,000
142	अनुसूचित जमातींच्या विद्यार्थ्यांना भारतीय व राज्य प्रशासकीय सेवेची संधी प्राप्त करून देण्यासाठी त्यांना संघ लोकसेवा आयोग/ महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाकडून घेण्यात येणाऱ्या स्पर्धा परिक्षांचे प्रशिक्षण देणे (2225D387) Taining of Competitive Examination to the Scheduled Tribe Students taken by UPSC/MPSC for achievement of service opportunity in IAS and SAS(Scheme)										
	विद्यार्थ्यांच्या प्रशिक्षणासाठी फी Fees for Training	7,50,00	5,00,00	1,65,09	801	14,00,00	2,64,86	30	50,00,00	24,00,00	2,400
143	पंडित दिनदयाल उपाध्याय स्वयं योजना (2225E024) Pandit Deendayal Upadhyay Swayam Yojana(Scheme)										
	भत्ते Allowances for students	52,50,00	52,50,00	5,25,00	16,590	85,00,00	84,99,98	15,080	120,00,00	120,00,00	20,000

लिंगभाव अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ २: १००% पेक्षा कमी १००% पेक्षा कमी महिला/ मुलीसाठी/ Gender Budget Statement: Part A2 - Less than 100% Schemes for Women and Girls

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारोंत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22				2022-23			2023-24			
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	महिला/ मुलीवरील खर्चा Expenditure on Women/ Girls	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	महिला/ मुलीवरील खर्चा Expenditure on Women/Girls	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	महिला/ मुलीवरील अपेक्षित खर्चा Expected expenditure on Women/ Girls	अपेक्षित महिला/ मुली लाभार्थी संख्या Expected No. of Women/ Girl Beneficiaries	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	
144	जनजाती उपयोजना क्षेत्राकरिता केद्रवर्ती अर्थसंकल्प (22251704) Nucleus Budget for Tribal Areas Sub-Plan.(Scheme)	वैयक्तिक लाभधारकांना अनुदान Assistance to Tribal Beneficiaries	75,00,00	42,01,75	19,05,36	25,689	245,00,00	36,50,06	21,825	40,00,00	3,00,00	23,33,333
145	अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांना व्यवसाय प्रशिक्षण शुल्क प्रतिपूर्ती (राज्यस्तर योजना) (2230A432) Reimbursement of Vocational Training Fee to Students of Scheduled Tribes. (State Level Scheme)(Scheme)	विद्यार्थ्यांच्या प्रशिक्षणासाठी फी Fees for Training	42,50	0	0	7	23,75	0	8	25,00	4,25	8
146	खास शिक्षण व मार्गदर्शन केंद्राची स्थापना (राज्य हिस्सा 40 टक्के)(22300755) Setting up Coaching and Guidance Centers (State Share 40 percent)(Scheme)	विद्यार्थ्यांच्या गुणवत्ता वाढीसाठी शैक्षणिक वर्ग आयोजित करणे Conducting educational classes for quality enhancement of students	6,00,00	8,73	2,91	300	10,00,00	9,51	300	5,00,00	1,50,00	300
147	संजय गांधी निराधार अनुदान योजना (2235C161) Sanjay Gandhi Niradhar Anudan Yojana.(Scheme)	घटस्फोटित, परित्यक्ता, वेश्या आणि संतप्त महिलांना आर्थिक सहाय्य Financial Assistance To Divorced, Abandoned,Prostitute, And Outraged Women	100,00,00	113,63,48	80,83,08	67,359	120,00,00	95,00,76	79,173	120,00,00	108,00,00	90,000
148	श्रावण बाळ सेवा राज्य निवृत्तितन योजना (2235C172) Shravan Bal Seva Rajya Nivrutivetan Yojana. (Scheme)	निराधार वृद्ध व्यक्तींना मासिक पेन्शन Monthly pension to destitute aged persons	210,00,00	240,18,31	113,22,12	94,351	250,00,00	124,04,40	1,03,370	250,00,00	132,00,00	1,10,000

लिंगभाव अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ २: १००% पेक्षा कमी १००% पेक्षा कमी महिला/ मुलीसाठी/ Gender Budget Statement: Part A2 - Less than 100% Schemes for Women and Girls

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारोंत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22				2022-23			2023-24			
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	महिला/ मुलीवरील खर्चा Expenditure on Women/ Girls	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	महिला/ मुलीवरील खर्चा Expenditure on Women/Girls	महिला/ मुली लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	महिला/ मुलीवरील अपेक्षित खर्चा Expected expenditure on Women/ Girls	अपेक्षित महिला/ मुली लाभार्थी संख्या Expected No. of Women/ Girl Beneficiaries	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	
T-06		..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
149	इंग्रजी माध्यमांच्या आश्रमशाळांचे बांधकाम(42250532) Construction of English Medium Tribal School.(Scheme)	शिक्षण यंत्रणेचे सबलीकरण Improving access to education	15,00,00	0	14,69,69	3,443	20,00,00	5,19,78	3,984	25,00,00	12,38,88	4,736
150	वसतिगृहांचे बांधकाम(42251083) Construction of Hostels(Scheme)	विद्यार्थ्यांसाठी रहिवास व्यवस्था Residential facility for students	35,00,00	28,62,70	117,27,41	18,297	22,10,00	99,52,87	19,276	40,00,00	217,83,43	22,276
151	वसतिगृहांचे बांधकाम (42251092) Construction of Hostels(Scheme)	विद्यार्थ्यांसाठी रहिवास व्यवस्था Residential facility for students	50,00,02	40,26,42	117,27,41	18,297	36,10,00	99,52,87	19,276	65,00,00	217,83,43	22,276
152	आश्रमशाळांचे बांधकाम(42251109) Construction of Ashramschoo(Scheme)	विद्यार्थ्यांसाठी रहिवास व्यवस्था Residential facility for students	240,00,02	183,11,54	522,92,44	1,03,856	373,00,00	579,06,82	1,03,856	430,00,00	966,01,34	1,03,856
153	आश्रमशाळेच्या इमारती बांधणे (42251118) Construction of ashram school(Scheme)	विद्यार्थ्यांसाठी रहिवास व्यवस्था Residential facility for students	25,00,02	24,90,00	522,92,44	1,03,856	55,20,00	579,06,85	1,03,856	100,00,00	966,01,34	1,03,856
महिला व बाल विकास विभाग/ Women and Child Development												
X-01												
154	अंगणवाडीमध्ये शौचालयाचे बांधकाम करणे (केंद्र हिस्सा 60टक्के) (Scheme) (Gen) (22362084) Poshan Abhiyan(Central share 80%)	महिलांचे पोषण सुधारण्यासाठी प्रशिक्षण, सर्वेक्षण, प्रसिद्धी इ. Trainings, surveys, publicity, etc. for improving nutrition of women	124,29,16	99,27,35	62,14,58		107,28,40	53,64,34		343,24,32	171,63,76	
						110486 AWC			110486 AWC			110486 AWC
155	पोषण अभियान (राज्य हिस्सा 20टक्के) (Scheme) (Gen) (22362093) Poshan Abhiyan (State share 20%) (Scheme)	महिलांचे पोषण सुधारण्यासाठी प्रशिक्षण, सर्वेक्षण, प्रसिद्धी इ. Trainings, surveys, publicity, etc. for improving nutrition of women	31,07,29	20,91,99	15,53,65		26,82,10	13,41,09		85,81,08	42,90,94	
156	एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना (आहार खर्च) (केंद्र हिस्सा 50 टक्के) (Scheme) (Gen) (22361927) Integrated Child Development Service Scheme(Diet Expenses)(Central Share 50 Percent)	गरोदर व स्तनदा माता यांना घरी घेऊन जाण्यासाठी आहार Pregnant And Lactating Mother Are Provided With Take Home ration	1016,19,00	1015,63,24	165,70,50		1034,21,00	184,62,51		775,00,00	167,93,67	
						11,62,833			11,78,503			11,78,503
157	एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना (आहार खर्च)(राज्य हिस्सा 50 टक्के) (Scheme) (Gen) (22361936) Integrated Child Development Service Scheme (Diet Expenses)(State Share 50%)	गरोदर व स्तनदा माता यांना घरी घेऊन जाण्यासाठी आहार Pregnant And Lactating Mother Are Provided With Take Home ration	1016,19,00	1015,82,31	165,70,50		1034,21,00	184,62,51		775,00,00	167,93,67	

लिंगभाव अर्थसंकल्प विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% तृतीयपंथी/ Gender Budget Statement: Part A1 -100% for Transgender

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारंत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22		2022-23		2023-24			
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	सुधारित अंदाज Revised Estimates	तृतीयपंथी लाभार्थी संख्या No. of Transgender Beneficiaries	तृतीयपंथी लाभार्थी संख्या No. of Transgender Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित तृतीयपंथी लाभार्थी संख्या Expected No. of Transgender Beneficiaries (%)	
(1)	(2)	(3)	(4)	(6)	(7)	(9)	(10)	(11)	
सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग/ Social Justice and Special Assistance Department									
N-03									
1	तृतीयपंथीयांचे कल्याण व हक्कांचे संरक्षण करण्यासाठी तृतीयपंथीयांच्या कल्याण मंडळाची स्थापना (Scheme) (2235C199) Setting up of Transgender Welfare Board for welfare of the Transgender and Protection of their rights	तृतीयपंथीयांचे कल्याण Transgender welfare	3,75,00	2,50,00	0	5,00,00	0	15,00,00	0

लिंगभाव अर्थसंकल्प विवरणपत्र: भाग अ २ - पेक्षा कमी १ -१००% तृतीयपंथी/ Gender Budget Statement: Part A2 - Less than 100% for Transgender

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. In Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22				2022-23			2023-24			
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	तृतीयपंथी वरील खर्चा Expenditure on Transgender persons	तृतीयपंथी लाभार्थी संख्या No. of Transgender Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	तृतीयपंथी वरील खर्चा Expenditure on Transgender persons	तृतीयपंथी लाभार्थी संख्या No. of Transgender Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	तृतीयपंथी वरील खर्चा Expected Expenditure on Transgender persons	अपेक्षित तृतीयपंथी लाभार्थी संख्या Expected No. of Transgender Beneficiaries	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	
आर्ी इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग/ Other Backward Bahujan Welfare Department												
ZG-03												
1	इतर मागास वर्गातील विद्यार्थ्यांना मॅट्रीकोल्टर शिष्यवृत्ती (केंद्र पुरस्कृत योजना 100 टक्के)(2225E991) Post Matric Scholarship To Other Backward Classes Students (Centrally Sponsored Scheme 100 %)(Scheme)	मुलींकरिता शिष्यवृत्ती Scholarship for VJNT, SBC Girls Students	250,00,00	234,71,49	6,08,60	249,91,92	6,09,46		250,00,00	7,36,41		
					6			7			8	
2	इतर मागास वर्गातील विद्यार्थ्यांना मॅट्रीकोल्टर शिष्यवृत्ती(2225F002) Post Matric Scholarship To Other Backward Classes Students(Scheme)	मुलींकरिता शिष्यवृत्ती Scholarship for VJNT, SBC Girls Students	866,59,26	814,91,84	0	780,00,00	0		450,00,00	0		
कौशल्य विकास, रोजगार व उद्योजकता विभाग/ Skill Development Employment and Entrepreneurship Department												
ZA-02												
3	उपजिविकेसाठी कौशल्य संपादन व ज्ञान जागरुकता अभियान-संकल्प (60% केंद्र हिस्सा-सर्वसाधारण) (Scheme) (Gen)(2230A381) The Skill Acquisition and Knowledge Awareness for Livelihood Project Sankalp (60% Central Share-General)	सामाजिकदृष्ट्या मागासवर्गासाठी कौशल्य प्रशिक्षणाच्या संधी उपलब्ध करून देणे Skill training to marginalised sections	18,95,00	0	2,16	12	16,48,89	0	-	36,99,72	0	-

लिंगभाव अर्थसंकल्प विवरणपत्र: भाग अ २ - पेक्षा कमी १ -१००% तृतीयपंथी/ Gender Budget Statement: Part A2 - Less than 100% for Transgender

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. In Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22				2022-23			2023-24		
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	तृतीयपंथी वरील खर्चा Expenditure on Transgender persons	तृतीयपंथी लाभार्थी संख्या No. of Transgender Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	तृतीयपंथी वरील खर्चा Expenditure on Transgender persons	तृतीयपंथी लाभार्थी संख्या No. of Transgender Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	तृतीयपंथी वरील खर्चा Expected Expenditure on Transgender persons	अपेक्षित तृतीयपंथी लाभार्थी संख्या Expected No. of Transgender Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
4 उपजिविकेसाठी कौशल्य संपादन व ज्ञान जागरूकता अभियान-संकल्प (40% राज्य हिस्सा-सर्वसाधारण) (Scheme) (Gen) (2230A399) The Skill Acquisition & Knowledge Awareness for Livelihood Project-SANKALP (40% State Share General)	सामाजिकदृष्ट्या मागासवर्गासाठी कौशल्य प्रशिक्षणाच्या संधी उपलब्ध करून देणे Skill training to marginalised sections	12,63,00	0	1,44	8	12,29,80	0	-	24,65,80	0	-
सामाजिक न्याय व विशेष सहाय विभाग/ Social Justice and Special Assistance Department											
N-03											
5 इंदिरा गांधी राष्ट्रीय वृद्धापकाळ निवृत्तितेन योजना (केंद्र पुरस्कृत योजना)(2235A302) Indira Gandhi National Old Age Pension Scheme. (Centrally Sponsored Scheme)(Scheme)	सामाजिक सुरक्षा आणि कल्याण social security and welfare	550,00,00	297,37,73	82,80	690	450,00,00	82,80	690	450,00,00	90,00	750
6 इंदिरा गांधी राष्ट्रीय दिव्यांग निवृत्तितेन योजना (केंद्र पुरस्कृत योजना)(2235B049) Indira Gandhi National Disability Pension Scheme. (Centrally Sponsored Scheme)(Scheme)	सामाजिक सुरक्षा आणि कल्याण social security and welfare	6,00,00	3,54,34	3,24	27	6,00,00	0	0	6,00,00	1,20	10
7 श्रावण बाळ सेवा राज्य निवृत्तितेन योजना(22353112) Shravan Bal Seva Rajya Nivruti Vetan Yojana.(Scheme)	सामाजिक सुरक्षा आणि कल्याण social security and welfare	2600,00,00	2306,68,64	48	4	2400,67,00	24	2	1530,00,00	1,20	10
8 संजय गांधी निराधार अनुदान योजना.(2235A294) Sanjay Gandhi Niradhar Anudan Yojana.(Scheme)	सामाजिक सुरक्षा आणि कल्याण social security and welfare	1371,01,80	1222,86,39	28,56	238	1320,00,00	40,56	338	900,00,00	48,00	400

लिंगभाव अर्थसंकल्प विवरणपत्र: भाग अ २ - पेक्षा कमी १-१००% तृतीयपंथी/ Gender Budget Statement: Part A2 - Less than 100% for Transgender

के.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. In Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22				2022-23			2023-24		
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	तृतीयपंथी वरील खर्चा Expenditure on Transgender persons	तृतीयपंथी लाभार्थी संख्या No. of Transgender Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	तृतीयपंथी वरील खर्चा Expenditure on Transgender persons	तृतीयपंथी लाभार्थी संख्या No. of Transgender Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	तृतीयपंथी वरील खर्चा Expected Expenditure on Transgender persons	अपेक्षित तृतीयपंथी लाभार्थी संख्या Expected No. of Transgender Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
9 संजय गांधी निराधार अनुदान योजना(अ.जा.उ.यो.)(2235C134) Sanjay Gandhi Niradhar AnudanYojana (SCSP)(Scheme)	सामाजिक सुरक्षा आणि कल्याण social security and welfare	315,00,00	226,80,07	2,04	17	240,00,00	1,80	15	213,71,10	3,60	30
10 श्रावण बाळ सेवा राज्य निवृत्तिवेतन योजना (अ.जा.उ.यो.)(2235C143) Shravan Bal Seva Rajya NivruttiVetan Yojana (SCSP)(Scheme)	सामाजिक सुरक्षा आणि कल्याण social security and welfare	415,00,00	364,45,85	48	4	425,00,00	48	4	350,00,00	1,20	10
11 इंदिरा गांधी राष्ट्रीय विधवा निवृत्तिवेतन योजना (केंद्र पुरस्कृत योजना)(2235B031) Indira Gandhi National Widow Pension Scheme. (Centrally Sponsored Scheme)(Scheme)	विधवा निवृत्ती वेतन Widow pension	45,00,00	30,43,50	0	0	45,00,00	0	0	45,00,00	2,40	20
आदिवासी विकास विभाग/ Tribal Development Department											
T-05											
12 अनुसूचित जमातींच्या विद्यार्थ्यांना नामांकित निवासी इंग्रजी माध्यमाच्या शाळांमध्ये शिक्षण देणे (Scheme) (2225C999) Education in Renowned Residential English Medium Schools.	आदिवासी विद्यार्थ्यांसाठी इंग्रजी शिक्षण Improving access to education	277,50,00	141,20,89	8,58	30	325,00,00	8,06	24	300,00,00	29,00	50

लिंगभाव अर्थसंकल्प विवरणपत्र: भाग अ २ - पेक्षा कमी १ -१००% तृतीयपंथी/ Gender Budget Statement: Part A2 - Less than 100% for Transgender

के.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. In Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22				2022-23			2023-24		
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	तृतीयपंथी वरील खर्चा Expenditure on Transgender persons	तृतीयपंथी लाभार्थी संख्या No. of Transgender Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	तृतीयपंथी वरील खर्चा Expenditure on Transgender persons	तृतीयपंथी लाभार्थी संख्या No. of Transgender Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	तृतीयपंथी वरील खर्चा Expected Expenditure on Transgender persons	अपेक्षित तृतीयपंथी लाभार्थी संख्या Expected No. of Transgender Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
13 संजय गांधी निराधार अनुदान योजना.(2235C161) Sanjay Gandhi Niradhar Anudan Yojana.(Scheme)	घटस्फोटित, परित्यक्ता, वेश्या आणि संतप्त ट्रान्सजेंडर व्यक्तींना आर्थिक सहाय्य Financial assistance to divorced, abandoned, prostitute, and outraged transpersons	100,00,00	113,63,48	36	3	120,00,00	48	4	120,00,00	2,40	20
14 श्रावण बाळ सेवा राज्य निवृत्तीवेतन योजना.(2235C172) Shravan Bal Seva Rajya Nivrutivetan Yojana. (Scheme)	निराधार वृद्ध व्यक्तींना मासिक पेंशन Monthly pension to destitute aged persons	210,00,00	240,18,31	12	1	250,00,00	11,88	99	250,00,00	18,00	1,50

लिंगभाव अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग ब - लिंग समानतेसाठी राबवण्यात येणारे विशेष उपक्रम/
Gender Budget Statement: Part B - Special Initiatives for Gender Equality

योजनेचे नांव Name of the Scheme	शेरा Remarks	अर्थसंकल्प आणि लाभार्थी Budgets and Beneficiaries													
सार्वजनिक आरोग्य विभाग/ Public Health Department															
R-01															
1	पुरूष नसबंदी शस्त्रक्रियेसाठी प्रोत्साहनात्मक रक्कम (22110597) (Scheme) Incentive for vasectomy operation	महिलांची ही धोरणात्मक गरज आहे. Strategic gender need for women.	<table border="1"> <thead> <tr> <th>वर्ष Year</th> <th>अर्थसंकल्प (लाख रुपयांमध्ये) Budget (in Rs lakh)</th> <th>लाभार्थी (पुरुष) Beneficiaries (men)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2022-23 (RE)</td> <td>37.91</td> <td>10,800</td> </tr> <tr> <td>2023-24 (BE)</td> <td>75.19</td> <td>21,041</td> </tr> </tbody> </table>	वर्ष Year	अर्थसंकल्प (लाख रुपयांमध्ये) Budget (in Rs lakh)	लाभार्थी (पुरुष) Beneficiaries (men)	2022-23 (RE)	37.91	10,800	2023-24 (BE)	75.19	21,041			
वर्ष Year	अर्थसंकल्प (लाख रुपयांमध्ये) Budget (in Rs lakh)	लाभार्थी (पुरुष) Beneficiaries (men)													
2022-23 (RE)	37.91	10,800													
2023-24 (BE)	75.19	21,041													
महसूल व वन विभाग/ Revenue and Forest Department															
2	महाराष्ट्र राजमाता जिजाऊ गृहस्वामिनी योजना (0030014101) (Scheme) Rajmata Jijau Griha-Swamini Yojna	महिलांच्या नावावर नोंदणीकृत असलेल्या घरांसाठी प्रचलित दरापेक्षा १ % मुद्रांक शुल्कात सूट देते Promoting women's property rights by giving 1% stamp duty exemption over the prevailing rate for homes that are registered in women's names.	<table border="1"> <thead> <tr> <th>वर्ष Year</th> <th>महसूल सूट (कोटी रुपयांमध्ये) Revenue Exemption (in Rs crore)</th> <th>महिला लाभार्थी Women Beneficiaries</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2021-22 (RE)</td> <td>52.02</td> <td>7,712</td> </tr> <tr> <td>2022-23 (RE)</td> <td>52.14</td> <td>8,571</td> </tr> <tr> <td>2023-24 (BE)</td> <td>65</td> <td>10,500</td> </tr> </tbody> </table>	वर्ष Year	महसूल सूट (कोटी रुपयांमध्ये) Revenue Exemption (in Rs crore)	महिला लाभार्थी Women Beneficiaries	2021-22 (RE)	52.02	7,712	2022-23 (RE)	52.14	8,571	2023-24 (BE)	65	10,500
वर्ष Year	महसूल सूट (कोटी रुपयांमध्ये) Revenue Exemption (in Rs crore)	महिला लाभार्थी Women Beneficiaries													
2021-22 (RE)	52.02	7,712													
2022-23 (RE)	52.14	8,571													
2023-24 (BE)	65	10,500													

बाल अर्थसंकल्प विवरणपत्र

CHILD BUDGET STATEMENT

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24		
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	
उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग/ Industries, Energy And Labour Department									
K-04									
1	बालकामगार प्रथेचे उच्चाटन (Scheme) (22301401) Eradication of Child Labour Practice.	बालकामगार प्रथा संपुष्टात आणणे Rescuing child labourers and admitting them in rehabilitation homes	60,00	2,13	117	10,50	1,000	15,00	1,000
2	बाल कामगार प्रतिबंध अधिनियम, 1986 (Scheme) (22305828) Prevention of Child Labour Act,1986	बालकामगार प्रथा संपुष्टात आणणे Awareness about abolition of child labour	1,00,00	30,77	..	2,62,50	..	3,75,00	..
इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग/ Other Backward Bahujan Welfare Department									
ZG-03									
3	विमुक्त जाती भटक्या जमाती यांच्यासाठी आश्रमशाळा व मुलौद्योगोत्तर आश्रमशाळा चालविण्यासाठी स्वयंसेवी संस्थांना सहायक अनुदान (Scheme) (2225E866) (31, Grants-in-aid (non-Salary) Grant In Aid To Voluntary Agency For Running Ashram Shala And Post Basic Asharam Shala For VJNT	बालकांचे शिक्षण Child education	1146,59,94	1051,80,50	1,11,624	1340,58,00	1,21,227	1100,70,00	1,21,853

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

के.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24	
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
4 इयत्ता आठवी ते दहावी मध्ये शिकणाऱ्या विमुक्त जाती भटक्या जमाती व विशेष मागास प्रवर्गातील मुलींकरीता सावित्रीबाई फुले शिष्यवृत्ती (Scheme) (2225E982) Savitribai Phule Scholarship For VJNT And SBC Girl Students Studying In VIII To X Standard	विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्त्या Girl's education	8,00,00	11,11,18	1,11,118	30,00,00	1,20,000	16,00,00	1,25,000
5 इयत्ता 5 वी ते 7 वी मध्ये शिकणाऱ्या इतर मागास प्रवर्गातील मुलींकरीता सावित्रीबाई फुले शिष्यवृत्ती (Scheme) (2225F245) Savitribai Phule Scholarship for 5th to 7th standard Girls of Other Backward Class Category	विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्त्या Girl's education	2,55,00	6,04,82	1,00,803	30,00,00	1,16,666	16,00,00	1,25,000
6 इयत्ता 8 वी ते 10 वी मध्ये शिकणाऱ्या इतर मागास प्रवर्गातील मुलींकरीता सावित्रीबाई फुले शिष्यवृत्ती (Scheme) (2225F272) Savitribai Phule Scholarship for 8th to 10th standard Girls of Other Backward Class Category	विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्त्या Girl's education	2,55,00	5,58,11	55,811	35,00,00	60,000	16,00,00	65,000
7 सैनिक शाळेत प्रशिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना निर्वाह भत्ता (विजाभज/विमाप्र) (Scheme) (2225E928) Maintenance Allowance To Students Undergoing Training In Sainik Schools (VJNT And SBC)	सैनिक शाळेतील विद्यार्थ्यांना विदयावेतन Stipend	1,02,00	4,63,06	3,087	2,85,00	3,133	3,00,00	3,200

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24	
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
8 माध्यमिक शाळांमध्ये शिकणाऱ्या विजाभज व विमाप्र विद्यार्थ्यांसाठी गुणवत्तापूर्ण शिष्यवृत्ती (Scheme) (2225E893) Scholarship To Meritorious Students Studying In High School (VJNT & SBC)	विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्त्या Scholarship	85	7,12	2,376	1,43	2,666	1,50	2,750
9 विद्यानिकेतन शाळा चालविण्यासाठी स्वयंसेवी संस्थांना अनुदान (Scheme) (2225F031) (31, Grants-in-aid (non-Salary) Grant To Voluntary Agencies For Running Vidyaniketan School (VJNT)	बालकांचे शिक्षण Child education	1,32,00	88,00	560	1,05,00	527	1,50,00	560
10 ऊसतोड कामगारांच्या मुलांच्या शिक्षणासाठी स्वयंसेवी संस्थांना सहायक अनुदान (2225F049)(31, Grants-in-aid (non-Salary) Grant In Aid To Voluntary Organization For The Education Of Children Of Ustod Kamgar	बालकांचे शिक्षण Child education	5,50,00	7,02,73	1,155	8,08,65	1,155	8,27,00	1,155
11 औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांतील प्रशिक्षणार्थ्यांना विद्यावेतन (2225E901) Stipends To Trainees In Industrial Training Institutes (Scheme)	प्रशिक्षणार्थ्यांना विद्यावेतन Stipend To Trainee	4,25	0	0	4,75	0	7,85,00	0

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24	
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
12 व्यावसायिक पाठ्यक्रमांशी संलग्न असलेल्या वसतिगृहामधील विमुक्त जाती भटक्या जमातीच्या विद्यार्थ्यांना निर्वाह भत्ता (2225E937) Maintenance Allowance To Student Of VJNT In Hostels Attached To Professional Courses(Scheme)	विद्यार्थ्यांना भत्ता Allowance To Student	2,50,00	2,47,11	4,390	4,75,00	8,780	5,00,00	9,658
13 शिक्षण शुल्काचे व परीक्षा शुल्काचे प्रदान (विजाभज) (2225E919) Payment Of Tuition Fees And Exam Fees (VJNT)(Scheme)	शिक्षण शुल्क Tuition Fees	275,00,00	241,17,42	31,914	403,75,00	35,105	200,00,00	38,616
14 इतर मागास वर्गाच्या विद्यार्थ्यांसाठी शिक्षण शुल्काचे व परीक्षा शुल्काचे प्रदान(2225E973) Payment Of Tuition Fees And Examination Fees For Other Backward Class Students (Scheme)	शिक्षण शुल्क Tuition Fees	350,00,00	349,86,58	73,332	420,00,00	80,665	200,00,00	88,732
15 इयत्ता 10वी च्या परीक्षेत विशेष प्राविण्य मिळवून इयत्ता 11वी मध्ये प्रवेश घेतलेल्या तसेच 12वी मध्ये शिकत असलेल्या वि.जा.भ.ज. व वि.मा.प्र. मुलामुलींना राजर्षी छत्रपती शाहू महाराज गुणवत्ता शिष्यवृत्ती (2225E955) (Scheme) Rajarshi Shahu Maharaj Meritorius Scholarship to V.J.N.T. and S.B.C. student of XIth and XIIth standred.	शिष्यवृत्त्या Scholarship	10,00,00	9,13,46	21,191	4,75,00	23,310	5,00,00	25,641

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24	
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
16 राज्य शासनाच्या मॅट्रिकोत्तर शिष्यवृत्त्या (विजाभज) (2225E884) State Govt Post Matric Scholarship (VJNT) (Scheme)	शिष्यवृत्त्या Scholarship	980,00,00	817,14,26	2,17,439	755,25,00	2,39,183	470,00,00	2,63,101
17 विशेष मागास प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांना मॅट्रिकोत्तर शिष्यवृत्त्या(2225E946) Post Matric Scholarship To Students Belonging To S B C (Scheme)	शिष्यवृत्त्या Scholarship	240,00,00	227,02,38	48,421	190,00,00	53,263	100,00,00	58,589
18 इतर मागास वर्गातील विद्यार्थ्यांना मॅट्रिकोत्तर शिष्यवृत्ती (केंद्र पुरस्कृत योजना 100 टक्के) (2225E991) Post Matric Scholarship To Other Backward Classes Students (Centrally Sponsored Scheme 100 %)(Scheme)	मुलींसाठी शिष्यवृत्ती Scholarship for girls	250,00,00	234,71,49		249,91,92		250,00,00	
				5,17,310		5,69,041		6,25,945
19 इतर मागास वर्गातील विद्यार्थ्यांना मॅट्रिकोत्तर शिष्यवृत्ती (2225F002) Post Matric Scholarship To Other Backward Classes Students(Scheme)	मुलींसाठी शिष्यवृत्ती Scholarship for girls	866,59,26	814,91,84		780,00,00		450,00,00	

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24		
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	
सार्वजनिक आरोग्य विभाग/ Public Health Department									
R-01									
20	प्रतिक्षमतेचा विस्तारित कार्यक्रम (राज्य क्षेत्र) (Scheme) (22110363) Expanded Programme of Immunisation (State Sector)	बालकांसाठी रोगप्रतिबंधक उपाय Protection of children against preventable diseases	2,49,78	1,70,60	0	2,51,63	0	4,13,38	0
21	प्रतिक्षमन कार्यक्रमाचा विस्तार (स्थानिक क्षेत्र) (Scheme) (22110621) Expanded Programme of Immunisation.(Local Sector)	बालकांसाठी रोगप्रतिबंधक उपाय Protection of children against preventable diseases	92,82,40	82,70,74	0	82,61,47	0	85,00,00	0
22	अभिकांना व शालेय पूर्व वयाच्या मुलांना घटसर्प, डांग्या खोकला व धनुर्वात यापासून आणि गर्भवती स्त्रियांना धनुर्वातसम रोगांपासून प्रतिक्षम करणे (100 टक्के केंद्र पुरस्कृत योजना) (Scheme) (22110194) Immunisation of infant and pre school children against Diphtheria and Titanus and expectant mothers against Titanus (100% Centrally Sponsored Scheme)	बालकांसाठी रोगप्रतिबंधक उपाय Protection of children against preventable diseases	28,79,56	95,21,78	19,32,555	18,90,43	19,27,480	95,05,07	19,27,480

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24	
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
23 पहिली ते चौथीच्या विद्यार्थ्यांची शालेय आरोग्य तपासणी उपचार व शस्त्रक्रिया (Scheme) (22110603) School Health Check-up, Treatment and Operation of students in First to Forth standard.	बालकांची आरोग्यविषयक तपासणी Promtion of students' health, nutrition, and hygiene	9,38	15	0	2	0	2	0
24 बालकांसाठी रोग प्रतिबंधक उपचार (Scheme) (2235C457) Providing Free Spectacles To School Students To Correct Impaired Vision	रोग प्रतिबंधक उपचार Correct impaired vision of children	6,25,00	6,25,00	0	1,50,00	1,77,147	5,00,00	2,50,000
शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग/ School Education and Sports Department								
E-02								
25 नगरपालिका शाळा मंडळांचे / जिल्हा परिषदांचे प्रशासकीय अधिकारी (Committed) (Gen) (22020012) Administratuve officers of municipal school board/ zilla parishad	शिक्षण यंत्रणेचे सबलीकरण Strenghtening the education system (Staff Payment)	5,77,51	4,44,44	..	4,75,64	..	5,55,45	..
26 प्राथमिक शाळांची तपासणी (Committed) (Gen) (22020021) Inspection of Primary Schools	शिक्षण यंत्रणेचे सबलीकरण Strenghtening the education system (Staff Payment)	14,95,17	13,06,10	..	16,27,63	..	18,86,36	..

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

के.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24	
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
27 प्राथमिक शाळा तपासणीसाठी महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम, 1961 याच्या कलम 182 अन्वये जिल्हा परिषदांना सप्रयोजन अनुदाने (Committed) (Gen) (22020048) Purposive Grants to Zilla Parishads under Section 182 of the Maharashtra Zilla Parishads and Panchayat Samitis Act,1961 for Inspection of Primary Schools	शिक्षण यंत्रणेचे सबलीकरण Strenghtening the education system (Staff Payment)	311,10,85	273,68,59	..	303,64,33	..	326,20,04	..
28 शिक्षणशास्त्र महाविद्यालये (Committed) (Gen) (22020066) Colleges of Education	शिक्षण यंत्रणेचे सबलीकरण Strenghtening the education system (Staff Payment)	16,47,32	14,64,44	..	15,37,27	..	22,67,72	..
29 अशासकीय शिक्षणशास्त्र कनिष्ठ महाविद्यालयांना परिरक्षण अनुदाने (Committed) (Gen) (22020084) Maintenance Grants to the Non-Government Junior Colleges of Education	शिक्षण यंत्रणेचे सबलीकरण Strenghtening the education system (Staff Payment)	81,12,78	79,98,12	..	91,00,26	..	100,21,87	..
30 शिक्षकांच्या प्रशिक्षणासाठी स्थानिक संस्थांना सहाय्य (Committed) (Gen) (22020119) Assistance to Local Bodies for Teacher's Training	शिक्षक प्रशिक्षण Improving teacher education (Staff Payment)	9,50	0	..	10,00	..	11,00	..
31 अशासकीय प्राथमिक शाळांना सहाय्य (Committed) (Gen) (22020164) Assistance to Non-Government Primary Schools	शिक्षण यंत्रणेचे सबलीकरण Strenghtening the education system (Staff Payment)	13,22,86	12,01,99	..	14,33,69	..	15,77,51	..

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24	
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
32 महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम, 1961 याच्या कलम 182 अन्वये जिल्हा परिषदांना संप्रयोजन अनुदाने (Committed) (Gen) (22020173) Purposive Grants to Zilla Parishads under Section 182 of the Maharashtra Zilla Parishads and Panchayat Samitis Act,1961	शिक्षण यंत्रणेचे सबलीकरण Strenghtening the education system (Staff Payment)	23272,52,54	23185,99,78	..	27223,96,04	..	28541,09,16	..
33 महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम, 1961 याच्या कलम 183 अन्वये जिल्हा परिषदांना आस्थापना अनुदाने (Committed) (Gen) (22020182) Establishment Grants to Zilla Parishads under Section 183 of the Maharashtra Zilla Parishads and Panchayat Samitis Act,1961	शिक्षण यंत्रणेचे सबलीकरण Strenghtening the education system (Staff Payment)	35,75,33	28,55,73	..	32,97,80	..	38,28,17	..
34 मुंबई महानगरपालिकेस अनुदान (Committed) (Gen) (22020191) Grant to Mumbai Municipal Corporation	शिक्षण यंत्रणेचे सबलीकरण Strenghtening the education system (Staff Payment)	29,82,83	0	..	34,22,40	..	37,64,64	..
35 इतर स्थानिक संस्थाना अनुदाने (Committed) (Gen) (22020208) Grant to Other Local Bodies	शिक्षण यंत्रणेचे सबलीकरण Strenghtening the education system (Staff Payment)	4815,28,78	4833,29,45	..	5288,79,66	..	5793,66,35	..

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

के.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24	
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
36 महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ (Committed) (Gen) (22020262) Maharashtra State Board of Secondary and Higher Secondary Education	शिक्षण यंत्रणेचे सबलीकरण Strenghtening the education system (Staff Payment)	4,30,73	3,90,13	..	4,63,19	..	4,87,57	..
37 माध्यमिक शाळांची तपासणी (Committed) (Gen) (22020271) Inspection of Secondary Schools	शिक्षणाचे सबलीकरण Strenghtening primary education (Staff Payment)	57,88,67	50,03,02	..	62,81,21	..	69,92,12	..
38 ग्रामिण भागातील प्रज्ञावंत विद्यार्थ्यांना राष्ट्रीय शिष्यवृत्त्या (Scheme) (Gen) (22020342) National Scholarship for Talented Students in Rural Areas	शिष्यवृत्ती Scholarship to support education	7,00	8,50	1,360	9,50	3,346	3,76,84	3,346
39 खुली गुणवत्ता शिष्यवृत्ती (पूर्व माध्यमिक शाळा) (Scheme) (Gen) (22020351) Open Merit Scholarship (Pre Secondary Schools)	शिष्यवृत्ती Scholarship to support education	85,00	85,00	6,800	95,00	6,800	17,15,16	9,165
40 कनिष्ठ महाविद्यालयातील शिष्यवृत्त्या (Scheme) (Gen) (22020371) Scholarships in Junior Colleges	शिष्यवृत्ती Scholarship to support education	34,00	13,14	2,628	38,00	4,800	46,00	4,800
41 प्रज्ञावंत विद्यार्थ्यांना सहाय्य (Scheme) (Gen) (22020389) Assistance to Meritorious Students	शिष्यवृत्ती Scholarship to support education	12,75	12,75	2,614	14,25	5,228	1,75,00	2,614

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24	
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
42 मुलांसाठी व मुलींसाठी शासकीय माध्यमिक शाळा (Committed) (Gen) (22020422) Government Secondary Schools for Boys and Girls	विद्यार्थ्यांना माध्यमिक शिक्षणाची सुविधा Strenghtening secondary education (staff Payment)	10,03,31	9,30,97	..	11,10,34	..	14,57,19	..
43 सर्वसाधारण माध्यमिक शाळांना सहायक अनुदान (Committed) (Gen) (22020442) Grants-in-Aid to Ordinary Secondary Schools	शिक्षण यंत्रणेचे सबलीकरण Strenghtening the education system (Staff Payment)	18740,72,74	19596,38,12	..	22073,36,66	..	23341,44,87	..
44 पूर्वाध्ययन सैनिकी शाळांना सहायक अनुदान (Committed) (Gen) (22020469) Grants-in-aid to Pre-Preparatory Military Schools	शिक्षण यंत्रणेचे सबलीकरण Strenghtening the education system (Staff Payment)	107,70,96	101,24,57	..	103,64,42	..	120,75,08	..
45 अशासकीय कनिष्ठ महाविद्यालयांना सहायक अनुदान (Committed) (Gen) (22020478) Grants -in-Aid to Non-Government Junior Colleges (Obj-31)	शिक्षण यंत्रणेचे सबलीकरण Strenghtening the education system (Staff Payment)	3373,94,02	3373,31,77	..	4025,40,42	..	4331,91,15	..
46 सैनिकी शाळांना सहायक अनुदान (Committed) (Gen) (22020502) Grants-in-Aid to Military Schools	शिक्षण यंत्रणेचे सबलीकरण Strenghtening the education system (Staff Payment)	69,68	67,79	..	60,78	..	71,50	..

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

के.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24	
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
47 अशासकीय कनिष्ठ महाविद्यालयांना सहायक अनुदान (Committed) (Gen) (22020511) Grants-in-Aid to Non- Government Junior Colleges	शिक्षण यंत्रणेचे सबलीकरण Strenghtening the education system (Staff Payment)	140,10,97	119,17,61	..	285,11,90	..	313,63,09	..
48 भूतपूर्व शासकीय माध्यमिक शाळांकरिता महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम, 1961 यांच्या कलम 182 अन्वये जिल्हा परिषदांना संप्रयोजन अनुदाने (Committed) (Gen) (22020531) Purposive Grants to Zilla Parishads under Section 182 of the Maharashtra Zilla Parishads and Panchayat Samitis Act,1961 for Ex-Government Secondary Schools	शिक्षण यंत्रणेचे सबलीकरण Strenghtening the education system at ZP level (Staff Payment)	352,57,94	318,33,03	..	346,30,99	..	403,60,01	..
49 भूतपूर्व शासकीय कनिष्ठ महाविद्यालयांसाठी महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम, 1961 यांच्या कलम 182 अन्वये जिल्हा परिषदांना संप्रयोजन अनुदाने (Committed) (Gen) (22020549) Purposive Grants to Zilla Parishads under Section 182 of the Maharashtra Zilla Parishads and Panchayat Samitis Act, 1961 for Ex-Government Junior Colleges	शिक्षण यंत्रणेचे सबलीकरण Strenghtening the education system at ZP level (Staff Payment)	16,92,81	15,70,04	..	21,06,88	..	22,08,30	..
50 माध्यमिक शिक्षणाकरिता इतर स्थानिक संस्थांना सहायक अनुदाने (Committed) (Gen) (22020558) Grants-in-Aid to Other Local Bodies for Secondary Education	शिक्षण यंत्रणेचे सबलीकरण Strenghtening the education system at ZP level (Staff Payment)	506,39,59	503,78,81	..	456,39,60	..	600,39,17	..

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

के.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24	
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
51 कनिष्ठ महाविद्यालयांसाठी इतर स्थानिक संस्थांना सहायक अनुदाने (Committed) (Gen) (22020576) Grants-in-Aid to Other Local Bodies for Junior Colleges	शिक्षण यंत्रणेचे सबलीकरण Strengthening the education system (Staff Payment)	21,81,87	21,02,04	..	24,41,93	..	26,43,35	..
52 व्यवसाय मार्गदर्शन व माहिती केंद्र (Committed) (Gen) (22020656) Vocational Guidance and Information Bureau	व्यवसाय मार्गदर्शन Providing guidance for vocational education (staff Payment)	9	0	..	9	..	9	..
53 अशासकीय विशेष संस्थांना सहाय्य (Scheme) (Gen) (22020674) Assistance to Non-Government Special Institutions	शिक्षण यंत्रणेचे सबलीकरण Strengthening the education system (Institute Grant)	23	0	..	32	..	52	..
54 हिंदी शिक्षक सनद वर्ग (Scheme) (Gen) (22021053) Hindi Shikshak Sanad Classes	शिक्षण यंत्रणेचे सबलीकरण Strengthening the education system (Institute Grant)	9	0	..	1	..	2	..
55 माध्यमिक शाळांमध्ये भारत सरकारची शिष्यवृत्ती (Scheme) (Gen) (22021062) Government of India Scholarships in Secondary Schools	शिष्यवृत्ती Scholarship to support education	1,70	42	56	1	..	4,00	400

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24	
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
56 पाठशाळा व संस्कृत विकासाकरिता अनुदाने (Scheme) (Gen) (22021071) Grants to Pathshalas and Development of Sanskrit	शिक्षण यंत्रणेचे सबलीकरण Strenghtening the education system (Institute Grant)	1,19	0	..	1	..	1	..
57 शिक्षण संचालक(22021091) Director of Education(Scheme)	शिक्षण यंत्रणेचे सबलीकरण Strenghtening the education system (Staff Payment)	74,26,76	65,56,34	..	82,66,88	..	93,21,72	..
58 शिक्षकांचे प्रशिक्षण (Committed) (Gen) (22021115) Training of teachers	शिक्षण यंत्रणेचे सबलीकरण Strenghtening the education system (Staff Payment)	16,26,50	14,08,28	..	18,47,40	..	19,60,55	..
59 शैक्षणिक तंत्रशास्त्रविषयक कक्ष (Committed) (Gen) (22021151) Educational Technology Cell.	शिक्षण यंत्रणेचे सबलीकरण Strenghtening the education system (Staff Payment)	5	0	..	5	..	5	..
60 सैनिकी शाळा व महाविद्यालये (Committed) (Gen) (22021198) Military Schools and Colleges	शिष्यवृत्ती Scholarship to support education	8,00	7,07	20	7,60	20	8,00	20
61 इतर विशेष शाळा (Scheme) (Gen) (22021204) Other Special Schools	शिष्यवृत्ती Scholarship to support education	4,25	1,80	830	1	830	1	830

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

के.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24	
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
62 आर्थिकदृष्ट्या मागासलेल्या विद्यार्थ्यांना गुणवत्ता शिष्यवृत्ती (Scheme) (Gen) (22021251) Merit Scholarship to Economically Backward Classes Students	शिष्यवृत्ती Scholarship to support education	21,25	14,08	1,507	23,75	1,507	25,00	1,507
63 शासकीय परीक्षा मंडळ(22021311) Bureau of Government Examination(Scheme)	शिक्षण यंत्रणेचे सबलीकरण Strenghtening the education system (Staff Payment)	1,84,15	1,71,14	..	2,18,75	..	2,99,55	..
64 शासकीय शिशू केंद्र (Committed) (Gen) (22021331) Government Children s Centre.	शिक्षण यंत्रणेचे सबलीकरण Strenghtening the education system (Staff Payment)	62,22	46,17	..	83,76	..	95,19	..
65 प्राथमिक शिक्षकांच्या मुलांना मोफत शिक्षण (अर्थोपाय अग्रिमाशी समायोजन) (Scheme) (Gen) (22021429) Grants to Zilla Parishad for Free Education to Children of Primary Teachers (Adjusted against Ways and Means Advances)	शिष्यवृत्ती Scholarship to support education	50,00	19,12	2,700	47,50	2,700	57,00	5,205

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24	
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
66 इतर खर्च (जिल्हा परिषदांना अभिकरण खर्च) (अर्थोपाय अग्रिमाशी समायोजन) (Committed) (Gen) (22021438) Other Charges (Agency Charges to Zilla Parishads) (Adjusted against Ways and Means Advances)	शिक्षण यंत्रणेचे सबलीकरण Strenghtening the education system	3,00	34	..	2,80	..	4,00	..
67 ज्यांचे किंवा ज्यांच्या पालकांचे वार्षिक उत्पन्न रुपये 15,000 पेक्षा अधिक नाही अशा इयत्ता दहावी पर्यंत शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना (मुलांना) फी माफी(अर्थोपाय अग्रिमाशी समायोजन) (Scheme) (Gen) (22021474) Additional Freeship upto Standard Xth to the Students (Boys) Whose or Whose Parents Income does not exceed Rs.15,000 per annum (Adjusted against Ways and Means Advances)	शिष्यवृत्ती Scholarship to support education	50,00	37,02	17,024	47,50	17,024	50,00	17,024
68 इतर खर्च (जिल्हा परिषदांना अभिकरण खर्च) (अर्थोपाय अग्रिमाशी समायोजन) (Committed) (Gen) (22021483) Other Charges (Agency Charges to Zilla Parishads) (Adjusted against Ways and Means Advances)	शिष्यवृत्ती Scholarship to support education	8,50	3,80	..	5,95	..	8,50	..

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

के.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24	
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
69 माजी सैनिकांच्या मुलांना शैक्षणिक सवलत (अर्थोपाय अग्रिमाशी समायोजन) (Scheme) (Gen) (22021509) Educational Concession to Children of Ex-Servicemen (Adjusted against Ways and Means Advances)	शिष्यवृत्ती Scholarship to support education	4,25	1,23	270	4,75	970	5,00	970
70 शिक्षक प्रतिष्ठानास अंशदान (Scheme) (Gen) (22022265) Contribution to Teachers Foundation	शिक्षण यंत्रणेचे सबलीकरण Strengthening the education system (Staff Payment)	60	0	..	70	..	2,00	..
71 आदर्श शिक्षकांना पुरस्कार (Scheme) (Gen) (22022292) Awards to Outstanding Teachers	शिक्षकांना पुरस्कार Incentives to teachers	1,50,00	3,00	..	2,00,00	..	2,00,00	..
72 महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम, 1961 याच्या कलम 182 अन्वये जिल्हा परिषदांना संप्रयोजन अनुदाने (उच्च माध्यमिक शाळा) (Scheme) (Gen) (22022318) Purposive Grants to Zilla Parishads under section, 182 of the Maharashtra Zilla Parishads and Panchayat Samitis Act, 1961 (Higher Secondary Schools)	शिष्यवृत्ती Scholarship to support education	6,37,50	6,37,50	53,849	7,60,00	53,849	17,73,00	53,849
73 इयत्ता बारावीपर्यंत मुलींना मोफत शिक्षण (Scheme) (Gen) (22022523) Free Education to Girls upto Standard XIIth	शिक्षणासाठी सवलत Concession for education	1,70,00	1,30,17	51,595	1,90,00	51,595	2,30,00	51,595

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

के.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24	
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
74 अवर्षणग्रस्त खेड्यातील विद्यार्थ्यांना परीक्षा फी माफी / फीची प्रतिपूर्ती (Scheme) (Gen) (22022588) Exemption / Reimbursement of Examination Fees for the Students from Scarcity Affected Areas	शिष्यवृत्ती Scholarship to support education	46,75	46,75	10,878	52,25	10,878	60,00	10,878
75 माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शाळा, तसेच शिक्षणशास्त्र पदविका विद्यालयातील अध्यापकांच्या व अध्यापकेतर कर्मचारीवर्गाच्या मुलांना मोफत शिक्षण (Scheme) (Gen) (22022926) Free Education to the Children of Teachers and Non-Teaching Staff of Secondary and Higher Secondary Schools and D.Ed. Course	शिक्षणासाठी सवलत Concession for education	30,00	0	50,000	35,00	7,580	50,00	7,580
76 विद्यार्थ्यांना इयत्ता दहावी पर्यंत मोफत शिक्षण (Scheme) (Gen) (22023056) Free Education to the Students Studying upto Xth Standard	शिक्षणासाठी सवलत Concession for education	15,00,00	0	..	14,00,00	26,28,420	20,00,00	26,66,666
77 राज्यातील विद्यार्थ्यांसाठी अपघात विमा योजना (Scheme) (Gen) (22023109) Accident Insurance Policy for the Students in the State	विद्यार्थ्यांची सुरक्षा Safety of students	5,00,00	5,00,00	675	8,40,00	953	12,00,00	833

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

के.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24	
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
78 खाजगी प्राथमिक शाळांना अनुदान (Committed) (Gen) (22023261) Grants to Private Primary Schools	प्राथमिक शिक्षणाचे सबलीकरण Strenghtening primary education(Staff Payment)	169,02,07	158,24,06	..	204,46,83	..	203,64,88	..
79 नवीन अशासकीय माध्यमिक शाळा उघडणे (Committed) (22023361) Opening of New Non-Government Secondary Schools	माध्यमिक शिक्षणाचे सबलीकरण Strenghtening secondary education (Staff Payment)	420,59,91	402,91,43	14,769	509,37,71	14,769	482,65,90	14,769
80 अशासकीय माध्यमिक शाळांमध्ये जादा तुकड्या उघडणे (Committed) (22023379) Opening of Additional Divisions in Non- Government Secondary Schools	माध्यमिक शिक्षणाचे सबलीकरण Strenghtening secondary education (Staff Payment)	129,25,30	121,59,90	4,537	180,57,68	4,537	145,00,00	4,537
81 जिल्हा परिषद प्राथमिक शाळांमधील अनुसूचित जातीच्या / अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांना विशेष सुविधा (Scheme) (Gen) (22023655) Special Facilities to Scheduled Castes/Tribes Students in Primary Schools of Zilla Parishad.	विद्यार्थ्यांना विशेष सुविधा Strenghtening the education system at ZP level	25,00	0	..	1,19,00	2,25,000	1	2,25,000

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

के.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24	
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
82 103 विकास गटांमधील इयत्ता पहिली ते चौथी पर्यंतच्या विद्यार्थ्यांसाठी मोफत गणवेश व लेखनसाहित्यासाठी जिल्हा परिषदांना अनुदाने. (Scheme) (Gen) (22023664) Grant to Zilla Parishad for Free Uniform and Writing Material in 103 Development Blocks for the Students of Standard Ist to Ivth	विद्यार्थ्यांना शिक्षणासाठी प्रोत्साहन Strenghtening the education system at ZP level	1	0	..	1	..	1	..
83 माध्यमिक शाळांमधील पुस्तक पेढी (Scheme) (Gen) (22023673) Book Banks in Secondary Schools(Scheme)	माध्यमिक शिक्षणाचे सबलीकरण Strenghtening secondary education	0	0	..	1	1,08,78	1	1,08,78
84 आदिवासी क्षेत्रातील उत्कृष्ट कामासाठी शिक्षकांना राज्य पुरस्कार (Scheme) (Gen) (22023682) State Award to the Teacher for Excellent Work in Tribal Areas	शिक्षकांना प्रोत्साहन Incentives to teachers	2,50	0	..	3,50	19	1	19
85 समाजातील दुर्बल घटकांमधील मुलींना उपस्थिती भत्ता-जिल्हा परिषदांना अनुदाने (Scheme) (Gen) (22023691) Grant for Zilla Parishad for Attendance Allowance of Girls from Weaker Sections	विद्यार्थ्यांना शिक्षणासाठी प्रोत्साहन Strenghtening the education system	0	0	..	1	..	1	..
86 केंद्रीय प्राथमिक शाळांची आस्थापना (Committed) (Gen) (22023708) Establishment of Kendriya Primary Schools	शिक्षण यंत्रणेचे सबलीकरण Strenghtening the education system (Staff Payment)	311,73,42	244,64,23	..	241,67,54	..	317,60,69	..

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24	
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
87 गट निवासी प्राथमिक शाळा (Committed) (Gen) (22023717) Block Residency Primary Schools	शिक्षण यंत्रणेचे सबलीकरण Strenghtening the education system	44,10	0	..	41,17	24	58,81	24
88 प्राथमिक शाळांमध्ये बालवाड्या सुरू करणे (Scheme) (Gen) (22023726) Opening of Balwadya in Primary Schools	शिक्षण यंत्रणेचे सबलीकरण Strenghtening the education system	1	0	..	1	..	1	..
89 अनुदान निर्धारणानुसार जिल्हा परिषदांना द्यावयाची थकबाकी (Committed) (Gen) (22023762) Arrears to Zilla Parishads according to Assesment	शिक्षण यंत्रणेचे सबलीकरण Strenghtening the education system at ZP level	1	0	..	1	..	1	..
90 प्रधान मंत्री पोषण शक्ती निर्माण (पीएम-पोषण) (केंद्र हिस्सा)(22023806) Pradhan Mantri Poshan Shakti Nirman (PM-POSHAN) (Central Share)(Scheme)	विद्यार्थ्यांना पोषण आहार पुरविणे Providing nutrition to schoolchildren	900,00,00	366,19,81	74,90,355	932,73,77	74,90,355	975,00,00	78,84,785
91 प्रधान मंत्री पोषण शक्ती निर्माण (पीएम-पोषण) (राज्य हिस्सा)(22023815) School Nutrition (General) (State Share)(Scheme)	विद्यार्थ्यांना पोषण आहार पुरविणे Providing nutrition to schoolchildren	600,00,00	379,43,97	74,95,579	450,00,00	74,90,355	650,00,00	78,84,785

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

के.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारोंत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24	
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
92 अल्पसंख्याक विद्यार्थ्यांना मॅट्रिक.पूर्व शिष्यवृत्ती (केंद्र पुरस्कृत योजना) (केंद्र हिस्सा) (Scheme) (Gen) (2202G921) Pre-Matric Scholarship to Minority Students (Centrally Sponsored Scheme) (Central Share)	शिष्यवृत्ती Scholarship to support education	1,00,00	0	..	1,00,00	..	1,00,00	..
93 शेतकऱ्यांच्या आत्महत्या टाळण्यासाठी विदर्भातील शेतकऱ्यांच्या मुलांना शैक्षणिक सवलती (Scheme) (Gen) (2202H151) Educational concessions to children of Vidarbha Farmers to avoid the suicides of Farmers	विद्यार्थ्यांना शिक्षणासाठी प्रोत्साहन Concession for education	2,40,00	0	..	2,80,00	60,000	4,60,00	60,000
94 अल्पसंख्याकांच्या संस्था/शाळेकरिता पायाभूत सोयींचा विकास (Scheme) (Gen) (2202H169) Infrastructure Development for Minority Institutions/Schools.	अल्पसंख्याक शिक्षण संस्थांचा सबलीकरण Strenghtening the education system	20,00,00	44,49	185	20,00,00	185	20,00,00	185
95 मदरशांमध्ये दर्जात्मक शिक्षण देण्याकरिता योजना(केंद्र पुरस्कृत योजना) (Scheme) (Gen) (2202H178) Scheme for providing Quality Education in Madarasas(Centrally Sponsored Scheme)	शिक्षण संस्थांचा सबलीकरण Strenghtening the education system (Madarasas)	20,00,00	0	278	20,00,00	278	20,00,00	278

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24	
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
96 ई-गव्हर्नन्स कार्यक्रम (Scheme) (Gen) (2202H454) E-Governance Programmes.	तंत्रज्ञानाद्वारे शिक्षण यंत्रणेचे सबलीकरण Use of technology to strenghten the education system	194,36,95	5,90,56	..	15,65,91	..	200,00,00	..
97 विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक साहित्य पुरविणे. (Scheme) (Gen) (2202H679) To provide Educational Material to Students.	शिक्षण यंत्रणेचे सबलीकरण Providing books and stationery for education (Schools)	125,00,00	0	..	208,11,06	56,305	236,00,00	57,000
98 राज्य विज्ञान संस्थांना त्या चालवित असलेल्या अनेक कार्यक्रमांची अंमलबजावणी करण्यासाठी सहाय्य. (Scheme) (Gen) (2202H866) Asssntance to State science education Institution for implementation of several programme run by this institution	विज्ञानाद्वारे शिक्षण यंत्रणेचे सबलीकरण Strenghtening the education system (36 Districts)	55,00	0	..	83,98	..	2,00,00	..
99 25 टक्के विद्यार्थी कोट्याकरिता शाळांना शुल्काची प्रतिपूर्ती करणे (Scheme) (Gen) (2202H875) Reimbursement of fees to the schools for 25% student quota.	शिक्षणाचा अधिकार अंतर्गत सहाय Universalisation of education (Students)	200,00,00	150,11,29	3,83,854	140,00,00	3,94,591	200,00,00	4,25,500
100 बाह्य यंत्रणेद्वारे सर्व योजनांचे मूल्यमापन करणे. (Scheme) (Gen) (2202H982) Evaluation of all schemes by other network.	शैक्षणिक योजनांचे मूल्यमापन Strenghtening the education system	0	0	..	1	..	1	..

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24	
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
101 जागतिक बँकेद्वारे अर्थसहाय्य केल्या जाणा-या राज्यातील शिक्षण पध्दतीचे अध्यापन, अध्ययन व परिणाम यांचे बळकटीकरण (राज्य हिस्सा 40 टक्के)(Scheme) (Gen) (2202J018)World Bank assisted Strengthening Teaching- Learning and Results for States (STARS) (State Share 40 percent)	शिक्षण व्यवस्था मजबूत करणे Strengthening the education system	16,71,67	33,18,75	..	62,05,82	..	58,00,00	..
102 जागतिक बँकेद्वारे अर्थसहाय्य केल्या जाणा-या राज्यातील शिक्षण पध्दतीचे अध्यापन,अध्ययन व परिणाम यांचे बळकटीकरण (केंद्र हिस्सा 60 टक्के) (Scheme) (Gen) (2202J027)World Bank assisted Strengthening Teaching- Learning and Results for States (STARS) (Central share 60 percent)	शिक्षण व्यवस्था मजबूत करणे Strengthening the education system	130,49,00	49,78,13	..	93,08,73	..	87,00,00	..
E-03			..					
103 क्रीडा नैपुण्य शिष्यवृत्त्या (Scheme) (Gen) (22041667) Sports Talent Scholarships	विद्यार्थ्यांमध्ये क्रीडागुण वाढविणे Scholarship to promote sports among schoolchildren	10,00	6,79	7,50	3,80,00	1,000	4,00,00	2,000
104 जिल्हा शिकवणी केंद्रांची आस्थापना (Scheme) (Gen) (22045682) Establishment of District Coaching Centres	विद्यार्थ्यांमध्ये क्रीडागुण वाढविणे Promote sports among school children	2,40,00	0	1,000	3,15,00	5,000	4,50,00	4,000

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24	
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
105 शालेय क्रीडा स्पर्धांचे आयोजन. (Scheme) (Gen) (22045635) Organisation of schools sports competitions	विद्यार्थ्यांमध्ये क्रीडागुण वाढविणे Promote sports among school children	7,80,00	0	0	11,70,00	25,00,000	25,00,00	25,00,000
106 जनजातींच्या बोलीभाषेतील पुस्तकांची निर्मिती (Committed) (Gen) (22250083) Production of Books in the Tribal Dialects	शिक्षण व्यवस्था मजबूत करणे Strengthening the education system	8,00	5,70	..	7,31	..	9,43	..
107 समग्र शिक्षा अभियान (सर्वसाधारण) (केंद्र हिस्सा 60 टक्के)(2202I621) Samagra Shiksha Abhiyan (General)(Central share 60%)(Scheme)	शिक्षणाचे सार्वत्रिकीकरण Universalisation of education	17,56,22	8,23,27	99,77,595	20,19,65	99,77,595	22,21,62	99,77,595
108 समग्र शिक्षा अभियान (सर्वसाधारण) (राज्य हिस्सा 40 टक्के)(2202I612) Samagra Shiksha Abhiyan (General)(State share 40%)(Scheme)	शिक्षणाचे सार्वत्रिकीकरण Universalisation of education	35,37,48	41,55,61	66,51,730	67,44,98	66,51,730	46,69,48	66,51,730
N-03			..					
109 समग्र शिक्षा अभियान(केंद्र हिस्सा 60 %)(2202I746) Samagra Shiksha Abhiyan (Central Share 60%)(Scheme)	शिक्षणाचे सार्वत्रिकरण Universalization of education	139,89,00	127,00,01	16,82,453	201,84,97	16,82,453	235,51,29	16,82,453
110 समग्र शिक्षा अभियान(राज्य हिस्सा 40 %)(2202I755) Samagra Shiksha Abhiyan (State Share 40%)(Scheme)	शिक्षणाचे सार्वत्रिकरण Universalization of education	66,28,76	66,18,08	11,21,636	125,28,64	11,21,636	170,72,00	11,21,636

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24	
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
111 प्रधानमंत्री पोषण शक्ती निर्माण (केंद्र हिस्सा ६०%)(22021764) Pradhan Mantri Poshan Shakti Nirman (Central Share 60%)(Scheme)	विद्यार्थ्यांना पोषण आहार पुरविणे Providing nutrition to schoolchildren	145,74,12	51,03,88	13,70,138	172,49,46	13,69,183	132,42,99	14,37,642
112 प्रधानमंत्री पोषण शक्ती निर्माण (राज्य हिस्सा ४०%)(22021773) Pradhan Mantri Poshan Shakti Nirman (State Share 40%)(Scheme)	विद्यार्थ्यांना पोषण आहार पुरविणे Providing nutrition to schoolchildren	126,66,66	40,00,00	13,70,138	140,71,95	13,69,183	88,28,00	14,37,642
T-05								
113 प्रधानमंत्री पोषण शक्ती निर्माण (पीएम.पोषण) (राज्य हिस्सा 40 टक्के)(22021541) Pradhan Mantri Poshan Shakti Nirman (PM-POSHAN) (State Share 40 percent)(Scheme)	विद्यार्थ्यांना पोषण आहार पुरविणे Providing Nutrition To Schoolchildren	129,47,11	61,03,94	11,59,283	93,13,00	11,78,461	60,00,00	12,37,383
114 प्रधानमंत्री पोषण शक्ती निर्माण (पीएम.पोषण) (केंद्र हिस्सा 60 टक्के)(22021532) Pradhan Mantri Poshan Shakti Nirman (PM-POSHAN) (Central Share 60 percent)(Scheme)	विद्यार्थ्यांना पोषण आहार पुरविणे Providing Nutrition To Schoolchildren	133,02,85	30,76,59	11,59,283	139,70,52	11,78,461	130,00,00	12,37,383
115 समग्र शिक्षा अभियान (केंद्र हिस्सा 60 टक्के) (22021648) Samagra Shiksha Mission. (Central Share 60 %)(Scheme)	शिक्षणाचे सार्वत्रिकीकरण Universalisation of education	186,75,09	80,94,53	14,88,896	207,81,86	14,88,896	215,72,95	14,88,896

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24	
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
116 समग्र शिक्षा अभियान (राज्य हिस्सा 40 टक्के) (2202I657) Samagra Shiksha Mission. (State Share 40 %) (Scheme)	शिक्षणाचे सार्वत्रिकीकरण Universalisation of education	2,00,00	39,57	9,92,597	1,00,00	9,92,597	50,00	9,92,597
117 सैनिकी शाळांमधील आदिवासी विद्यार्थ्यांच्या तुकडीला सहाय्य(2202H973) Assistance to Division for Tribal Student in Military School.(Scheme)	शिक्षणाचे बळकटीकरण Strengthening of Education	9,00,00	6,27,87	7,595	7,20,00	6,537	13,33,73	8,295
कौशल्य विकास, रोजगार व उद्योजकता विभाग/ Skill Development Employment and Entrepreneurship Department								
ZA-02								
118 व्यावसायिक शिक्षण संचालनालयांतर्गत विविध योजनेसाठी पदे निर्माण करणे(22033513) Post Creation for various schemes under the Directroate of Vocational Education(Scheme)	औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमध्ये पदे निर्माण Post creation for ITIS	11,21,50	8,32,08	6,439	11,83,74	6,439	16,00,00	53 ITI
119 अतिरेकी कारवाईग्रस्त जिल्ह्यातील युवकांसाठी कौशल्य विकास कार्यक्रम (राज्य हिस्सा 25%)(2230A245) Skill Development of youth in Districts affected by left wing Extremism (state share 25%)(Scheme)	skill development For ITI at Palandur, Gondia	1,37,50	56,64	1 ITI	1,74,20	1 ITI	76,36	2 ITI

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24	
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
120 अतिरेकी कारवाईप्रस्त जिल्हातील युवकांसाठी कौशल्य विकास कार्यक्रम (केंद्र हिस्सा 75%)(2230A254) Skill Development of youth in Districts affected by left wing Extremism (central share 75%)(Scheme)	मुलांना व्यवसाय शिक्षण Vocational training for children	2,97,50	1,52,62	2 ITI	2,97,50	2 ITI	2,29,09	2 ITI
121 व्यवसाय प्रशिक्षण शुल्क प्रतिपूर्ती(2230A325) Vocational training fee reimbursement(Scheme)	प्रशिक्षण शुल्क प्रतिपूर्ती Reimbursement of training fee	20,00,00	92,70	1,18,247	6,02,36	1,18,247	10,00,00	417 ITI
122 औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था व शिकाऊ उमेदवारी यांच्या माध्यमातून देण्यात येणाऱ्या कौशल्य प्रशिक्षणाची प्रासंगिकता व कार्यक्षमता वाढविणे (100 टक्के केंद्र पुरस्कृत योजना)(2230A352) Improving the Relevance and Efficiency of Skills Training Provided through ITI and Apprenticeships(100 percent Centrally Sponsored Scheme)(Scheme)	मुलांकरिता व्यावसायिक शिक्षण व प्रशिक्षण Vocational training for children	80,00,00	19,04,00	1,18,247	57,60,89	1,18,247	60,00,00	38 ITI
HI-06								
123 संचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण(22030425) Director of Vocational Education and Training.(Scheme)	औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांची दुरुस्ती Small repairs in ITIs	1,12,50	73,20	6,439	1,40,00	1,18,247	2,00,00	169 ITI
124 स्वेच्छा अनुदानामधून वित्तव्यवस्था केलेली लहान बांधकामे(22300924) Minor Works financed from discretionary grants.(Scheme)	शिक्षण संस्थांचे बांधकाम Vocational training for children	1,87,50	1,24,21	1,18,247	2,27,50	1,18,247	5,00,00	417 ITI

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

के.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24	
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
H-08								
125 मोठी बांधकामे(42020328) Major Works (Scheme)	प्रशिक्षण संस्थांचे बळकटीकरण Strengthening of Technical schools	8,69,57	2,96,70	6,439	6,95,67	6,439	6,19,95	5 III
126 वामपंथी नक्षलवाद बाधित जिल्ह्यांमधील युवकांसाठीच्या कौशल्यविकास योजनेअंतर्गत नागरी बांधकामे (42502342) Scheme of Skill Development of Youth in the districts affected by left wing extremism.(Scheme)	मुलांना व्यवसाय शिक्षण Civil works related to vocational training for children	1,08,70	0	2 III	1,08,70	2 III	1,25,00	2 III
127 मोठी बांधकामे - वामपंथी नक्षलवाद बाधित जिल्ह्यांमधील युवकांसाठीच्या कौशल्यविकास योजना(42502378) Major Works - Scheme of Skill Development of Youth in the districts affected by left wing extremism.(Scheme)	मुलांना व्यवसाय शिक्षण Vocational training for children	3,26,09	0	1,18,247	3,26,08	1,18,247	3,75,00	2 III
128 मोठी बांधकामे (42502402) Major Works(Scheme)	प्रशिक्षण संस्थांचे बांधकाम Repair of old ITIs	95,65	0	1,18,247	14,67,82	1,18,247	18,86,00	10 III
H-09								
129 मोठी बांधकामे(42500114) Major works(Scheme)	मुलांना व्यवसाय शिक्षण Vocational training for children	13,76,83	6,01,46	1,18,247	8,34,78	1,18,247	11,55,37	5 III

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

के.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारोंत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24		
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	
सामाजिक न्याय व विशेष सहाय विभाग/ Social Justice and Special Assistance Department									
N-03									
130	अस्थी विकलांग व्यक्तीसाठी कामे करणाऱ्या अशासकीय संस्थांना सहाय्य. (Scheme) (22352715) Assistance to Non Government Institutions for Orthopedically Handicapped.	दिव्यांग मुलांसाठी काम करणाऱ्या अशासकीय संस्थांना सहाय्य Facilities for disabled children	28,78,37	27,96,43	8,540	34,46,92	8,540	0	8,540
131	अस्थी विकलांग व्यक्तीसाठी कार्य करणाऱ्या अशासकीय संस्थांना सहाय्य. (राज्य क्षेत्र) (Scheme) (22350866) Assistance to Non Government Institution for Orthopedically Handicapped. (State Sector)	दिव्यांग मुलांसाठी काम करणाऱ्या अशासकीय संस्थांना सहाय्य Facilities for disabled children	42,83	18,10	525	45,08	525	0	525
132	मनोविकलांग व्यक्तीसाठी कार्य करणाऱ्या अशासकीय संस्थांना सहाय्य. (Scheme) (22352724) Assistance to Non Government Institutes for Mentally Deficient.	मनोविकलांग मुलांसाठी काम करणाऱ्या अशासकीय संस्थांना सहाय्य Facilities for mentally deficient children	34,98,49	34,86,20	15,987	74,17,17	15,987	0	15,987
133	मनोविकलांगासाठी असलेल्या अशासकीय संस्थांना सहाय्यक अनुदान.(राज्य क्षेत्र) (Scheme) (22350893) Assistance to Non Government Institutes for Mentally Deficient. (State Sector)	मनोविकलांग मुलांसाठी काम करणाऱ्या अशासकीय संस्थांना सहाय्य Facilities for mentally deficient children	4,39,45	1,30,79	2,003	4,93,20	2,003	0	2,003

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

के.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24	
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
134 अंध व्यक्तीसाठी कार्य करणाऱ्या अशासकीय संस्थांना सहायक अनुदान. (Scheme) (22352682) Assistance to Non Government Institution for Blind.	अंधांसाठी कार्य करणाऱ्या अशासकीय संस्थांना वित्तीय सहाय्य Facilities for blind children children	10,73,34	10,35,31	3,249	15,74,51	3,249	0	3,249
135 अंधांसाठी कार्य करणाऱ्या अशासकीय संस्थांना सहाय्य (राज्य क्षेत्र) (Scheme) (22350768) Assistance to Non Government Institution for Blind. (State Sector)	अंध मुलांसाठी काम करणाऱ्या अशासकीय संस्थांना सहाय्य Facilities for blind children children	1,29,00	72,87	737	1,96,53	737	0	737
136 बहिऱ्या व मुक्या व्यक्तींसाठी कामे करणाऱ्या अशासकीय संस्थांना सहाय्य. (Scheme) (22352691) Assistance to Non Government Institutions for Deaf and Mutes.	मुक बधीर मुलांसाठी शाळा School for deaf and mute children	36,37,77	36,27,86	14,002	59,50,09	14,002	0	14,002
137 बहिऱ्या व मुक्या व्यक्तींसाठी कार्य करणाऱ्या अशासकीय संस्थांना सहाय्य (राज्य क्षेत्र) (Scheme) (22350801) Assistance to Non-Government Institution for Deaf and Mutes. (State Sector)	मुक बधीर मुलांसाठी काम करणाऱ्या अशासकीय संस्थांना सहाय्य Facilities for deaf and mute	2,93,18	56,97	1,395	3,11,59	1,395	0	1,395

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

के.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24		
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	
138	जिल्हा परिषदांना आस्थापना अनुदाने -शारिरीक दृष्ट्या अपंग व्यक्तिसाठी शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण केंद्र, वर्धा. (Committed) (22352869) Establishment Grant-in-aid to Zilla Parishads - Government Industrial Training Centre Wardha for the Physically Handicapped.	अपंग व्यक्तींसाठी शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण केंद्र, वर्धा Facilities for disabled in govermemnt schools	36,38	24,72	1	31,00	1	1	1
139	जिल्हा परिषदांना आस्थापना अनुदाने -शासकीय संस्थांचे परिरक्षण (Committed) (22352822) Establishment Grant-in-aid to Zilla Parishads - Maintenance of Government Institutions.	शासकीय संस्थांचे परिरक्षण Maintenance of government Institutions	1,48,31	1,44,69	75	1,65,50	75	1	75
140	जिल्हा परिषदांना आस्थापना अनुदाने - शासकीय संस्थांचे परिरक्षण. (Committed) (22352631) Establishment Grant-in-aid to Zilla Parishads - Maintenance Of Government Institutions.	शासकीय संस्थांचे परिरक्षण Maintenance of government Institutions	95,67	88,24	39	1,00,00	39	1	39
141	जिल्हा परिषदांना आस्थापना अनुदाने - शासकीय संस्थांचे परिरक्षण (Committed) (22352842) Establishment Grant-in-aid to Zilla Parishads - Maintenance of Government Institutions.	शासकीय संस्थांचे परिरक्षण Maintenance of government Institutions	3,60,56	3,44,23	138	4,19,47	138	1	138

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

के.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24		
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	
142	जिल्हा परिषदांना आस्थापना अनुदाने -शारिरीक दृष्ट्या अपंग असलेल्या व्यक्तीसाठी मिश्र गट संकुल. (Committed) (22352851) Establishment Grant-in-aid to Zilla Parishads -Mixed group complex for Physically Handicapped.	अपंग असलेल्या व्यक्तींसाठी मिश्रगट संकुल Facilities for disabled in governemnt schools	3,82,32	3,49,72	121	4,40,82	121	1	121
143	सैनिक शाळेत प्रशिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना निर्वाह भत्ता (Scheme) (22250397) Maintenance allowance to Students undergoing Training in Sainik Schools.	विद्ययावेतन Stipend for students	31,45	10,05	67	28,50	200	15,00	67
144	सैनिक शाळेत प्रशिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना निर्वाह भत्ता. (अ.जा.उ.यो.) (Scheme) (SCSP) (22250459) Maintenance allowances to students undergoing training in Sainik School.	सैनिकी शाळा Allowances for students	4,25,00	2,36,06	1,573	95,00	1,499	2,00,00	1,600
145	अनुसूचित जातीतील मुले व मुली यांच्याकरिता असलेल्या शासकीय वसतिगृहांचे परिरक्षण (Scheme) (22250281) Maintenance of Government Hostels for Schedule Caste Boys and Girls.	मुलीची वसतीगृहे Residential facilities for students	38,00,99	37,55,44	3,330	45,36,23	3,330	45,36,23	3,330

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24		
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	
146	माध्यमिक व उच्च माध्यमिक परीक्षा उत्तीर्ण होणाऱ्या शारीरिक दृष्ट्या अपंग विद्यार्थ्यांना गुणवत्ता पुरस्कार (Scheme) (22352081) Merit awards to Physically Handicapped students Passing Secondary school Certificate/Higher Secondary Certificate.	दिव्यांग मुलांसाठी गुणवत्ता पुरस्कार Scholarship for handicapped children	1,80	0	0	7,00	144	0	144
147	अनुसूचित जातीतील मुले व मुली यांच्याकरिता शासकीय वसतिगृहे सुरू करणे व त्यांचे परिरक्षण (नवीन वसतिगृहे) (Scheme) (22253342) Opening and Maintenance of Government Hostels for Schedule Caste Boys and Girls.(New Hostels)	नवीन वसतिगृहे New residential facilities for students	16,15,00	16,13,08	..	24,99,91	..	31,31,47	..
148	अनुसूचित जातींच्या मुलांसाठी व मुलींसाठी शासकीय निवासी शाळा सुरू करणे. (अ.जा.उ.यो.) (Scheme) (SCSP) (2225D117) Opening of New Government Residential School for Scheduled Caste Boys & Girls.	शासकीय निवासी शाळा Residential facilities for students	46,72,45	47,08,26	10,739	66,18,49	12,014	73,89,58	18,000
149	शारीरिक दृष्ट्या अपंग व्यक्तींसाठी क्रीडा स्पर्धा आयोजित करणे (Scheme) (22352537) Organisation of Sports Competitions for Physically Handicapped.	दिव्यांग मुलांसाठी क्रीडा स्पर्धा Sports for disabled children	52,50	5,00	..	56,00	2,500	0	2,500

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

के.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24	
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
150 इयत्ता 9वी व 10वी मध्ये शिकत असणाऱ्या अनुसूचित जातीच्या विद्यार्थ्यांना भारत सरकार मॅट्रिकपूर्व शिष्यवृत्ती (के.पु.यो.100 टक्के) (Scheme) (2225D654) Pre-Matric Scholarship for students belongings to SC studding in classes IX and X (CSP 100 %)	शिष्यवृत्त्या/विदयावेतन Scholarship for students	55,00,00	28,04,97	80,142	10,67,00	47,422	0	50,622
151 सफाई व्यवसायात काम करणाऱ्या पालकांच्या मुलांना मॅट्रिक पूर्व शिष्यवृत्त्या. (Scheme) (22250403) Pre-Matric Scholarships for Children of those engaged in Unclean Occupation.	शिष्यवृत्त्या Scholarship for students	1,88	0	50	6,00	200	5,99	225
152 विशेष गुणवत्ता यादीत येणाऱ्या अनुसूचित जातीच्या विद्यार्थ्यांना राजर्षि शाहू महाराज गुणवत्ता पुरस्कार. (अ.जा.उ.यो.) (Scheme) (SCP) (22253262) Rajashri Shahu Maharaj Merit Awards to Scheduled Castes students who Secured Special Merit Success. (S.C.S.P.)	इ.10वी 12वी च्या विद्यार्थ्यांना गुणवत्ता पुरस्कार प्रदान करणे Promoting academic excellence	2,72,20	2,14,40	1,261	1,90,00	1,177	2,00,00	3,882
153 माध्यमिक शालांत परीक्षेत 75 टक्के किंवा त्यापेक्षा अधिक गुण मिळविणाऱ्या अनुसूचित जातीच्या विद्यार्थ्यांना राजर्षि शाहू महाराज शिष्यवृत्ती. (अ.जा.उ.यो.) (Scheme) (SCP) (22253814) Rajashri Shahu Maharaj Scholarship to Scheduled Castes Students who secured 75 % and above marks in SSC Examination. (S.C.S.P.)	शिष्यवृत्ती प्रदान करणे Scholarship for students	2,55,24	3,38,37	11,297	2,85,00	10,000	3,00,00	20,000

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24	
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
154 8 वी पर्यंतच्या शारीरिक दृष्ट्या अपंग विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्त्या व उद्योगातील प्रशिक्षण (Scheme) (22352742) Scholarship to Physically Handicapped upto VIII th Standard and Inplant Training.	दिव्यांग मुलांसाठी शिष्यवृत्ती/प्रशिक्षण Scholarship for handicapped children	2,36,24	2,15,29	12,487	0	1	0	1
155 शारीरिक दृष्ट्या अपंग विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्त्या व उद्योगातील प्रशिक्षण. (Scheme) (22351719) Scholarship to Physically Handicapped and Inplant Training.	दिव्यांग मुलांसाठी शिष्यवृत्ती Scholarship for handicapped children	1	0	..	0	..	0	..
156 8 वी पर्यंतच्या शारीरिक दृष्ट्या अपंग विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्त्या व उद्योगातील प्रशिक्षण. (Scheme) (22350928) Scholarship to Physically Handicapped upto VIII th Standard and Inplant Training.	विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती Scholarship	12,59	12,59	510	0	1	0	458
157 माध्यमिक शाळेमध्ये शिकणाऱ्या विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्त्या. (Scheme) (22250361) Scholarship to students studying in High Schools.	विद्ययावेतन Scholarship for students	85	50	67	1	0	1	48
158 शारीरिकदृष्ट्या अपंगांना शिष्यवृत्त्या व उद्योगातील प्रशिक्षण. (Scheme) (22352733) Scholarships to Physically Handicapped and Inplant Training.	दिव्यांग मुलांसाठी शिष्यवृत्ती Scholarship for handicapped children	6,35,89	6,33,08	..	7,88,17	..	0	..

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24	
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
159 शारीरिक दृष्ट्या अपंगांना शिष्यवृत्त्या व उद्योगातील प्रशिक्षण (Scheme) (22350919) Scholarships to Physically Handicapped and Inplant Training.	दिव्यांग मुलांसाठी शिष्यवृत्ती Scholarship for handicapped children	1	0	..	0	..	0	..
160 सफाई व्यवसायात काम करणाऱ्या पालकांच्या मुलांकरिता शाळा (Committed) (22252228) School for Children of those Parents engaged in Unclean Occupation.	शाळा Support for education	45,92	38,32	385	47,86	550	83,08	5,50
161 8 वी पर्यंतच्या शारीरिक दृष्ट्या अपंग विद्यार्थ्यांसाठी राज्य सरकारच्या शिष्यवृत्त्या (Scheme) (22352762) State Government Scholarship to Physically Handicapped Students upto VIII Standard .	दिव्यांग मुलांसाठी शिष्यवृत्ती Scholarship for handicapped children	2,42,45	2,16,61	14,239	5,11,97	26,637	0	26,637
162 8 वी पर्यंतच्या शारीरिक दृष्ट्या अपंग विद्यार्थ्यांसाठी राज्य सरकारच्या शिष्यवृत्त्या (Scheme) (22350982) State Government Scholarships to Physically Handicapped Students upto VIIIth Standard .	दिव्यांग मुलांसाठी शिष्यवृत्ती Scholarship for handicapped children	8,87	8,87	688	45,38	4,521	0	2,778
163 औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांतील प्रशिक्षणार्थ्यांना विद्यावेतन (Scheme) (22250379) Stipends to Trainees in Industrial Training Institutes.	विद्यावेतन Scholarship for students	1	0	0	1	0	1	0

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description (1)	शेरा Remarks (2)	2021-22			2022-23		2023-24		
		सुधारित अंदाज Revised Estimates (3)	प्रत्यक्ष रकमा Actuals (4)	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries (5)	सुधारित अंदाज Revised Estimates (6)	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries (7)	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates (8)	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries (9)	
164	महाराष्ट्र राज्य जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम, १९६१ याच्या कलम १८२ अन्वये जिल्हा परिषदांना वसतीगृहासाठी सहायक अनुदान. (22250889) (Scheme) Grants-in-aid to Zilla Parishads under Section 182 of the Maharashtra Zilla Parishad and Panchayat Samitis Act 1961 for Hostels	वसतीगृहासाठी अनुदान Grant for hostels	7,50,00	7,21,82	6,708	10,50,00	6,708	15,00,00	6,708
165	मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना व्यावसायिक प्रशिक्षण देण्याची योजना (मागेल त्याला प्रशिक्षण)(अ.जा.उ.यो.) (22253251) (Scheme) Vocational training for Backward Class Students. (Training on Demand). (SCSP)	व्यावसायिक प्रशिक्षण योजना Vocational training programme	1	0	0	1	0	1	0
166	महाराष्ट्र राज्य जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम, १९६१ याच्या कलम १८७ अन्वये जिल्हा परिषदांना सफाई व्यवसायात काम करणाऱ्या पालकांच्या मुलांसाठी शालांत पूर्व परीक्षा शिष्यवृत्तीसाठी सहायक अनुदान (केंद्र हिस्सा ५० टक्के) (22253037) (Scheme) Grant in aid to Zilla Parishad under section 187 of the Maharashtra Zilla Parishads and Panchayat Samitis Act 1961 for Pre Matric Scholarship to the Children of those parents engaged in Unclean Occupation. (Central share 50%)	शिष्यवृत्तीसाठी अनुदान Promotion of vocational training	7,89,95	7,89,95	42,700	6,76,00	22,533	1,99	22,700

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24	
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
167 सफाई व्यवसायात काम करणाऱ्या मुलांना मॅट्रिक पूर्व शिष्यवृत्त्या. (कें.पु.यो.50टक्के) (22250501) (Scheme) Pre-matric Scholarship for children of those engaged in Unclean Occupations. (CSS 50%)	मॅट्रिकपूर्व अनुदान Scholarship to children	12,42	23,29	1,259	6,00	200	1,99	225
168 अनुसूचित जातीतील मुले व मुली यांच्याकरिता विभागीय स्तरावर औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था सुरु करणे(अ.जा.उ.यो.)(22254104) Opening Industrial Training Institute on Divisional level for Scheduled Cast and Nav Boudh Boys and Girls. (S.C.S.P.)(Scheme)	शिक्षण संस्थांचे बांधकाम Vocational training for children	6,54,55	5,61,27	..	7,19,70	..	7,90,00	..
169 महाराष्ट्र राज्य जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम, १९६१ याच्या कलम १८७ अन्वये जिल्हा परिषदांना मागास वर्गीय मुला मुलींच्या वसती गृहाच्या बांधकामासाठी अनुदाने. (राज्य हिस्सा 50 टक्के) (Scheme) (22253028) Grant in aid to Zilla Parishads under section 187 of the Maharashtra Zilla Parishad and Panchayat Samitis Act, 1961 for Construction of Backward Class Boys and Girls Aided Hostels. (State Share 50%)	मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांचे शिक्षण Education of backward class students	2,00,00	0	..	1	..	2	..

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24		
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	
170	महाराष्ट्र राज्य जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम, १९६१ याच्या कलम १८७ अन्वये जिल्हा परिषदांना मागास वर्गीय मुला मुलींच्या वसती गृहाच्या बांधकामासाठी अनुदाने.(केंद्र हिस्सा 50 टक्के). (Scheme) (22253799) Grant-in-aid to Zilla Parishad under section 187 of the Maharashtra Zilla Parishad and Panchayat Samiti Act 1961 for Construction of Backward Class Boys and Girls Aided Hostels.(C.S.P. 50%)	मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांचे शिक्षण Education of backward class students	1	0	0	1	2,500	1	2,500
171	इयत्ता नववी व दहावीमध्ये शिकत असलेल्या अनुसूचित जातीच्या मुलामुलींना मॅट्रिकपूर्व शिष्यवृत्ती (केंद्र हिस्सा ६० टक्के)(2225F432) Pre Matric Scholarship for Scheduled Castes students studying in classes 9th and 10th (Central Share 60 percent)(Scheme)	शिष्यवृत्त्या Scholarship for students	1	0	..	2,27,00	..	1,15,49	..
172	इयत्ता नववी व दहावीमध्ये शिकत असलेल्या अनुसूचित जातीच्या मुलामुलींना मॅट्रिकपूर्व शिष्यवृत्ती (राज्य हिस्सा ४० टक्के)(2225F441) Pre Matric Scholarship for Scheduled Castes students studying in classes 9th and 10th (State share 40 percent)(Scheme)	शिष्यवृत्त्या Scholarship for students	1	0	..	2,48,00	..	76,99	..

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24		
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	
N-04									
173	मागासवर्गीय मुलांमुलींसाठी शासकीय वसतीगृह बांधणे. (अ.जा.उ.यो.)(42250481) Construction of Government Hostels for Backward Classes Boys and Girls. (S.C.S.P.)(Scheme)	वसतीगृहासाठी अनुदान Grant for hostels	87,85,59	34,93,66	..	78,26,27	..	100,00,00	..
174	अनुसूचित जातीच्या मुलांमुलींसाठी असलेल्या शासकीय वसतीगृहांचा दर्जा वाढ करणे. (अ.जा.उ.यो.)(42250461) Up-gradation of Government Hostels for Scheduled Cast Boys and Girls. (S.C.S.P.)(Scheme)	वसतीगृहासाठी अनुदान Grant for hostels	1	0	..	1	..	1	..
175	अनुसूचित जातीच्या मुलांमुलींसाठी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था बांधणे(अ.जा.उ.यो.)(42250472) Construction of Industrial Training Institute for Scheduled Caste Boys and Girls.(S.C.S.P.)(Scheme)	शिक्षण संस्थांचे बांधकाम Vocational training for children	1	0	..	4,67,53	..	10,00,00	..
176	अनुसूचित जातीच्या व नवबौद्धांच्या मुलांमुलींकरिता शासकीय निवासी शाळा बांधणे. (अ.जा.उ.यो.) (SCSP) (Scheme) (42250505) Construction of Government Residential School For Scheduled Caste And Nav Boudha Boys And Girls.	मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांचे शिक्षण Education of Backward Class Students	52,10,00	4,28,26	..	47,32,37	..	50,00,00	..

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

के.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24		
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	
आदिवासी विकास विभाग/ Tribal Development Department									
T-05									
177	अनुसूचित जमातींच्या विद्यार्थ्यांना नामांकित निवासी इंग्रजी माध्यमाच्या शाळांमध्ये शिक्षण देणे (2225C999) Education to Students of Scheduled Tribes in Renowned English Medium Residential School.(Scheme)	शिक्षणाच्या संधी उपलब्ध करून देण्यासाठी Improving access to education	277,50,00	141,20,89	52,415	325,00,00	46,462	300,00,00	51,731
178	मुलांसाठी व मुलींसाठी शासकीय वसतीगृह (राज्यस्तर योजना)(2225D725) Government Hostels for Boys and Girls (State level Scheme)(Scheme)	विद्यार्थ्यांसाठी रहिवास व्यवस्था Residential facility for students	379,32,03	300,99,25	47,010	457,13,23	49,897	546,61,00	55,597
179	आश्रमशाळा समूह (राज्यस्तर योजना)(2225D734) Ashramshala Complex (State Level Scheme)(Scheme)	शिक्षणाचे बळकटीकरण Strengthening of Education	1144,25,03	989,54,69	1,97,872	1422,00,04	1,97,872	1810,50,04	1,03,856
180	जिल्हा परिषदांना शैक्षणिक फी,परीक्षा फी, परिरक्षण व शिष्यवृत्ती इ.साठी सहायक अनुदाने(2225F138) Grants-in-aid to Zilla Parishads - For Educational Fees,Examination Fees, Maintenance and Scholarship etc(Scheme)	विद्यार्थ्यांसाठी परीक्षा फी, भत्ता Examination Fees Maintenance And Scholarship Etc	1,50,00	1,21,37	4,940	3,50,00	4,940	5,00,00	4,940

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24	
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
181 भारत सरकारची मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्ती (जिल्हा स्तर योजना)(2225D941) Government of India Post Matric Scholarship (District Level Scheme)(Scheme)	विद्यार्थ्यांसाठी शिष्यवृत्त्या Scholarship to Tribal students	68,00,00	49,78,53	1,55,689	90,00,00	1,71,258	100,00,00	1,88,384
182 शिक्षण फी व परीक्षा फी प्रदाने (2225F094) Payment of Tuition Fees and Examination Fees (Scheme)	विद्यार्थ्यांसाठी परीक्षा फी, भत्ता Examination Fees Maintenance And Scholarship Etc	90,00,00	84,89,20	12,766	55,00,00	14,043	100,00,00	15,447
183 वैद्यकीय व तत्सम महाविद्यालयात शिक्षण घेणाऱ्या अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती(22253529) Scholarship to Scheduled Tribe Students studying in Medical and Similar Colleges.(Scheme)	विद्यार्थ्यांसाठी भत्ता Allowances for students	30,00,00	33,32,43	3,306	56,50,00	3,636	70,00,00	4,000
184 आदिवासी विद्यार्थ्यांना परदेशातील उच्च शिक्षणाकरिता शैक्षणिक शिष्यवृत्ती(22254098) Education Scholarship for Higher Study in Abroad for Tribal Students.(Scheme)	विद्यार्थ्यांसाठी शिष्यवृत्त्या Scholarship to Tribal students	3,82,50	2,02,80	4	9,50,00	1	10,00,00	10
185 भारताचे संविधान याच्या अनुच्छेद 275 (1) अन्वये केंद्रीय सहाय्य-आश्रमशाळा समूह(22252587) Central Assistance Under Article 275 (1) of the Constitution of India- Ashramshala Complex.(Scheme)	शिक्षणाच्या संधी उपलब्ध करून देण्यासाठी Improving access to education	75,00	0	7,028	7,00,00	8,048	10,00,00	9,557

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24	
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
186 स्वयंसेवी संस्थाना आश्रमशाळा व मुलोगोद्योत्तर आश्रमशाळा चालविण्यासाठी सहायक अनुदान (2225F129) Grants-in-aid to Voluntary Agencies for running Ashramshla and Post Basic Ashramshalas(Scheme)	शिक्षणाच्या संधी उपलब्ध करून देण्यासाठी Improving access to education	1337,50,00	1242,88,01	2,42,167	1446,00,00	2,41,168	1750,00,00	2,46,000
T-06								
187 इंग्रजी माध्यमांच्या आश्रमशाळांचे बांधकाम(42250532) Construction of English Medium Tribal School.(Scheme)	शिक्षण यंत्रणेचे सबलीकरण Improving access to education	15,00,00	0	7,028	20,00,00	8,048	25,00,00	9,557
188 वसतिगृहांचे बांधकाम(42251083) Construction of Hostels(Scheme)	विद्यार्थ्यांसाठी रहिवास व्यवस्था Residential facility for students	35,00,00	28,62,70	47,010	22,10,00	49,897	40,00,00	55,897
189 वसतिगृहांचे बांधकाम (42251092) Construction of Hostels(Scheme)	विद्यार्थ्यांसाठी रहिवास व्यवस्था Residential facility for students	50,00,02	40,26,42	47,010	36,10,00	49,897	65,00,00	55,897
190 आश्रमशाळांचे बांधकाम(42251109) Construction of Ashramschoo(Scheme)	विद्यार्थ्यांसाठी रहिवास व्यवस्था Residential facility for students	240,00,02	183,11,54	1,97,872	373,00,00	1,97,872	430,00,00	1,97,872

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

के.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24	
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
191 आश्रमशाळेच्या इमारती बांधणे(42251118) Construction of ashram school(Scheme)	विद्यार्थ्यांसाठी रहिवास व्यवस्था Residential facility for students	25,00,02	24,90,00	1,97,872	55,20,00	11,97,872	100,00,00	1,97,872
महिला व बाल विकास विभाग/ Women and Child Development Department								
X-01								
192 बाल न्याय अधिनियमाअन्वये शासन प्रमाणित गृहे व सुधारगृहे यांचे परिरक्षण करणे(22353032) Maintenance of Government Certified Homes and Remand Homes Under Juvenile Justice Act.(Scheme)	हिंसा आणि अत्याचारापासून मुलांचे संरक्षण Protection of children from violence and abuse	4,36,10	5,17,19	142	5,41,75	149	5,29,36	157
193 महाराष्ट्र राज्य बाल हक्क संरक्षण आयोगाची स्थापना(2235A311) Establishment of Maharashtra State Commission for Protection of Child Rights.(Scheme)	मुलांचे हिंसा आणि गैरवर्तन पासून संरक्षण Protection of children from violence and abuse	42,53	25,51	..	35,60	..	14,53	..
194 संगोपन व संरक्षणाची गरज असलेल्या मुलांसाठी संस्था चालविणाऱ्या स्वयंसेवी संस्थांना सहायक अनुदान.(22353041) Grant in aid to Voluntary agencies running for the Children in need of Care and Protection. (Scheme)	मुलांचे हिंसा आणि गैरवर्तन पासून संरक्षण Protection of children from violence and abuse	18,94,62	19,03,45	2,504	23,00,96	2,597	26,03,81	2,809

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24	
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
195 बालसंगोपन योजनेसाठी स्वयंसेवी संस्थांना सहायक अनुदान (2235B906) Grant in Aid to Voluntary agencies for Bal Sangopan Yojana.(Scheme)	मुलांचे हिंसा आणि गैरवर्तन पासून संरक्षण साठी संरक्षण गृहे Foster homes for protection of children from violence and abuse	51,62,09	48,34,28	43,042	72,68,97	54,717	54,84,00	54,717
196 एकात्मिक बाल संरक्षण योजना (केंद्र हिस्सा 60 टक्के) (2235C009) Integrated Child Protection Scheme (Central Share 60%)(Scheme)	बालकांना हिंसेपासून संरक्षण - शासकीय संस्थांना अनुदान Protection of children from violence and abuse - Grants to Governmental Insstitutions	13,57,55	12,54,57		14,93,31		16,36,04	
				586		1,482		1,510
197 एकात्मिक बाल संरक्षण योजना (राज्य हिस्सा 40 टक्के)(2235C018) Integrated Child Protection Scheme (State Share 40%)(Scheme)	बालकांना हिंसेपासून संरक्षण - शासकीय संस्थांना अनुदान Protection of children from violence and abuse - Grants to Governmental Insstitutions	9,05,03	8,15,76		9,95,53		11,01,69	

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24	
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
198 एकाम्बिक बाल संरक्षण योजना (केंद्र हिस्सा 60 टक्के)(2235C027) Integrated Child Protection Scheme (Central Share 60%)(Scheme)	बालकांना हिंसेपासून संरक्षण - शासकीय संस्थांना अनुदान Protection of children from violence and abuse - Grants to Govt. Insstitutions	31,68,02	19,36,66		34,84,82		38,33,30	
				803		1,897		1,930
199 एकाम्बिक बाल संरक्षण योजना (राज्य हिस्सा 40 टक्के)(2235C036) Integrated Child Protection Scheme (State Share 40%)(Scheme)	बालकांना हिंसेपासून संरक्षण - शासकीय संस्थांना अनुदान Protection of children from violence and abuse - Grants to Govt. Insstitutions	21,12,01	11,15,05		23,23,21		25,55,53	
200 माझी कन्या भाग्यश्री योजना (सर्वसाधारण गट) (2235B933) Mazi Kanya Bhagyashree Yojana(General Group).(Scheme)	मुलगी असलेल्या कुटुंबांना प्रोत्सहानपर वित्त साहाय्य Financial incentives to families for well being of girl child	1,80,00	0	1,775	1	1,500	1	1,500
201 निराश्रित बालकासाठी संस्थेतर सेवा.(22351147) Non institutional service for Destitute Children.(Scheme)	मुलांचे हिंसा आणि गैरवर्तन पासून संरक्षण Protection of children from violence and abuse	16,20,00	12,51,12	1,822	23,00,80	3,431	52,00,00	3,861
202 मुलांसाठी चाचा नेहरू बाल महोत्सवाचे आयोजन(2235B325) Organisation of Chacha Nehru Childrens Festival for the children(Scheme)	मुलांसाठी चाचा नेहरू बाल महोत्सवाचे आयोजन Organisation of Chacha Nehru Childrens Festival for the children	1,29,00	0	36 Districts	2,15,00	36 Districts	4,95,20	36 Districts

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24	
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
203 किशोरवयीन मुलींच्या सक्षमीकरणासाठी राजीव गांधी योजना (सबला) (केंद्र हिस्सा ५० टक्के)(22361802) Rajiv Gandhi Scheme for Empowerment of Adolescent Girls (Sabala)(Central Share 50%)(Scheme)	किशोरवयीन मुलींचे सक्षमीकरण Empowerment of adolescent girls	5,81,50	1,45,34		2,00,19		0	
204 किशोरवयीन मुलींच्या सक्षमीकरणासाठी राजीव गांधी योजना (सबला)(राज्य हिस्सा ५० टक्के)(22361811) Rajiv Gandhi Scheme for Empowerment of Adolescent Girls (Sabala)(State share 50%)(Scheme)	किशोरवयीन मुलींचे सक्षमीकरण Empowerment of adolescent girls	5,81,50	1,41,79		2,00,19		0	
205 किशोरवयीन मुलींच्या सक्षमीकरणासाठी राजीव गांधी योजनेला अनुदान (सबला) (केंद्र हिस्सा ६० टक्के)(22361829) Grant to Rajiv Gandhi Scheme for Empowerment of Adolescent Girls (Sabala)(Central Share 60%)(Scheme)	किशोरवयीन मुलींचे सक्षमीकरण Empowerment of adolescent girls	1,95,00	0	40,822	45,00	1,24,779	28,38	1,24,779
206 किशोरवयीन मुलींच्या सक्षमीकरणासाठी राजीव गांधी योजनेला अनुदान (सबला) (राज्य हिस्सा ४० टक्के)(22361838) Grant to Rajiv Gandhi Scheme for Empowerment of Adolescent Girls (Sabala)(State Share 40%)(Scheme)	किशोरवयीन मुलींचे सक्षमीकरण Empowerment of adolescent girls	1,30,00	0		30,00		18,92	

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24	
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
207 एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना (सर्वसाधारण खर्च)(केंद्र हिस्सा ६० टक्के)(22361909) Integrated Child Development Service Scheme (General Expenses) (Central Share 60%)(Scheme)	अंगणवाडी सेविकांसाठी मानधन Honorarium for Anganwadi workers	516,94,14	481,83,92		542,01,96		339,43,26	
208 एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना (सर्वसाधारण खर्च)(राज्य हिस्सा ४० टक्के)(22361918) Integrated Child Development Service Scheme(General Expenses) (State Share 40%) (Scheme)	अंगणवाडी सेविकांसाठी मानधन Honorarium for Anganwadi workers	344,61,77	321,01,51	2,06,125 AWC workers	361,34,44	2,06,125 AWC workers	226,28,84	2,06,125 AWC workers
209 अंगणवाडी सेवा (अतिरिक्त राज्य हिस्सा 100 टक्के)(22361945) Anganwadi Services(Additional State Share 100 %) (Scheme)	अंगणवाडी सेविकांसाठी मानधन Honorarium for Anganwadi workers	761,64,31	745,08,61		776,35,78		438,41,92	
210 राष्ट्रीय पाळणाघर योजना (केंद्र हिस्सा 60टक्के) (22362101) National Creche Scheme(Central share 60%) (Scheme)	कामावर जाणाऱ्या पालकांच्या मुलांची काळजी घेणे. Providing child care for working parents	81,32	0		23,80		21,80	
211 राष्ट्रीय पाळणाघर योजना (राज्य हिस्सा 30टक्के)(22362119) National Creche Scheme (State share 30%) (Scheme)	कामावर जाणाऱ्या पालकांच्या मुलांची काळजी घेणे. Providing child care for working parents	40,66	0	100 Creche Centers	11,90	26 Creche Centers	11,90	26 Creche Centers

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24	
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
212 ग्राम बाल विकास केंद्र.(22361992) Village Child Development Centres(VCDC)(Scheme)	अति कुपोषित बालकांवर उपचार Treatment of severely malnourished children	1	0	9,000	1	18,914	1	16,520

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ २ - < १००% पेक्षा कमी बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A2 - Less than 100% Schemes for Children

कें.पु.घो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारंत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22				2022-23			2023-24			
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालकांवरील खर्च Expenditure on Children	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालकांवरील खर्च Expenditure on Children	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	बालकांवरील अपेक्षित खर्चा Expected expenditure on Children	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	
विधि व न्याय विभाग / Law and Judiciary Department												
J-01												
1	महिलांच्या सुरक्षिततेसाठी राष्ट्रिय उपक्रम अंतर्गत महिला व बालक अंतर्भूत प्रकरणे त्वरित निकाली काढण्यासाठी विशेष न्यायालयांची स्थापना (केंद्र हिस्सा ६० टक्के) (20140664) (Scheme) Est. of Spl. Courts for fast disposal of cases related to Women and Children under National Mission for safety of Women (Central Share 60%)	विशेष न्यायालयाची स्थापना Setting Up of FTSCs (Combined Budget Provision For Women And Children)	62,10,01	4,19,11	4,19,61	62,12,31	4,78,77		37,50,00	65,20,00		
					3,300 POCISO Cases disposed			2,451 POCISO Cases disposed			..	
2	महिलांच्या सुरक्षिततेसाठी राष्ट्रिय उपक्रम अंतर्गत महिला व बालक अंतर्भूत प्रकरणे त्वरित निकाली काढण्यासाठी विशेष न्यायालयांची स्थापना (राज्य हिस्सा ४० टक्के) (20140673) (Scheme) Est. of Spl. Courts for fast disposal of cases related to Women and Children under National Mission for safety of Women (State Share 40%)		21,25,99	2,81,70	2,81,70	16,52,15	3,19,18		25,00,00	43,47,00		
नियोजन विभाग/ Planning Department												
O-01												
3	मानव विकास निर्देशांकात वृद्धी करणे (20531231) Increase the Index of Human Development (Scheme)	बालकांवरील खर्च ही खाली नमूद केलेल्या घटकांवरील एकूण बजेटची बेरीज आहे Child budget is sum total of the budget on the components mentioned below	896,52,80	745,29,98	3,29,21	..	679,33,41	212,27,78	..	500,00,00	229,77,78	..
i	इयत्ता ८ वी ते १२ वी पर्यंत शिक्षण घेत असलेल्या व शाळेपासून ५ कि.मी. अंतरापर्यंत राहणा-या गरजू मुलींना सायकल वाटप करणे Distribute bicycles to needy Girl Students studying in classes VIII to XII and living within a 5 km distance from school	मुलींच्या शिक्षणाला प्रोत्साहन देणे Promoting Girls Education	27,55	27,55	27,55	551	40,00,00	40,00,00	80,000	57,50,00	57,50,00	1,15,000
ii	कस्तुरबा गांधी बालिका योजनेची व्याप्ती इयत्ता १० वी पर्यंत वाढविणे Extending the scope of Kasturba Gandhi Balika Yojana upto Standard 10th.	मुलींच्या शिक्षणाला प्रोत्साहन देणे Promoting Girls Education	3,01,66	3,01,66	3,01,66	1,900	7,39,75	7,39,75	1,950	7,39,75	7,39,75	1,950

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ २ - < १००% पेक्षा कमी बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A2 - Less than 100% Schemes for Children

कें.पु.घो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारंत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22				2022-23			2023-24			
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालकांवरील खर्च Expenditure on Children	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालकांवरील खर्च Expenditure on Children	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	बालकांवरील अपेक्षित खर्चा Expected expenditure on Children	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	
iii	ग्रामीण भागातील सर्वच मुलींना इ.12 वी पर्यंत शिक्षण घेणे शक्य व्हावे या करिता गांव ते शाळा दरम्यान वाहतुकीची सुविधा उपलब्ध करून देणे To facilitate transportation services between villages to schools for the girls studying up to 12 th std. in rural areas.	मुलींच्या शिक्षणाला प्रोत्साहन देणे Promoting Girls Education	..	..	..	12,801	164,88,03	164,88,03	1,00,000	164,88,03	164,88,03	1,00,000
सार्वजनिक आरोग्य विभाग/ Public Health Department												
R-01, T-05, N-03												
4	राष्ट्रीय आरोग्य अभियान (Scheme) Programmes under National Health Mission (CRCs: 2210F157, 2210G5246, 2210F738, 2210E455,2210G592, 2210G609)	बालकांवरील खर्च ही खाली नमूद केलेल्या घटकांवरील एकूण बजेटची बेरीज आहे Child budget is sum total of the budget on the components mentioned below	4920,47,53	3980,78,57	103,27,21	..	4976,49,07	83,85,63	..	2923,00,79	232,07,33	..
i	विशेष नवजात काळजी कक्ष Special Newborn Care Units (SNCU)	नवजात आजारी बालकांची काळजी घेणे Care of Sick New Born Children	7,23,58	4,68,23	4,68,23	52,645	7,75,00	1,08,65	37,732	7,82,74	7,82,74	56,000
ii	जीवनसत्व अ मोहीम आणि जातनाशक मोहीम Vitamin A & Deworming Drive	पुरक पोषण व जंतनाशक Nutrition supplement	..	..	..	..	3,20,15	..	..	3,20,15	3,20,15	..
iii	एनिमिया मुक्त भारत National Iron Plus Initiative (NIPI)	पुरक पोषण Nutrition supplement	4,12,35	..	..	51,76,821	5,36,35	3,80,35	53,15,870	5,70,00	5,70,00	81,12,961
iv	Weekly Iron and Folic Acid Supplementation (WIFS)	पुरक पोषण To prevent anaemia among adolescent boys and girls	..	..	..	1,02,94,585	8,60,52	35,39	1,05,51,213	8,60,52	8,60,52	1,05,51,213
v	पीसीपीएनडीटी Pre-Conception and Pre-Natal Diagnostic Techniques (PCPNDT)	स्त्री भ्रूणहत्या रोखण्यासाठी निदान केंद्रांचे नियमन करणे Prevent Female Foeticide By Regulating Misuse Of Diagnostic Centres	1,18,75	29,62	29,62	..	1,25,40	19,73	..	1,34,40	1,34,40	..
vi	अतिसार नियंत्रण पंधरवडा (IDCF)	पुरक पोषण Nutrition supplement	1,37,22	45,07	45,07	66,86,464	5,25,49	81,32	75,56,671	5,25,49	5,25,49	1,02,54,304

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ २ - < १००% पेक्षा कमी बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A2 - Less than 100% Schemes for Children

कें.पु.घो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारंत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22				2022-23			2023-24		
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालकांवरील खर्च Expenditure on Children	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालकांवरील खर्च Expenditure on Children	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	बालकांवरील अपेक्षित खर्चा Expected expenditure on Children	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
vii पोषण पुनर्वसन केंद्र Nutrition Resource Centre	अतिकुपोषित व आजारी बालकांची काळजी घेणे Care of Sick and Severely Malnourished Children	3,41,63	2,15,99	2,15,99	4,706	4,20,91	1,56,07	4,242	4,10,03	4,10,03	8,000
viii नवजात शिशु स्थिरीकरण कक्ष New Born Stabilization Units (NBSU)	नवजात बालकांची काळजी घेणे Care of Sick New Born Children	99,50	69,22	69,22	18,624	1,02,50	6,86	14,686	1,02,50	1,02,50	22,000
ix बाल मृत्यू लेखापरीक्षण Child Death Audit	बालकांच्या मृत्यूचे कारण समजून घेणे Understanding causes of child death	32,50	6,95	6,95	12,534	1,13,25	4,29	0	1,13,25	1,13,25	20,000
x कांगारू मदर केअर Kangaroo mother care	नवजात बालकाची काळजी घेणे व स्तनपानासाठी प्रोत्साहन देणे New born care and promotion of breastfeeding	25,25	13,92	13,92	28,631	25,00	0	22,029	25,00	25,00	32,000
xi मा कार्यक्रम Mother absolute affection	स्तनपानाचे महत्व सांगणे Promotion of breastfeeding	3,17,83	94,51	94,51	18,06,934	4,16,50	1,69,22	12,36,822	4,69,60	4,69,60	22,26,268
xii Management of sepsis, pneumonia, diarrhoea, low birth weight babies by Asha	अतिकुपोषित व आजारी शिशुंची काळजी घेणे Care of sick infants and children	52,80	0	0	17,448	19,20	19,00	9,250	19,20	19,20	22,000
xiii राष्ट्रीय किशोर स्वास्थ्य कार्यक्रम (RKSK)	किशोर मुलांमध्ये प्रजनन आरोग्य व पोषण इत्यादीबाबत जागरूकता निर्माण करणे Building Awareness On Reproductive Health And Nutrition	18,01,52	22,91,96	22,91,96	3,94,748	16,51,42	1,25,50	6,59,358	19,60,31	19,60,31	6,66,182
xiv राष्ट्रीय बाल स्वास्थ्य कार्यक्रम Rashtriya Bal Swasthya Karyakram (RBSK)	शून्य ते अठरा वर्षांच्या मुलांच्या आरोग्याची तपासणी करून उपचार करणे Early identification and intervention for children to cover four Ds	75,66,16	36,28,09	36,28,09	1,93,80,628	103,36,73	37,44,32	1,93,03,913	66,12,24	66,12,24	2,01,29,123
xv प्रशिक्षण कार्यक्रम Training programme	प्रजनन व बाळाच्या आरोग्याची काळजी घेण्याचे प्रशिक्षण Training for reproductive and child health care	8,86,73	6,44,72	6,44,72	..	6,37,98	34,45	..	6,37,98	6,37,98	..

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ २ - < १००% पेक्षा कमी बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A2 - Less than 100% Schemes for Children

कें.पु.घो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारान्त/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22				2022-23			2023-24		
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालकांवरील खर्च Expenditure on Children	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालकांवरील खर्च Expenditure on Children	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	बालकांवरील अपेक्षित खर्चा Expected expenditure on Children	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
xvi नियमित लसीकरण Regular vaccination	बालमृत्यू व बालकांचे आजारास प्रतिबंधात्मक उपाययोजना Protection of children against preventable diseases	50,71,97	28,18,93	28,18,93	19,12,580	99,23,93	35,00,48	19,27,480	96,63,92	96,63,92	19,27,480
शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग / School Education and Sports Department											
E-03											
5 क्रीडा विद्यापीठाची स्थापना(22042064) Establishment of Sports University(Scheme)	मुलांसाठी खेळाची आवड निर्माण करून मोठ्या स्पर्धेसाठी तयारी करून घेणे Promote sports among school children	12,12,00	3,85,39	2,85,39	5,15	15,80,03	22,57,19	515	50,00,00	115,28,40	515
6 खो-खो चषक स्पर्धा (22045412) Kho-Kho Championship Competition(Scheme)	खो-खो देशी खेळास प्रोत्साहन Promote Kho-Kho among schoolchildren	45,00	0	0	0	52,50	45,00	264	75,00	60,00	264
7 जिल्हा स्तरावर बिगरनिवासी क्रीडा अकादमी स्थापन करणे(22045395) Establishment of Non-Residential Sports Academy at District Level(Scheme)	मुलांना प्रोत्साहन देणे Promote sports among school children	60,00	0	0	0	70,00	60,00	91	5,00,00	3,00,00	91
8 कुस्ती खेळाचा विकास यासाठी आर्थिक सहाय्य(22041649) Financial Assistance for the Development of the Art of Wrestling(Scheme)	कुस्ती खेळाचा विकास करण्यासाठी आर्थिक सहाय्य Promote Wrestling among schoolchildren	92,80	0	0	0	64,96	55,68	400	92,80	55,68	400
9 राज्य स्तरावर क्रीडा प्रशिक्षण शिबिरांचे आयोजन.(22045626) Organisation of Sports Training camp at state level.(Scheme)	स्पर्धेसाठी मुलांना तयारी करणेसाठी Promote sports among school children	1,20,00	0	0	0	1,40,00	1,20,00	384	2,70,00	1,80,00	384

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ २ - < १००% पेक्षा कमी बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A2 - Less than 100% Schemes for Children

कें.पु.यो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारंत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22				2022-23			2023-24			
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालकांवरील खर्च Expenditure on Children	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालकांवरील खर्च Expenditure on Children	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	बालकांवरील अपेक्षित खर्चा Expected expenditure on Children	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	
सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग / Social Justice and Special Assistance Department												
N-03												
10	महाराष्ट्र राज्य जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम, १९६१ याच्या कलम १८२ अन्वये जिल्हा परिषदांना वसतिगृहाच्या परिरक्षणासाठी अनुदाने. (22250539) Grant in Aid to Zilla Parishad under section 182 of the Maharashtra Zilla Parishad and Panchayat Samitis Act 1961 for Maintenance of Hostels (scheme)	बालकांवरील खर्च ही खाली नमूद केलेल्या घटकांवरील एकूण बजेटची बेरीज आहे Child budget is sum total of the budget on the components mentioned below	134,69,66	84,65,45	1,81,06	..	98,00,00	3,98,59	..	140,00,00	2,67,54	..
i	शालेय प्रवेशित विद्यार्थिनींना इ.5 वी ते 7+ वी मध्ये शिकत असणाऱ्या मुलींना सावित्रीबाई फुले शिष्यवृत्ती 600 रु 10 महिन्यासाठी दिली जाते. Savitribai Phule scholarship to students of classes 5 to 7 (Rs 600 for 10 months)	मुलींसाठी शिष्यवृत्ती Scholarship for girls	87,21	65,78	65,78	8,222	1,03,85	1,03,85	12,981	1,37,24	1,37,24	17,155
ii	शिक्षण फी परीक्षा फी मॅट्रीकपूर्व - जिप Prematric fee	मुलांना शिक्षणासाठी प्रोत्साहन देणे Promotion secondary school education	1,25,64	53,02	53,02	3,534	1,52,32	1,52,32	10,155	60,30	60,30	4,020
iii	माध्यमिक शाळेत शिकणाऱ्या विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती जिप Scholarship to students in Secondary school	मुलांना शिक्षणासाठी प्रोत्साहन देणे Promotion secondary school education	86,48	62,26	62,26	8,301	1,42,42	1,42,42	18,989	70,00	70,00	9,333
11	भारत सरकारच्या मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्त्या (कें.पु.यो. 100 टक्के)(22250495) Government of India post matric scholarships.(CSS 100%)(Scheme)	विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती Scholarship for students	780,00,00	584,97,35	11,69,95	43,331	800,00,00	12,86,94	47,665	800,00,00	13,51,29	50,048
12	भारत सरकारच्या मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्त्या.(22250352) Government of India Post Matric Scholarships .(Scheme)	विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती Scholarship for students	841,92,50	637,70,00	13,35,40	49,459	760,00,00	14,68,94	54,405	800,00,00	15,42,39	57,125
13	शिक्षण फी व परीक्षा फी प्रदाने(22250388) Payment of Tuition fees and Examination fees.(Scheme)	विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती Scholarship for students	259,50,00	409,49,96	77,80	19,451	261,25,00	85,59	21,396	300,00,00	89,86	22,466

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ २ - < १००% पेक्षा कमी बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A2 - Less than 100% Schemes for Children

के.पु.घो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारंत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22				2022-23			2023-24		
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालकांवरील खर्च Expenditure on Children	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालकांवरील खर्च Expenditure on Children	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	बालकांवरील अपेक्षित खर्चा Expected expenditure on Children	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
14 डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे यांच्या द्वारे कार्यशाळा व प्रशिक्षण कार्यक्रम राबविणे. (अ.जा.उ.यो.) (22253681) (Scheme) (SCSP) Workshop and Training Programme by Dr. Babasaheb Ambedkar Research and Training Institute, Pune.	बालकांवरील खर्च ही खाली नमूद केलेल्या घटकांवरील एकूण बजेटची बेरीज आहे Child budget is sum total of the budget on the components mentioned below	300,00,00	255,00,00	17,65,30	..	245,00,00	31,13,55	..	350,00,00	25,04,63	..
i संघ लोकसेवा आयोग (यु.पी.एस.सी) UPSC	रोजगाराचे प्रशिक्षण Training for employment	..	6,50	1,00	4	..	1,25	5	..	6,25	25
ii स्पर्धा परिक्षा आय.बी.पी.एस Competition IBPS	रोजगाराचे प्रशिक्षण Training for employment	..	..	..	..	..	11,27,06	10,246	..	..	115
iii महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग (एम.पी.एस.सी) MPSC	रोजगाराचे प्रशिक्षण Training for employment	..	..	4,42,95	195	..	4,42,95	195	..	7,23,00	495
iv अधिछात्रवृत्ती Extracurricular	बाबासाहेब आंबेडकर राष्ट्रीय संशोधन शिष्यवृत्ती Babasaheb Ambedkar National Research Fellowship	..	33,03,39	13,21,35	767	..	15,42,29	860	..	17,75,38	979
15 महाराष्ट्र राज्य जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम १९६१ च्या कलम १८२ अन्वये जिल्हा परिषदांना सहाय्यक अनुदाने (22253046) (Scheme) Grants to Zilla Parishads under section 182 of the Maharashtra Zilla Parishad and Panchayat Samitis Act 1961.	बालकांवरील खर्च ही खाली नमूद केलेल्या घटकांवरील एकूण बजेटची बेरीज आहे Child budget is sum total of the budget on the components mentioned below	63,62	..	..	..	89,06	2,39,10	..	1,27,23	2,39,10	..
i सफाई कामगारांच्या मुलांना मॅट्रीकपूर्व शिष्यवृत्तया (राज्य) जि.प (स्थानिक) Premetric scholarship to children of those engaged in Unclean Occupations	विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती Scholarship for students	..	..	..	..	2,31,60	2,31,60	7,720	2,31,60	2,31,60	7,720
ii औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थातील प्रशिक्षणार्थ्यांना विद्यावेतन (जि.प.) (स्थानिक) Scholarship to students studying in ITIs	विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती Scholarship for students	..	..	..	..	7,50	7,50	750	7,50	7,50	750

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ २ - < १००% पेक्षा कमी बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A2 - Less than 100% Schemes for Children

कें.पु.घो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारंत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22				2022-23			2023-24		
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालकांवरील खर्च Expenditure on Children	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालकांवरील खर्च Expenditure on Children	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	बालकांवरील अपेक्षित खर्चा Expected expenditure on Children	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग/ Tourism and Culture Affairs Department											
ZD-02											
16 राज्य नृत्य, नाट्य, तमाशा व संगीत महोत्सव (22051492) State festival of Dance,Drama,Tamasha and Music. (Scheme)	बालकांवरील खर्च ही खाली नमूद केलेल्या घटकांवरील एकूण बजेटची बेरीज आहे Child budget is sum total of the budget on the components mentioned below	2,70,00	3,62,12	2,32	..	3,67,50	2,32	..	7,25,00	2,32	..
i महाराष्ट्र राज्य बाल नाट्य स्पर्धा Maharashtra State Bal Natya Spardha	बालकांसाठी कार्यक्रम आयोजन करणे Organize Programmes For Children	1,12,00	75,92	2,20	30	1,50,00	2,20	30	1,50,00	2,20	30
ii महाराष्ट्र राज्य दिव्यांग बाल नाट्य स्पर्धा Maharashtra State Divyang Bal Natya Spardha	दिव्यांग बालकांसाठी कार्यक्रम आयोजन करणे Organize Programmes For Children With Disabilities	10,00	5,55	12	2	10,00	12	2	10,00	12	2
महिला व बाल विकास विभाग / Women and Child Development Department											
X-01											
17 पोषण अभियान (केंद्र हिस्सा 80टक्के (22362084) Poshan Abhiyan(Central share 80%)(Scheme)	मुलांचे पोषण सुधारण्यासाठी प्रशिक्षण, सर्वेक्षण, प्रसिद्धी, इत्यादी Trainings, surveys, publicity, etc. for improving nutrition of children	124,29,16	99,27,35	40,58,76		107,28,40	53,64,34		343,24,32	171,63,76	
					1,10,486 anganwadis			1,10,486 anganwadis			1,10,486 anganwadis
18 पोषण अभियान (राज्य हिस्सा 20टक्के) (22362093) Poshan Abhiyan (State share 20%)(Scheme)	मुलांचे पोषण सुधारण्यासाठी प्रशिक्षण, सर्वेक्षण, प्रसिद्धी, इत्यादी Trainings, surveys, publicity, etc. for improving nutrition of children	31,07,29	20,91,99	10,10,74		26,82,10	13,41,09		85,81,08	42,90,94	

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ २ - < १००% पेक्षा कमी बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A2 - Less than 100% Schemes for Children

कें.पु.घो. व राज्य/ CSS & State

(रुपये हजारंत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22				2022-23			2023-24		
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालकांवरील खर्च Expenditure on Children	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालकांवरील खर्च Expenditure on Children	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	बालकांवरील अपेक्षित खर्चा Expected expenditure on Children	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना (आहार खर्च)(केंद्र हिस्सा 50 टक्के)(22361927) 19 Integrated Child Development Service Scheme(Diet Expenses) (Central Share 50%)(Scheme)	बालपणीच्या सुरुवातीच्या काळात पूरक पोषण Supplementary Nutrition During Early Childhood Years	1016,19,00	1015,63,24	850,29,90		1034,21,00	849,58,49		775,00,00	721,45,83	
					61,72,911			59,68,733			59,68,733
एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना (आहार खर्च)(राज्य हिस्सा 50 टक्के)(22361936) 20 Integrated Child Development Service Scheme(Diet Expenses) (State Share 50%)(Scheme)	बालपणीच्या सुरुवातीच्या काळात पूरक पोषण Supplementary Nutrition During Early Childhood Years	1016,19,00	1015,82,31	850,29,90		1034,21,00	849,58,49		775,00,00	721,45,83	

जिल्हा योजना

लिंगभाव अर्थसंकल्प विवरणपत्र

बाल अर्थसंकल्प विवरणपत्र

DISTRICT PLAN

Gender Budget Statement

Child Budget Statement

लिंगभाव अर्थसंकल्प विवरणपत्र: भाग अ १-१००% महिला आणि मुलींसाठी/ Gender Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Women and Girls

District

जिल्हा

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24		
		सुधारीत अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	लाभार्थी संख्या No. of beneficiaries	सुधारीत अंदाज Revised Estimates	लाभार्थी संख्या No. of beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	लाभार्थी संख्या No. of beneficiaries	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	
बहुजन कल्याण विभाग/Bahujan Welfare Department									
1	इयत्ता आठवी ते दहावी मध्ये शिक्षण घेणाऱ्या विमुक्त जाती, भटक्या जमाती व विशेष मागास प्रवर्गाच्या मुलींकरिता सावित्रीबाई फूले शिष्यवृत्ती Savitribai Phule scholarship for vimukta jati, nomadic tribes and special backward class girls studying in VIII th - X th Standard	मुलींना शिक्षणसाठी प्रोत्साहन Promoting girls' education	1,90,04	1,38,36	..	1,96,54	..	1,66,62	..
2	विमुक्त जाती व भटक्या जमातीतील आणि विशेष मागास प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्त्यासाठी जिल्हा परिषदांना सहायक अनुदान G.I.A. to ZPs under Section 187 of Maharashtra ZPs. and PSs. Act 1961 for scholarship to VJNT and SBC Girls studying in 5 th to 7 th Std	मुलींना शिक्षणसाठी प्रोत्साहन Promoting girls' education	17,00	1400	..	17,00	..	10,00	..
सार्वजनिक आरोग्य विभाग/ Public Health Department									
3	जिल्हा / स्त्री रुग्णालयातील सेवा व साधनसामग्री यांचा दर्जावाढ करण्यासाठी विशेष कार्यक्रम Special programmes for upgradation of services and equipment in district/ women hospital	महिलांच्या आरोग्य सुविधेत सुधारणा करणे Improving women's access to healthcare facilities	6,70,01	18,46,11	..	0	..	0	..
4	महिला रुग्णालये Womens hospital	महिलांच्या आरोग्य सुविधेत सुधारणा करणे Improving women's access to healthcare facilities	1,75,00	0	..	1,00,02	..	0	..
5	महिलांच्या रुग्णालयाचे बांधकाम व विस्तार Construction & expansion of women hospitals	महिलांच्या आरोग्य सुविधेत सुधारणा करणे Improving women's access to healthcare facilities	6,75,00	9,80,19	..	0	..	0	..

लिंगभाव अर्थसंकल्प विवरणपत्र: भाग अ १-१००% महिला आणि मुलींसाठी/ Gender Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Women and Girls

District

जिल्हा

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22			2022-23		2023-24		
		सुधारीत अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	लाभार्थी संख्या No. of beneficiaries	सुधारीत अंदाज Revised Estimates	लाभार्थी संख्या No. of beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	लाभार्थी संख्या No. of beneficiaries	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	
शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग/ School Education and Sports Department									
6	कस्तुरबा गांधी बालिका शाळा नववी ते दहावी इयत्तेपर्यंत वर्ग वाढविणे Kasturba Gandhi Balika school - extension upto IX and X Std	मुलींना शिक्षणसाठी प्रोत्साहन Promoting girls' education	1	0	..	13,51	..	0	..
7	शाळेत मुलींच्या नाव नोंदणीकरीता प्राथमिक शिक्षकांना पुरस्कार देण्यासाठी जिल्हा परिषदांना अनुदान Awards to primary teachers for enrollment of girls	मुलींना शिक्षणसाठी प्रोत्साहन Promoting girls' education	8,67	2,25	..	7,83	..	0	..
8	समाजातील दुर्बल घटकांमधील मुलींना उपस्थिती भत्ता देण्यासाठी जिल्हा परिषदांना अनुदान Attendance allowance to girls from weaker section	मुलींना शिक्षणसाठी प्रोत्साहन Promoting girls' education	5,13,91	1,91,77	..	4,39,77	..	0	..
महिला व बाल विकास विभाग/ Women and Child Development Department									
9	शुभमंगल सामूहिक विवाह योजनेसाठी अनुदाने Shubhamangal commmunity marriage scheme	लग्नाचा खर्च कमी करणे Reducing marriage expenses	72,46	2,98	..	1,08,05	..	97,16	..
10	हुंडा पद्धती नष्ट करणे Abolition of dowry system	लिंग समभाव For gender equality	1,01	0	..	1,01	..	1	..
11	महिला मंडळांना अनुदाने Grants to Mahila Mandals	लिंग समभाव व महिलांचे सक्षमीकरण Gender equality and women's empowerment	20,00	0	..	20,00	..	0	..

लिंगभाव अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ २: १००% पेक्षा कमी १००% पेक्षा कमी महिला/ मुलींसाठी/ Gender Budget Statement: Part A2 - Less than 100% Schemes for Women and Girls

District

जिल्हा

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22				2022-23			2023-24			
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	महिला/ मुलींवरील खर्चा Expenditure on Women/ Girls	महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	महिला/ मुलींवरील खर्चा Expenditure on Women/G irls	महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या No. of Women/ Girl Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	महिला/ मुलींवरील अपेक्षित खर्चा Expected expenditure on Women/ Girls	अपेक्षित महिला/ मुलीं लाभार्थी संख्या Expected No. of Women/ Girl Beneficiaries	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	
आदिवासी विकास विभाग/ Tribal Development Department												
1	भारतरत्न डॉ. ए. पी.जे. अब्दुल कलाम अमृत आहार योजना. (Scheme) (TX290004) Bharat Ratna Dr. A.P.J Abdul Kalam Amrut Aahaar Yojana	मुलांसाठी पूरक पोषण आहार Supplemen taqry nutrition for children	212,50,23	209,33,78	34,66,60	4,88,319	220,41,05	39,99,93	3,35,673	242,00,00	37,81,25	5,00,000

बाल अर्थसंकल्प विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

District	वर्णन Description	शेरा Remarks	जिल्हा (रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)						
			2021-22			2022-23		2023-24	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	
बहुजन कल्याण विभाग/Bahujan Welfare Department									
1	इतर मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना मॅट्रिकोत्तर शिष्यवृत्त्या व इतर शैक्षणिक सवलती Post-matric scholarship and other educational benefits to students belonging to other backward classes	मागासवर्गीय मुलांना शैक्षणिक सवलत Scholarships to students	5,03	5,00	..	8,02	..	8,02	..
2	विशेष मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना मॅट्रिकोत्तर शिष्यवृत्त्या व इतर शैक्षणिक सवलती Post-matric scholarship and other educational benefits to students belonging to special backward classes	मागासवर्गीय मुलांना शैक्षणिक सवलत Scholarships to students	12,01	10,00	..	12,01	..	1	..
3	राज्य शासनाच्या मॅट्रिकोत्तर शिष्यवृत्त्या State government post-matric scholarships	मागासवर्गीय मुलांना शिष्यवृत्ती. Scholarships to students	6,08	0	..	4,05,08	..	4,03,08	..
4	शिक्षण फी/ परीक्षा फी प्रदाने Payment of tuition fees/ examination fees	मागासवर्गीय मुलांना शैक्षणिक सवलत Concessions in education	39,04	24,50	..	23,05	..	2,04	..
5	राज्यातील विजा /भज व इतर मागासवर्गीयांच्या विद्यार्थ्यांसाठी शिक्षण फी, परीक्षा फी प्रदाने Payment of tuition fees and examination fees for other backward classes student	मागासवर्गीय मुलांना शैक्षणिक सवलत Concessions in education	23,01	3,00	..	17,01	..	17,00	..
6	विमुक्त जाती व भटक्या जमातीतील आणि विशेष मागास प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्त्यासाठी जिल्हा परिषदांना सहायक अनुदान Grant in aid to Zilla Parishad under section 187 of Maharashtra Zilla Parishad and Panchayat Samitis Act 1961 for Scholarship to VJNT and SBC girls studying in 5 th to 7 th Std	मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक सवलत Concessions in education	17,00	14,00	..	17,00	..	10,00	..

बाल अर्थसंकल्प विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

District	वर्णन Description	शेरा Remarks	(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)							
			2021-22			2022-23		2023-24		
			सुधारीत अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	लाभार्थी संख्या No. of beneficiaries	सुधारीत अंदाज Revised Estimates	लाभार्थी संख्या No. of beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	लाभार्थी संख्या No. of beneficiaries	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)		
	विमुक्त जाती व भटक्या जमातीतील आणि विशेष मागास प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांची शिक्षण आणि परिक्षा फी यासाठी जिल्हा परिषदांना सहायक अनुदान	मागासवर्गीयविद्यार्थ्यांना शैक्षणिक सवलत								
7	Grant in aid to Zilla Parishad under section 187 of Maharashtra Zilla Parishad and Panchayat Samitis Act 1961 for Tuition and Examination Fees to VJNT. and SBC. Students	Concessions in education	53,25	35,66	..	40,25	..	25,00	..	..
8	इ.८ वी ते १० वी मध्ये शिकणा-या विजाभज व विशेष मागास प्रवर्गाच्या मुलींकरिता सावित्रीबाई फुले शिष्यवृत्ती योजना	विशेष मागास प्रवर्गातील मुलींकरिता शिष्यवृत्ती	1,90,04	1,38,36	..	1,96,54	..	1,66,62	..	..
9	वि.जा.भ.ज.विशेष मागास प्रवर्ग व इ.मा.व. करिता प्रशिक्षण	विशेष मागास प्रवर्गाकरिता प्रशिक्षण	2	0	..	1,02	..	2	..	..
10	राज्यातील विजा /भज व इतर मागासवर्गाच्या विद्यार्थ्यांसाठी शिक्षण फी, परीक्षा फी प्रदाने	विजाभज, विशेष मागास प्रवर्ग प इतर याकरिता फी सवलत	1	0	..	1	..	1	..	..
11	विमुक्त जाती व भटक्या जमातीतील आणि विशेष मागास प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्त्यासाठी जिल्हा परिषदांना सहायक अनुदान	विशेष मागास प्रवर्गाकरिता शिष्यवृत्ती	15,00	15,00	..	20,00	..	0	..	..

बाल अर्थसंकल्प विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

District	वर्णन Description	शेरा Remarks	जिल्हा (रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)						
			2021-22			2022-23		2023-24	
			सुधारीत अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	लाभार्थी संख्या No. of beneficiaries	सुधारीत अंदाज Revised Estimates	लाभार्थी संख्या No. of beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	लाभार्थी संख्या No. of beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	
सार्वजनिक आरोग्य विभाग/ Public Health Department									
12	आश्रमशाळेतील मुलांसाठी आरोग्य तपासणी कार्यक्रम Children's health check-up programme at Ashram Schools	मुलांची आरोग्य तपासणी Improving health of schoolchildren	77,51	77,43	..	10,52	..	0	..
13	शालेय आरोग्य तपासणी कार्यक्रम School health check- up programmes	शाळेतील मुलांची आरोग्य तपासणी. Improving health of schoolchildren	1,02,22	52,19	..	35,02	..	0	..
शालेय शिक्षण आणि क्रिडा विभाग/ School Education and Sports Department									
14	क्रीडांगणाचा विकास Development of play grounds	बालकांचे कल्याण Child welfare	79,45,96	70,81,10	..	83,00,69	..	92,08,68	..
15	१०३ विकास गटांमधील इयत्ता चौथीच्या विद्यार्थ्यांसाठी मोफत गणवेश व लेखन साहित्य पुरविण्यासाठी जिल्हा परिषदेला अनुदान Free uniforms and writing material to students of standard IV th of 103 development blocks	विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक साहित्याचे मोफत वाटप. Educational material to students	8,01	1,79	..	9,01	..	0	..
16	१०३ विकास गटांमधील विद्यार्थ्यांसाठी मोफत पाठ्यपुस्तके पुरविण्यासाठी जिल्हा परिषदेला अनुदान Free text books in 103 development blocks	विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक साहित्याचे मोफत वाटप. Educational material to students	2	0	..	2	..	0	..
17	पुर्वीच्या शासकीय माध्यमिक शाळांच्या इमारती/विशेष दुरुस्ती यांसाठी जिल्हा परिषदांना सहाय्यक अनुदान Grants to Zilla Parishads for construction and special repairs of Ex-Government Secondary School buildings	शाळा इमारतींची दुरुस्ती. Repairing of school buildings	23,95,72	29,79,62	..	42,29,00	..	0	..
18	प्राथमिक शाळांच्या इमारतींच्या बांधकामासाठी जिल्हा परिषदांना अनुदान Grant to Zilla Parishad for construction of primary school building	शाळा इमारतींची दुरुस्ती Repairing of school buildings	142,20,56	119,23,39	..	373,17,77	..	0	..

बाल अर्थसंकल्प विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

District	वर्णन Description	शेरा Remarks	जिल्हा (रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)						
			2021-22			2022-23		2023-24	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	
19	प्राथमिक शाळांच्या इमारतीची विशेष दुरुस्ती Special repairs of primary school buildings	शाळा इमारतीची दुरुस्ती Repairing of school buildings	213,83,29	176,32,73	..	241,64,41	..	0	..
20	प्राथमिक शाळांमधील अनुसूचित जातीच्या / जमातीच्या विद्यार्थ्यांसाठी विशेष सवलती Special facilities to scheduled castes/scheduled tribes in primary Schools	मागासवर्गीय मुलांना शिक्षणात सवलती Concession in school education for vulnerable groups	1,77,03	1,08,94	..	1,77,03	..	0	..
21	प्राथमिक शिक्षकांना उत्कृष्ट कामासाठी पुरस्कार Awards to primary teachers for better works	शिक्षकांना विशेष पुरस्कार. Awards to teachers	2,00	1,40	..	2,00	..	0	..
22	शाळेत मुलींच्या नावनोंदणीकरिता प्राथमिक शिक्षकांना पुरस्कार देण्यासाठी जिल्हा परिषदांना अनुदान Awards to primary teachers for enrolment of girls	मुलींच्या शिक्षणासाठी उत्तेजन Promoting girls' education	8,67	2,25	..	7,83	..	0	..
23	माध्यमिक शाळांच्या इमारतींच्या बांधकामासाठी जिल्हा परिषदांना अनुदान Grants to Zilla Parishads for construction and special repairs of secondary school buildings	शाळा इमारतीची दुरुस्ती Repairing of school buildings	3,65,50	3,55,50	..	4,25,50	..	0	..
24	समाजातील दुर्बल घटकांमधील मुलींना उपस्थिती भत्ता देण्यासाठी जिल्हा परिषदांना अनुदान Attendance allowance of girls from weaker section	मुलींच्या शिक्षणासाठी उत्तेजन Promoting girls' education	5,13,91	1,91,77	..	4,39,77	..	0	..
25	कस्तुरबा गांधी बालिका विद्यालय योजना (व्याप्ती वाढविणे 9 वी व 10 वी) Kasturba Gandhi Balika school - extension up to IX and X Std	मुलींच्या शिक्षणासाठी उत्तेजन Promoting girls' education	1	0	..	13,51	..	0	..
26	प्रशिक्षण केंद्रांची स्थापना Establishment of coaching centres	विद्यार्थ्यांमध्ये क्रीडागुण वाढविणे Promotion of sports among schoolchildren	7,51	7,00	..	40,00	..	50,00	..

बाल अर्थसंकल्प विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

District	वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22		2022-23		2023-24		
			सुधारीत अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	लाभार्थी संख्या No. of beneficiaries	सुधारीत अंदाज Revised Estimates	लाभार्थी संख्या No. of beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	लाभार्थी संख्या No. of beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	
	27 व्यायामशाळांचा विकास Grant -in-aid to gymnasium and play ground	विद्यार्थ्यांमध्ये क्रीडागुण वाढविणे Promotion of sports among schoolchildren	11,50,00	13,17,50	..	10,00,00	..	15,50,00	..
कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविन्यता विभाग/ Skills, Employment, Entrepreneurship and Innovation Department									
	28 माध्यमिक शालांत प्रमाणपत्र परीक्षा पूर्व व्यावसायिक शिक्षणासाठी सुविधांचा विकास करणे Development of facilities in Pre S.S.C. Vocational Education	विद्यार्थ्यांमध्ये शिक्षणासाठी सुविधा Promoting vocational education	3,37,91	0	..	2,69,23	..	1,99,17	..
	29 औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेच्या विद्यार्थ्यांसाठी वसतिगृहाचे बांधकाम करणे व वसतिगृहातील प्रशिक्षणार्थींना सुविधा पुरविणे Construction of hostels for I.T.I.s student and providing facilities to the trainees in hostels	व्यावसायिक शिक्षणासाठी सुविधा Hostels for students	12,30,84	2,64,47	..	13,96,40	..	10,96,73	..
	30 शासकीय तंत्रशाळांचे बांधकाम Construction of government technical school	व्यावसायिक शिक्षणासाठी सुविधा Vocational education	15,95,75	4,71,35	..	13,76,54	..	10,71,07	..
	31 शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांच्या इमारतीसाठी भूसंपादन व बांधकाम Land acquisition and construction of government ITIs	व्यावसायिक शिक्षणासाठी सुविधा Vocational education	19,96,56	9,17,61	..	30,82,85	..	26,60,00	..
	32 शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांच्या प्रशासकीय व वर्कशॉप इमारतीसाठी भूसंपादन व बांधकाम Land acquisition and construction of workshop building for ITIs	व्यावसायिक शिक्षणासाठी सुविधा Promoting vocational education	77,56,32	20,01,29	..	71,13,35	..	85,16,45	..
	33 औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमध्ये यंत्रसामुग्री पुरविणे आणि आधुनिकीकरण करणे Procurement of deficient equipment in existing ITIs	व्यावसायिक प्रशिक्षण संस्थांचे आधुनिकीकरण Promoting vocational education	17,41,25	9,83,64	..	12,86,00	..	16,40,11	..

बाल अर्थसंकल्प विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

District	वर्णन Description	शेरा Remarks	जिल्हा (रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)						
			2021-22			2022-23		2023-24	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	
34	तंत्र माध्यमिक शाळा सुरु करणे Opening of technical high schools	व्यावसायिक शिक्षणासाठी सुवीधा Promoting vocational education	1,51,14	7,95	..	9,01	..	7,05	..
35	अधिक २ स्तरावरील व्यावसायिक शिक्षण Plus two stage vocational education	व्यावसायिक शिक्षणासाठी सुवीधा Promoting vocational education	45,00	0	..	4,54	..	7,03	..
36	मागास वर्गीयांसाठी अधिक २ स्तरावरील व्यावसायिक शिक्षण Technical School vocationalisation of education at 2 stage (Non CSP) special component plan for scheduled castes	व्यावसायिक शिक्षणाच्या टप्पावरील मागासवर्गीयांचा (विशेष घटक योजना) Promoting vocational education	29,60	0	..	14,49	..	12,65	..
37	औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमध्ये यंत्रसामुग्री पुरविणे आणि आधुनिकीकरण करणे Supply of tools and modernisation ITIs	व्यावसायिक शिक्षणासाठी सुवीधा Promoting vocational education	4,20,00	1,42,33	..	2,34,00	..	2,61,60	..
सामाजिक न्याय व विशेष सहाय विभाग/ Social Justice and Special Assistance Department									
38	अपंग विद्यार्थ्यांना इयत्ता आठवी पर्यंत राज्य शासनाची शिष्यवृत्ती State government scholarship to physically handicapped students up to VIII th standard	दिव्यांग मुलांसाठी शिष्यवृत्ती Scholarship for handicapped children	30,00	29,84	..	0	..	0	..
महिला व बाल विकास विभाग/ Women and Child Development Department									
39	नवीन अंगणवाडी बांधकाम, अंगणवाडी शौचालय बांधणे व अंगणवाडी इमारतींचे किरकोळ दुरुस्ती यासाठी जिल्हा परिषदांना सहायक अनुदान G.I.A. for construction of anganwadi buildings under section 186 of Maharashtra Zilla Parishads and Panchayat Samitis Act, 1961	अंगणवाडी इमारतींची सुधारणा Renovation of anganwadi buildings	38,70,00	29,56,38	..	34,14,57	..	0	..

बाल अर्थसंकल्प विवरणपत्र: भाग अ १ -१००% बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A1 - 100% Schemes for Children

District	वर्णन Description	शेरा Remarks	जिल्हा (रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)						
			2021-22			2022-23		2023-24	
			सुधारीत अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	लाभार्थी संख्या No. of beneficiaries	सुधारीत अंदाज Revised Estimates	लाभार्थी संख्या No. of beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	लाभार्थी संख्या No. of beneficiaries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	
40	नवीन अंगणवाडी बांधकाम, अंगणवाडी शौचालय बांधणे व अंगणवाडी इमारतींचे किरकोळ दुरुस्ती यासाठी जिल्हा परिषदांना सहायक अनुदान G.I.A. for construction of anganwadi buildings under section 187 of Maharashtra Zilla Parishads and Panchayat Samitis Act, 1961	अंगणवाडी इमारतींची सुधारणा Renovation of anganwadi buildings	237,90,23	225,40,21	..	177,02,27	..	0	..
41	नवीन अंगणवाडी बांधकाम, अंगणवाडी शौचालय बांधणे व अंगणवाडी इमारतींचे किरकोळ दुरुस्ती यासाठी जिल्हा परिषदांना सहायक अनुदान G.I.A. to Zilla Parishad for construction of new anganwadi, anganwadi toilets and minor repairs of anganwadi buildings	अंगणवाडी इमारतींची सुधारणा Renovation of anganwadi buildings	10,80,01	10,24,61	..	7,75,15	..	0	..

बाल अर्थसंकल्पीय विवरणपत्र: भाग अ २ - < १००% पेक्षा कमी बालकांसाठी/ Child Budget Statement: Part A2 - Less than 100% Schemes for Children

District

जिल्हा

(रुपये हजारांत/ Rs. in Thousands)

वर्णन Description	शेरा Remarks	2021-22		2022-23			2023-24					
		सुधारित अंदाज Revised Estimates	प्रत्यक्ष रकमा Actuals	बालकांवरील खर्च Expenditur e on Children	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	सुधारित अंदाज Revised Estimates	बालकांवरील खर्च Expenditur e on Children	बालक लाभार्थी संख्या No. of Child Beneficiaries	अर्थसंकल्पीय अंदाज Budget Estimates	बालकांवरील अपेक्षित खर्चा Expected expenditure on Children	अपेक्षित बालक लाभार्थी संख्या Expected No. of Child Beneficiaries	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	
आदिवासी विकास विभाग/ Tribal Development Department												
1	भारतरत्न डॉ. ए. पी.जे. अब्दुल कलाम अमृत आहार योजना. (Scheme) (TX290004) Bharat Ratna Dr. A.P.J Abdul Kalam Amrut Aahaar Yojana	मुलांसाठी पूरक पोषण आहार Supplementary nutrition for children	212,50,23	209,33,78	174,67,18	24,60,498	220,41,05	180,41,12	15,14,004	242,00,00	204,18,75	27,00,000

List of CRCs for District Gender Budget Statement

District (General)

जिल्हा (सर्वसाधारण)

बहुजन कल्याण विभाग/ Bahujan Welfare Department

1	इयत्ता आठवी ते दहावी मध्ये शिक्षण घेणाऱ्या विमुक्त जाती, भटक्या जमाती व विशेष मागास प्रवर्गाच्या मुलींकरिता सावित्रीबाई फूले शिष्य Savitribai Phule scholarship for vimukta jati, nomadic tribes and special backward class girls studying in VIII th - X th Standard	22259975, 22254258, 22256232, 22256671, 22254472, 22254697, 22256896, 22258872, 2225D547, 2225D449, 2225F648, 2225D485, 2225D627
2	विमुक्त जाती व भटक्या जमातीतील आणि विशेष मागास प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्त्यासाठी जिल्हा परिषदांना सहायक अनुदान G.I.A. to ZPs under Section 187 of Maharashtra ZPs. and PSs. Act 1961 for scholarship to VJNT and SBC Girls studying in 5 th to 7 th Std	22255835, 22259358

सार्वजनिक आरोग्य विभाग/ Public Health Department

3	जिल्हा / स्त्री रुग्णालयातील सेवा व साधनसामग्री यांचा दर्जावाढ करण्यासाठी विशेष कार्यक्रम Special programmes for upgradation of services and equipment in district/ women hospital.	22109475,, 22109172
4	महिलांच्या रुग्णालयाचे बांधकाम व विस्तार Construction & expansion of women hospitals	42102044, 42103176, 42102957
5	महिला रुग्णालये Womens hospital	2210E161

शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग/ School Education and Sports Department

6	कस्तूरबा गांधी बालिका शाळा नववी ते दहावी इयत्तेपर्यंत वर्ग वाढविणे Kasturba Gandhi Balika school - extension upto IX and X Std.	2202H991, 2202J303
7	शाळेत मुलींच्या नाव नोंदणीकरीता प्राथमिक शिक्षकांना पुरस्कार देण्यासाठी जिल्हा परिषदांना अनुदान Awards to primary teachers for enrollment of girls.	2202H641, 2202H928, 2202D432, 2202C801, 2202D127, 22027196, 22024401, 22024099, 22025952, 22025335, 22025649, 22024713, 2202I933, 2202I156
8	समाजातील दुर्बल घटकांमधील मुलींना उपस्थिती भत्ता देण्यासाठी जिल्हा परिषदांना अनुदान Attendance allowance of girls from weaker section.	2202G206, 22028245, 2202D557, 2202D243, 22028862, 2202A119, 2202B984, 2.20E+191, 2202C309, 22027623, 2202C612, 2202C926, 22027937, 22027006, 2202A422, 2202B367, 22029798, 22028559, 22027311, 2202A736, 22029484, 22025765, 22024831, 22025148, 22026073, 22025451, 22026692, 22024526, 2202B672, 2202E491, 2202D862, 22029172

महिला व बाल विकास विभाग/ Women and Child Development Department

---

9	शुभमंगल सामूहिक विवाह योजनेसाठी अनुदाने Shubhamangal community marriage scheme.	2235A661, 2235A812, 2235A688, 2235A605, 2235A703, 2235C377, 2235C368, 2235C386, 2235C573, 2235A973, 2235A982, 2235B209, 2235B236, 2235B138, 2235B174, 2235B307, 2235B011, 2235A964, 2235B245, 2235A623, 2235B218, 2235A991, 2235A928, 2235A946, 2225D692, 2235B165, 2235A937, 2235C493, 2235C564, 2235B129
10	हुंडा पद्धती नष्ट करणे Abolition of dowry system.	22353515, 22354496
11	महिला मंडळांना अनुदाने Grants to Mahila Mandals.	22354315

List of CRCs for District Child Budget Statement

District (General)

जिल्हा (सर्वसाधारण)

बहुजन कल्याण विभाग/Bahujan Welfare Department

1	इतर मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना मॅट्रिकोत्तर शिष्यवृत्त्या व इतर शैक्षणिक सवलती Post-matric scholarship and other educational benefits to students belonging to other backward classes	2225C981, 2225C796, 2225C531, 2225D458
2	विशेष मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना मॅट्रिकोत्तर शिष्यवृत्त्या व इतर शैक्षणिक सवलती Post-matric scholarship and other educational benefits to students belonging to special backward classes	2225A163, 22255316, 22257293, 2225839
3	राज्य शासनाच्या मॅट्रिकोत्तर शिष्यवृत्त्या State government post-matric scholarships.	22257239, 2225A987, 2225A762, 2225A109, 22256798, 22259213, 22256359, 22258772, 22254374, 22259438, 22255479, 22255031, 22255693, 2225B651, 2225B212
4	शिक्षण फी/ परीक्षा फी प्रदाने Payment of tuition fees/ examination fees.	2225B025, 2225A791, 2225A136, 22256822, 22254409, 22258362, 22256608, 22255067, 22255281, 22254623
5	राज्यातील विजा /भज व इतर मागासवर्गीया विद्यार्थ्यांसाठी शिक्षण फी, परीक्षा फी प्रदाने Payment of tuition fees and examination fees for other backward classes student.	22259527, 2225B742, 2225F601
6	विमुक्त जाती व भटक्या जमातीतील आणि विशेष मागास प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्त्यासाठी जिल्हा परिषदांना सहायक अनुदान Grant in aid to Zilla Parishad under section 187 of Maharashtra Zilla Parishad and Panchayat Samitis Act 1961 for Scholarship to VJNT and SBC girls studying in 5 th to 7 th Std.	22255835, 22259358
7	विमुक्त जाती व भटक्या जमातीतील आणि विशेष मागास प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांची शिक्षण आणि परीक्षा फी यासाठी जिल्हा परिषदांना सहायक अनुदान Grant in aid to Zilla Parishad under section 187 of Maharashtra Zilla Parishad and Panchayat Samitis Act 1961 for Tuition and Examination Fees to VJNT. and SBC. Students.	22255808, 22258881, 2225A432, 2225B544
8	इ.८ वी ते १० वी मध्ये शिकणा-या विजाभज व विशेष मागास प्रवर्गाच्या मुलींकरिता सावित्रीबाई फुले शिष्यवृत्ती योजना Savitribai Phule scholarship for vimukta jati nomadic tribes and special backward classes girl students studying in VIII th to X th Standard	22259975, 22254258, 22256232, 22256671, 22254472, 22254697, 22256896, 22258872, 2225D547, 2225D449, 2225F648, 2225D485, 2225D627
9	वि.जा.भ.ज,विशेष मागास प्रवर्ग व इ.मा.व. करिता प्रशिक्षण Training for VJNT,SBC and OBCs students	2225D538, 2225D592, 2225D135

10	राज्यातील विजा /भज व इतर मागासवर्गाच्या विद्यार्थ्यांसाठी शिक्षण फी, परीक्षा फी प्रदाने Payment of fees for VJNT,OBC students	2225D431
11	विमुक्त जाती व भटक्या जमातीतील आणि विशेष मागास प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्त्यासाठी जिल्हा परिषदांना सहायक अनुदान G.I.A. to ZPs under section 187 of Maharashtra ZPs and PSs Act 1961 for Scholarship to VJNT and SBC Students Studying in High School	22256466
सार्वजनिक आरोग्य विभाग/ Public Health Department		
12	आश्रमशाळेतील मुलांसाठी आरोग्य तपासणी कार्यक्रम Children's health check-up programme at Ashram Schools.	2210E876, 2210A351, 22108541, 22108245, 22106298, 22106144, 22106743, 2210A502, 2210E956, 2210E787, 2210E179
13	शालेय आरोग्य तपासणी कार्यक्रम School health check- up programmes.	22111038, 22111056, 22111145, 22111172, 22111181, 22111192, 22111252, 22111272, 2210E633
शालेय शिक्षण आणि क्रिडा विभाग/ School Education and Sports Department		
14	क्रीडांगणाचा विकास Development of play grounds.	22045751, 22044316, 22044245, 22043267, 22043543, 22043964, 22044452, 22044031, 22042986, 22044102, 22044174, 22043051, 22043338, 22042841, 22043614, 22042215, 22043821, 22043472, 22043196, 22042912, 22043688, 22043409, 22042565, 22042351, 22042422, 22042707, 22042636, 22042494, 22042772, 22042289, 22043893, 22044521, 22044381, 22045297, 22043759
15	१०३ विकास गटांमधील इयत्ता चौथीच्या विद्यार्थ्यांसाठी मोफत गणवेश व लेखन साहित्य पुरविण्यासाठी जिल्हा परिषदेला अनुदान Free uniforms and writing material to students of standard IV th of 103 development blocks.	22029789, 22028236, 220E182, 2202E482, 2202D851, 22026064
16	१०३ विकास गटांमधील विद्यार्थ्यांसाठी मोफत पाठ्यपुस्तके पुरविण्यासाठी जिल्हा परिषदेला अनुदान Free text books in 103 development blocks.	22024491,2202B026
17	पूर्वीच्या शासकीय माध्यमिक शाळांच्या इमारती / विशेष दुरुस्ती यासाठी जिल्हा परिषदेला सहायक अनुदान Grants to Zilla Parishads for construction and special repairs of ex-government Secondary Schools.	2202H202, 2202H374, 2202B779, 2202C102, 2202J045, 2202J199, 2202I147, 2202C721, 2202A226, 22029288, 2202A531, 22024633, 2202E606, 2202D352, 2202A843, 22027104, 22029582, 2202I942
18	प्राथमिक शाळांच्या इमारतींच्या बांधकामासाठी जिल्हा परिषदांना अनुदान Grant to Zilla Parishad for construction of primary school building	2202H001, 2202H919, 2202J288, 2202I998, 2202J009, 2202J054, 2202J134, 2202J232, 2202H821, 2202J161, 2202J172, 2202J092, 2202J152, 2202J214, 2202J252, 2202J297, 2202I924, 2202I675, 2202I906, 2202I971, 2202J116, 2202I497, 2202I862, 2202J205, 2202J223, 2202J279, 2202I989, 2202I951, 2202J181, 2202I577, 2202I684, 2202J125

19	प्राथमिक शाळांच्या इमारतीची विशेष दुरुस्ती Special repairs of primary school buildings	2202H525, 2202H552, 2202H561, 2202H507, 2202H463, 2202H492, 2202H534, 2202H365, 2202H258, 2202H302, 2202H249, 2202H392, 2202H267, 2202H347, 2202H409, 2202H311, 2202H516, 2202H383, 2202H294, 2202I138, 2202J241, 2202J312, 2202H285, 2202H211, 2202H614, 2202H222, 2202H721, 2202H697, 2202H768, 2202H777, 2202H786
20	प्राथमिक शाळांमधील अनुसूचित जातीच्या / जमातीच्या विद्यार्थ्यांसाठी विशेष सवलती Special facilities to scheduled castes/scheduled tribes in primary Schools	2202D225, 22028227, 2202A093, 220E164, 2202C283, 2202B349, 22026055, 2202E473, 2202D842
21	प्राथमिक शिक्षकांना उत्कृष्ट कामासाठी पुरस्कार Awards to primary teachers for better works	2202H839
22	शाळेत मुलींच्या नाव नोंदणीकरीता प्राथमिक शिक्षकांना पुरस्कार देण्यासाठी जिल्हा परिषदांना अनुदान Awards to primary teachers for enrollment of girls.	2202H641, 2202H928, 2202D432, 2202C801, 2202D127, 22027196, 22024401, 22024099, 22025952, 22025335, 22025649, 22024713, 2202I933, 2202I156
23	माध्यमिक शाळांच्या इमारतींच्या बांधकामासाठी जिल्हा परिषदांना अनुदान Grants to Zilla Parishads for construction and special repairs of secondary school buildings	2202H356, 2202H703, 2202H712
24	समाजातील दुर्बल घटकामधील मुलींना उपस्थिती भत्ता देण्यासाठी जिल्हा परिषदांना अनुदान Attendance allowance of girls from weaker section.	2202G206, 22028245, 2202D557, 2202D243, 22028862, 2202A119, 2202B984, 2.20E+191, 2202C309, 22027623, 2202C612, 2202C926, 22027937, 22027006, 2202A422, 2202B367, 22029798, 22028559, 22027311, 2202A736, 22029484, 22025765, 22024831, 22025148, 22026073, 22025451, 22026692, 22024526, 2202B672, 2202E491, 2202D862, 22029172
25	कस्तुरबा गांधी बालिका विद्यालय योजना (व्याप्ती वाढविणे 9 वी व 10 वी) Kasturba Gandhi Balika school - extension up to IX and X Std.	2202H991, 2202J303
26	प्रशिक्षण केंद्रांची स्थापना Establishment of coaching centres	22042135, 22042144
27	व्यायामशाळांचा विकास Grant -in-aid to gymnasium and play ground	22044684, 22045205
कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविन्यता विभाग/ Skills, Employment, Entrepreneurship and Innovation Department		
28	माध्यमिक शालांत प्रमाणपत्र परीक्षा पूर्व व्यावसायिक शिक्षणासाठी सुविधांचा विकास करणे Development of facilities in Pre S.S.C. Vocational Education	22032992, 22032956, 22032624, 22030944, 22033308, 22031341, 22031421, 22031584, 22032105, 22031708, 22031305, 22031468, 22031181, 22030828, 22030784, 22031744, 22031548, 22031225, 22031501, 22031029, 22030908, 22031065, 22030982, 22031145, 22030864, 22032141, 22032061, 22032938, 22033139, 22032526

29	औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेच्या विद्यार्थ्यांसाठी वसतिगृहाचे बांधकाम करणे व वसतिगृहातील प्रशिक्षणार्थीना सुविधा पुरविणे Construction of hostels for I.T.I.s student and providing facilities to the trainees in hostels.	42501747, 42502144, 42501845, 42502108, 42501433, 42501471, 42501531, 42500885, 42500769, 42500357, 42500366, 42501317, 42500419, 42500491, 42500393, 42500535, 42502055, 42500348, 42501371, 42502224, 42500713, 42500947, 42501095, 42500384
30	शासकीय तंत्रशाळांचे बांधकाम Construction of government technical school.	42501765, 42501809, 42501952, 42501863, 42502153, 42501451, 42501551, 42501157, 42501193, 42501237, 42501255, 42501335, 42500929, 42500662, 42500867, 42500831, 42500787, 42500633, 42501702, 42501391, 4250A052, 4250A061, 42502191, 42502215, 42502331
31	शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांच्या इमारतीसाठी भूसंपादन व बांधकाम Land acquisition and construction of government ITIs	42500437, 42501596, 42500508, 42501925, 42500375, 42500482, 42501291, 42501353
32	शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांच्या प्रशासकीय व वर्कशॉप इमारतीसाठी भूसंपादन व बांधकाम Land acquisition and construction of workshop building for ITIs	42501649, 42501729, 42501783, 42501934, 42501972, 42502028, 42501827, 42502126, 42501415, 42501513, 42501175, 42501219, 42501273, 42500974, 42501032, 42500689, 42500902, 42501667, 42501881, 42500698, 42500544, 42500811, 42501139, 4250A099, 42500965
33	औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमध्ये यंत्रसामुग्री पुरविणे आणि आधुनिकीकरण करणे Procurement of deficient equipment in existing ITIs	22303217, 22302589, 22303039, 22304563, 22303576, 22304115, 22304741, 22304204, 22302856, 22303843, 22302945, 22303306, 22303665, 22303487, 22302767, 22303754, 22302319, 22302041, 22302132, 22302491, 22302408, 22304026, 22304652, 22301771
34	तंत्र माध्यमिक शाळा सुरु करणे Opening of technical high schools.	22031261, 22031323, 22031281, 22030801, 22030766, 22031207, 22030882, 22031047, 22032043
35	अधिक २ स्तरावरील व्यावसायिक शिक्षण Plus two stage vocational education	22032517, 22032544, 22032965, 22033003, 22033021, 22033059, 22033068, 22033077, 22033086, 22033101
36	मागास वर्गीयांसाठी अधिक २ स्तरावरील व्यावसायिक शिक्षण Technical School vocationalisation of education at 2 stage (Non CSP) special component plan for scheduled castes	22031252, 22031412, 22031521, 22031601, 22031646, 22031682, 22031726, 22031762, 22031842, 22031969, 22032007
37	औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमध्ये यंत्रसामुग्री पुरविणे आणि आधुनिकीकरण करणे Supply of tools and modernisation ITIs	22305712, 22305721, 22305775, 2230A002, 22305846
सामाजिक न्याय व विशेष सहाय विभाग/ Social Justice and Special Assistance Department		
38	अपंग विद्यार्थ्यांना इयत्ता आठवी पर्यंत राज्य शासनाची शिष्यवृत्ती State government scholarship to physically handicapped students up to VIII th standard .	22353571

महिला व बाल विकास विभाग/ Women and Child Development Department

---

39	नवीन अंगणवाडी बांधकाम, अंगणवाडी शौचालय बांधणे व अंगणवाडी इमारतीचे किरकोळ दुरुस्ती यासाठी जिल्हा परिषदांना सहायक अनुदान G.I.A. for construction of anganwadi buildings under section 186 of Maharashtra Zilla Parishads and Panchayat Samitis Act, 1961.	22361005, 22361121, 22361168
40	नवीन अंगणवाडी बांधकाम, अंगणवाडी शौचालय बांधणे व अंगणवाडी इमारतीचे किरकोळ दुरुस्ती यासाठी जिल्हा परिषदांना सहायक अनुदान G.I.A. for construction of anganwadi buildings under section 187 of Maharashtra Zilla Parishads and Panchayat Samitis Act, 1961.	22361337, 22361328, 22361032, 22361132, 22361319, , 22361201, 22361186, 22361275, 22361097, 22361061, 22361014, 22361023, 22361041, 22361088, 22361103, 22361112, 22361141, 22361195, 22361212, 22361221, 22361239, 22361257, 22361266, 22361284, 22361293, 22361346, 22361159
41	नवीन अंगणवाडी बांधकाम, अंगणवाडी शौचालय बांधणे व अंगणवाडी इमारतीचे किरकोळ दुरुस्ती यासाठी जिल्हा परिषदांना सहायक अनुदान G.I.A. to Zilla Parishad for construction of new anganwadi, anganwadi toilets and minor repairs of anganwadi buildings	22361079, 22361355, 22361749, 22362235
